

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 19.06.2018
Tid: 12:00

Forfall skal snarast meldast til servicekontoret/utvalsekretær på telefon 70 05 87 00 eller postmottak@volda.kommune.no, som kallar inn vara. Varamedlemer møter difor berre etter eiga innkalling.

Folkevalde, både medlemer og varamedlemer, plikter å møte jf. kommunelova § 40 nr. 1, med mindre det ligg føre gyldig forfall.

Den som ønskjer å stille spørsmål om sin habilitet i ei sak, jf. forvaltningslova § 6 og kommunelova § 40 nr. 3, skal melde dette til utvalsekretær i god tid før møtet. Dette også grunna eventuell innkalling av varamedlem, jf. forvaltningslova § 8, 3. ledd.

Møtet er ope for publikum, men kan verte lukka ved handsaming av saker som inneheld informasjon som er unnateke offentlegheit.

Saksdokumenta er lagt ut til offentleg ettersyn på Volda kommune si heimeside <https://innsyn.ssikt.no/volda/dmb> og på servicekontoret.

Jørgen Amdam
ordfører

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 105/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 106/18	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
PS 107/18	Austefjord barnehage
PS 108/18	Grendautvala i Volda kommune 2018
PS 109/18	Orienteringssaker
OS 92/18	Orienteringssak kommuneplanen sin arealdel
OS 93/18	Samferdselspakke Voldatunnel
OS 94/18	Samansetjing av fellesnemnda for Nye Volda kommune
OS 95/18	Referat frå styremøte i Volda Næringsforum 032018 og notat frå handelsdel
OS 96/18	Vannscooter – hvilke muligheter har kommunene til å regulere/diskriminere

PS 105/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 106/18 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Ivar Kongsvik	Arkivsak nr.:	2018/992
		Arkivkode:	A19

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
25/18	Tenesteutval for oppvekst og kultur	13.06.2018
107/18	Formannskapet	19.06.2018
	Kommunestyret	21.06.2018

AUSTEFJORD BARNEHAGE

Administrasjonen si tilråding:

1. *Austefjord barnehage vert lagt ned frå 01.08.18*
2. *Kommunestyret ber administrasjonen om å legge til rette for alternative barnehageplassar for borna i Austefjorden.*

Vedleggsliste:

1. Høyringsbrev
2. Høyringsuttale – SU Austefjord barnehage
3. Høyringsuttale – FAU Austefjord barnehage
4. Høyringsuttale – Austefjord grendalag
5. Høyringsuttale – Kalvatn grendalag
6. Høyringsuttale – Høydal grendautval
7. Høyringsuttale – FAU Austefjord skule
8. Høyringsuttale – Utdanningsforbundet Volda

Uprenta saksvedlegg:

1. Barnehagelova
2. Rammeplan for barnehagen
3. Intensjonsavtale – Samanslåing av Hornindal og Volda kommunar

Samandrag av saka:

I sak PS 108/17 vedtok kommunestyret følgjande:

Kommunestyret ber administrasjonen fremje ei sak om framtida til Austefjord barnehage

Austefjord barnehage er lokalisert saman med Austefjord skule. Barnehagen har gode og tenlege lokale. Barnehagen sitt naturlege opptaksområde omfattar krinsane Høydal, Fyrde og Kalvatn.

Dei siste ti åra har talet på born i Austefjord barnehage variert mellom 9 og 17. Volda kommune og Ørsta kommune har gjennom mange år hatt avtale om at barn frå Bjørke skal kunne nytte barnehageplass i Austefjord barnehage. Administrasjonen er kjent med at Ørsta kommune også har avtale med Hornindal kommune, og komande barnehageår har foreldre frå Bjørke søkt om plass i Hornindal kommune.

Det er nedgang i barnetalet som gjer at drifta ved Austefjord barnehage no vert vurdert. Etter initiativ frå administrasjonen, vart det invitert til foreldremøte 14.11.2017, der framtidig drift var tema.

Det vart då lagt fram det administrasjonen hadde grunn til å tru ville vere talet på barn komande barnehageår; tre til fem born. Etter oppmoding frå foreldra, har administrasjonen venta til barnehageopptaket var ferdig før saka vert lagt fram.

Barnehageopptaket viser at det komande barnehageår vil vere åtte born fordelt på fem årssteg. Det er fleire av borna som har anna morsmål enn norsk. Tre av borna går ikkje i barnehagen i dag. To av dei går i dag i ein privat barnehage i Volda sentrum.

Fødde	Born
2013	4
2014	1
2015	2
2016	0
2017	1
Samla	8

Administrasjonen tok initiativ til eit nytt møte med foreldra til dei åtte borna. På møtet, 17.04.18, kom det fram at foreldra ynskjer framhald i drifta av barnehagen trass eit lågt barnetal og stor spreing i alder.

Saksopplysningar/fakta:***Barnehagen som pedagogisk verksemd***

Administrasjonen har med utgangspunkt i ei fagleg grunngjeving jf. lovverket, vurdert situasjonen i Austefjord barnehage.

Det er staten som gir overordna styringssignal og rammer for barnehagesektoren. Dei statlege føringane har som mål å sikre likeverdig og høg kvalitet i barnehagen, fokus på tidleg innsats og at barnehage inngår i og utgjer ein del av eit heilskapleg utdanningsløp.

Jf. rammeplan for barnehage, er samfunnsmandatet til barnehagen å ivareta borna sine behov for omsorg og leik, samt å fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Dette i samarbeid og forståing med heimen.

Barnehagetida utgjer ein viktig del av oppveksten til borna. For nokre born er barnehage deira første møte med eit miljø der dei må lære å vere ein del av ei større gruppe, og delta aktivt i eit fellesskap med andre born og vaksne utanfor familien.

Volda kommune skal sikre born i barnehagealder eit oppvekstmiljø med utfordringar som er tilpassa alder og funksjonsnivå. Barnehagen som lærande organisasjon og pedagogisk verksemd skal planleggje, gjennomføre og evaluere arbeidet. Arbeid med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk må sjåast i samanheng og samla bidra til born si allsidige utvikling.

Slik administrasjonen forstår samfunnsmandatet til barnehagen og lovverket si tyding av omgrepet pedagogisk verksemd, kan ein ikkje rå til vidare drift av Austefjord barnehage. Stor spreing i alder vil gjere det ekstra krevjande for det pedagogiske personalet å oppfylle kravet om barnehagen som pedagogisk verksemd, jf. lov om barnehage og rammeplan for barnehage. Ein barnehage med åtte born utløyser ein relativt liten personalressurs i barnegruppa, dvs. 1,5 stilling.

Barnets beste

Jf. Barnekonvensjonen artikkel 3, skal barnet sitt beste vere eit grunnleggande omsyn i saker som vedkjem born.

Barneombodet formulerer det slik:

Når voksne skal bestemme noe som har med deg som barn å gjøre, så skal de tenke på hva som er best for deg. Dette gjelder også når voksne bestemmer noe som gjelder alle barn i Norge, eller en gruppe barn f.eks. i kommunen du bor i.

Noen ganger kan voksne bestemme noe annet enn det som er best for barn, men da skal de ha veldig gode grunner for det.

Når administrasjonen vurderer *barnets beste*, gjeld dette både individuelt og i gruppe. Barnehagen sin viktigaste sosialiseringsarena er leiken. Born treng andre jamaldra som dei kan leike og utforske saman med. I undersøkingar der borna blir spurt om kva som er viktig i barnehagen, så kjem det fram at dei opplever barnehagen **først og fremst som ein arena for leik og venskap** (Østrem m.fl 2009). Born vil mest av alt leike saman med andre, og leik og vener er det borna ofte snakkar om frå sin barnehagekvardag. Leik og læring skjer i samhandling med andre born og vaksne. Det er administrasjonen si vurdering at dette ligg betre til rette der det er fleire på same årssteg og samla sett i barnegruppa. Det blir då ikkje så sårbart ved endringar ved t.d fråver av born og vaksne.

Ulemper

Administrasjonen har forståing for at foreldre og bygda sine innbyggjarar kan oppleve frustrasjon over at det vert fremja eit forslag om å leggje ned endå eit kommunalt tilbod i Austefjorden. Høyringsbrevet vart sendt ut rett etter at kommunestyret hadde vedteke å flytte ungdomsskuleelevane til sentrum. Ein vil kjenne igjen mykje av den same grunngevinga i denne saka. Det vil vere naturleg då barnehagen og skulen er begge pedagogiske verksemdar.

Ulempa i denne saka er knytt til at Austefjorden ikkje vil ha barnehage i nærmiljøet, ein vil misse eit samlingspunkt, og nokre vil kunne få lengre reiseveg til/frå barnehagen. Born frå

Austefjorden vil i framtida kunne gå i forskjellige barnehagar slik som borna i sentrum, sidan foreldre kan ha ulike kriterium i val av barnehage.

Fordelar

Volda kommune ynskjer å utvikle gode læringsfellesskap. Ved å leggje ned barnehagen vil born og tilsette få høve til å kome til eit større fagleg og sosialt fellesskap. Leik og læring skjer i samhandling med andre born og vaksne, og det er administrasjonen si vurdering at dette ligg betre til rette der det er fleire på same årssteg og den samla barnegruppa er større.

For å kunne utvikle profesjonelle læringsfellesskap, jf. Nordal m.fl. i rapporten «*Inkluderende fellesskap for barn og unge*», så treng tilsette eit fagmiljø der dei kan diskutere og reflektere over arbeidet ein gjer i høve rammeverket. Leiarar og pedagogisk personale skal lære å bruke forskingsbasert kunnskap om pedagogisk praksis og knytte dette til både planlegging, gjennomføring og evaluering av verksemda. Dette er ekstra sårbart og utfordrande der det er få barn og tilsette.

Høyringssvar

Det kom inn seks høyringssvar, som ligg ved saka. Administrasjonen oppsummerer høyringssvara på følgjande måte, og med kommentar der det er vurdert som naudsynt:

1. SU Austefjord barnehage:

Viser til at det er eit tett og bra samarbeid med skulen i høve overgang barnehage-skule, og SFO-samarbeid kvar onsdag, der ein er saman i deler av dagen. Trur at fleire hadde søkt barnehagen med utvida opningstid. Ser at det komande barnehageår vil vere ei lita barnegruppe med eit stort aldersspenn. Det kan gjere det vanskeleg å legge til rette for pedagogiske opplegg i kvardagen. Håper at avgjerdsla politikarane tek blir til barnets beste.

Kommentar frå administrasjonen:

Nedlegging av barnehagen vil ikkje få konsekvensar for skulefritidsordninga.

2. FAU Austefjord barnehage:

Meiner at drift av barnehage og skule heng nøye saman i Austefjorden. Viser til auke av tal på barn fødd i bygda. Nemner også at potensielle søkjarar ikkje søker Austefjord barnehage på grunn av praktiske årsaker, opningstidene og at nokre er redde for at barnehagen skal bli lagt ned.

3. Austefjord grendelag:

Stiller seg bak uttalen frå foreldrerådet i Austefjord barnehage

4. Kalvatn grendelag:

Viser til at dei som vel å bruke barnehage i Hornindal gjer det som passar best for deira familiesituasjon. Uvissheita om framtida til Austefjord barnehage kan også vere medverkande til at ein ikkje søker barnehagen. Bør halde fram så lenge foreldra til dei som skal gå der ynskjer tilbodet, og er nøgd med tilbodet.

5. Høydal grendautval:

Trygt og godt miljø i Austefjord barnehage. Er sterkt i mot at barnehagen skal leggjast ned. Foreldre som jobbar i turnus og pendlar vil få store problem med å levere i barnehage.

6. FAU Austefjord skule:

Reagerer på at FAU Austefjord skule ikkje er høyringsinstans

då det vil kunne få konsekvens for morgon SFO. Samarbeid barnehage – SFO fungerer bra, då dei deler bygning og uteområde. Oppmodar om aukar bruk av ressursar på tvers av barnehage, SFO og skuledrift.

Kommentar frå administrasjonen:

Nedlegging av barnehagen vil ikkje få konsekvensar for skulefritidsordninga.

7. Utdanningsforbundet Volda:

Stiller seg bak det administrasjonen skriv i høyringa. Det pedagogiske personalet fryktar at barnehagen blir ein oppbevaringsplass og ikkje ei pedagogisk verksemd jf. rammeplanen. Peikar også på at det ikkje er ideelt og utviklande og at det vere vanskeleg å halde tritt med den faglege utviklinga for personalet. Understrekar at det er positive sider ved ei lita barnegruppe. Dei framhevar eit tett og nær kontakt med barn og foreldre og eit godt samarbeid med skulen i høve overgang barnehage og skule.

Økonomisk vurderingar

Kommunestyret vedtok i 2016 «prosessnotat økonomi», der ein teikna opp ulike prinsipp for den kommunale drifta. Her vert det nemnt at ein skal ha fokus på kjerneoppgåver, samt at ein skal optimalisere ressursbruken. Tenestestruktur på alle områder vert utfordra. Volda kommune må ta omsyn til dette når ein skal planleggje framtidig tenestestruktur for barnehagane. Rekneskapen for 2017 viser at barnehagedrifta må effektiviserast. Ein må planleggje slik at ein får mest mogleg ut av ressursane ut frå eit samla tenestetilbod.

Ved å oppretthalde tilbodet må ein som i år, auke personaltettleiken utover det som er normalt for åtte born. Dette for å kunne gi eit forsvarleg tilbod i den tida borna er i barnehagen. Det er med andre ord knytt ein relativt stor meirkostnad pr barn i Austefjord barnehage samanlikna med andre kommunale barnehagar.

Administrasjonen estimerer ei innsparing på eitt pedagogisk årsverk ved nedlegging av Austefjord barnehage, som med arbeidsgjevaravgift og sosiale kostnader utgjer om lag kr 520 000,-

I tillegg må ein rekne innsparing i redusert behov for reinhald og vedlikehald samt energikostnader.

Vurdering og konklusjon:

Ei avgjerdsle som gjeld barnehagedrift ligg i kjerneområdet av den kommunale handlefridomen. Ei avgjerdsle som gjeld barnehagestruktur må bygge på eit kommunestyre sine økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringar.

Administrasjonen vurderer det slik at ein ut frå ein fagleg ståstad ikkje kan forsvare vidare drift av ei pedagogisk verksemd med det tal på barn ein kjenner til i Austefjord barnehage komande år, og som er fordelt på fem årsteg. Kommuneplanen sin samfunnsdel peikar på at ein strategi skal vere full barnehagedekning og godt pedagogisk innhald i alle barnehagar og skular. Kommunestyret bør som barnehageeigar ha ein strategi på at det skal vere ein viss felles standard og innhald i dei kommunale barnehagane.

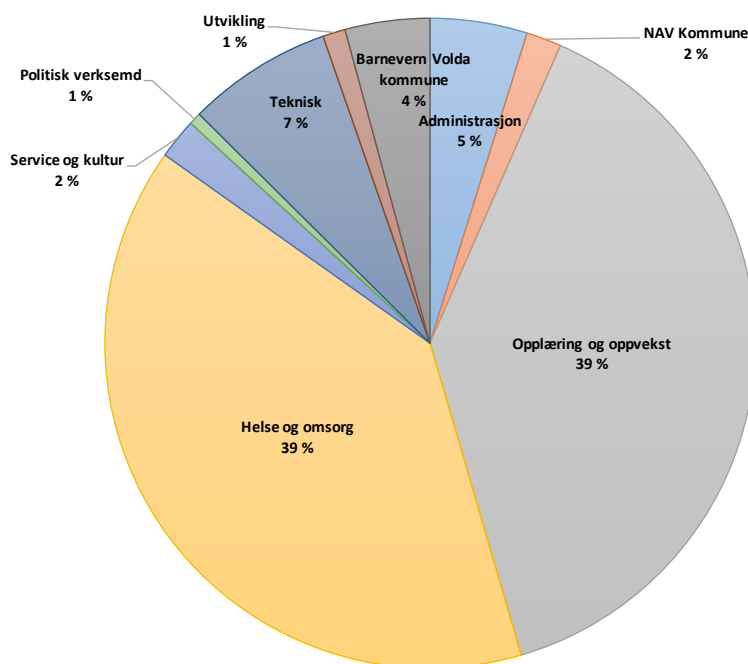
Samstundes seier kommuneplanen sin samfunnsdel at tilbodet til offentlege tenester (t.d. barnehage og skule) skal stimulere til busetting. Trass i at Austefjorden har hatt eige barnehagetilbodet, har det ikkje motverka eit synkende barnetal. Talet på born komande år og spreinga i alder gjer at administrasjonen ikkje finn å kunne forsvare tilbodet ut i frå ei fagleg vurdering.

I intensjonsavtalen mellom Hornindal og Volda kommunar heiter det mellom anna at det er semje om å ha kostnadseffektive tenester ut i frå økonomiske ressursar. Som det er vist til i saksutgreiinga, vil ein ved vidare drift av barnehagen måtte auke personalressursen ut over det som er vanleg for å kunne ha eit forsvarleg tilsyn gjennom heile dagen. I lys av dette, vil framhald av drifta ikkje vere ei kostnadseffektiv teneste.

Trass i at det alltid vert opplevd negativt å misse eit tilbod i sitt nærområde, så finn administrasjonen ut i frå ein fagleg og økonomisk ståstad å tilrå at barnehagen i Austefjorden bør leggst ned. Ved nedlegging vil administrasjonen arbeide for alternative plassar i andre kommunale barnehagar. I den økonomiske vurderinga er ein tydeleg på at alt har ein samanheng i det kommunale tenestetilbodet. Prognosene framover viser at kommunen vil få utfordringar med å balansere økonomien (jfr m.a reduksjon i integreringsinntekter på storleik opp mot ca 20 mill, auka avdragskostnader på ca 6 mill som følgje av endring i utrekning av minsteavdrag, auka behov i omsorgstenestene mv). Det er eit politisk ynske om å gjere større investeringar på Volda ungdomsskule, tung deltaking i Volda Campus Arena, badeland, kulturhus, VVA-infrastruktur. Dette vil medføre vesentleg auka lånegjeld og auka drift, og noko som det må skaffast handlingsrom for. Nokre variablar synest å ligge fast:

- Politiske signal om at eigedomsskatten bør vere på noverande nivå
- Auka behov for tenester innanfor omsorg vil føre til auka utgifter i sektoren (sjølv med intern omprioritering og effektivisering)
- Auka kapitalutgifter både før nye investeringar (endring i avdragsutrekning og risiko for renteauke) og vesentleg auka dersom ein med nye investeringar vil ta opp nye lån på mellom 300 – 400 mill dei næraste åra)

Som figuren nedanfor viser så utgjer sektorane helse/omsorg og oppvekst ca 78 % av kommunen si netto drift (tenester). Grunnskulen utgjer den største delen innanfor oppvekst. Korrigerer ein for ressursar til spesialundervisning og dyr driftsstruktur, så ser ein at Volda kommune under samanliknbare kommunar på ressurstildeling til dei største skulane. Ei effektivisering/frigjering av midlar i denne sektoren må skje gjennom reduksjon av talet på einingar. Dersom kommunestyret meiner at ein skal halde fast ved dagen driftsstruktur i skule og barnehage, så vil ein måtte gjere ei ny vurdering av investeringsprogrammet eller nivået på eigedomsskatt.

Økonomiske konsekvensar:

Administrasjonen estimerer ei innsparing på eitt pedagogisk årsverk ved nedlegging av Austefjord barnehage, som med arbeidsgjevaravgift og sosiale kostnader utgjer om lag kr 520 000,-

I tillegg må ein rekne innsparing i redusert behov for reinhald og vedlikehald samt energikostnader.

Rune Sjurgard
rådmann

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Opplæring og oppvekst
Austefjord barnehage

Klageinstans:

Høyringsinstansar etter liste

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/992	6581/2018	A19	OPP/ BODBRA	13.05.2018

HØYRINGSBREV - AUSTEFJORD BARNEHAGE

Bakgrunn for saka

I sak PS 108/17 vedtok kommunestyret følgjande:

Kommunestyret ber administrasjonen fremje ei sak om framtida til Austefjord barnehage

Administrasjonen har med utgangspunkt i ei fagleg grunngjeving jf. lov om barnehage og rammeplan vurdert situasjonen i Austefjord barnehage.

Austefjord barnehage er lokalisert saman med Austefjord skule. Barnehagen har gode og tenlege lokale. Barnehagen sitt naturlege opptaksområde omfattar krinsane Høydal, Fyrde og Kalvatn.

Dei siste ti åra har talet på born i Austefjord barnehage variert mellom 9 og 17. Volda kommune og Ørsta kommune har gjennom mange år hatt avtale om at barn frå Bjørke skal kunne nytte barnehageplass i Austefjord barnehage. Administrasjonen er kjent med at Ørsta kommune også har avtale med Hornindal kommune, og komande barnehageår har foreldre frå Bjørke søkt om plass i Hornindal kommune.

Det er nedgang i barnetalet som gjer at drifta ved Austefjord barnehage no vert vurdert. Etter initiativ frå administrasjonen, vart det invitert til foreldremøte 14.11.2017, der framtidig drift var tema. Det vart då lagt fram det administrasjonen hadde grunn til å tru ville vere talet på barn komande barnehageår. Etter oppmoding frå foreldra, har administrasjonen venta til barnehageopptaket var ferdig før saka vert lagt fram.

Barnehageopptaket viser at det komande barnehageår vil vere åtte born fordelt på fem årssteg. Det er fleire av borna som har anna morsmål enn norsk. Tre av borna går ikkje i barnehagen i dag.

Født	Born
2013	4
2014	1
2015	2
2016	0
2017	1
Samla	8

Administrasjonen tok initiativ til eit nytt møte med foreldra til dei åtte borna. På møtet, 17.04.18, kom det fram at foreldra ynskjer framhald i drifta av barnehagen trass eit lågt barnetal og stor spreing i alder.

Barnehagen som pedagogisk verksemd

Det er staten som gir overordna styringssignal og rammer for barnehagesektoren. Dei statlege føringane har som mål å sikre likeverdig og høg kvalitet i barnehagen, fokus på tidleg innsats og det er peika på at barnehage inngår i og utgjer ein del av eit heilskapleg utdanningsløp.

Jf. rammeplan, er samfunnsmandatet til barnehagen å ivareta barnas behov for omsorg og leik, samt å fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Dette i samarbeid og forståing med heimen.

Barnehagetida utgjer ein viktig del av oppveksten til borna. For nokre born er barnehage deira første møte med eit miljø der dei må lære å vere ein del av ei større gruppe, og delta aktivt i eit fellesskap med andre born og vaksne utanfor familien.

Volda kommune skal sikre born i barnehagealder eit oppvekstmiljø med utfordringar som er tilpassa alder og funksjonsnivå. Barnehagen som lærande organisasjon og pedagogisk verksemd skal planleggje, gjennomføre og evaluere arbeidet. Arbeid med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk må sjåast i samanheng og samla sett bidra til born si allsidige utvikling.

Slik administrasjonen forstår samfunnsmandatet til barnehagen og lovverket si tyding av omgrepet pedagogisk verksemd, kan ein ikkje rå til vidare drift av Austefjord barnehage. Stor spreing i alder vil gjere det ekstra krevjande for det pedagogiske personalet å oppfylle kravet om barnehagen som pedagogisk verksemd, jf. lov om barnehage og rammeplan. Ein barnehage med åtte born utløyser ein relativt liten personalressurs i barnegruppa dvs. 1,5 stilling.

Barnets beste

Jf. Barnekonvensjonen artikkel 3, skal barnet sitt beste vere eit grunnleggande omsyn i saker som vedkjem barn.

Barneombodet formulerer det slik:

Når voksne skal bestemme noe som har med deg som barn å gjøre, så skal de tenke på hva som er best for deg. Dette gjelder også når voksne bestemmer noe som gjelder alle barn i Norge, eller en gruppe barn f.eks. i kommunen du bor i.

Noen ganger kan voksne bestemme noe annet enn det som er best for barn, men da skal de ha veldig gode grunner for det.

Når administrasjonen vurderer barnets beste, gjeld dette både individuelt og i gruppe. Barnehagen sin viktigaste sosialiseringarena er leiken. Born treng andre jamaldra som dei kan leike og utforske saman med. I undersøkingar der borna blir spurt om kva som er viktig i barnehagen, så kjem det fram at dei opplever barnehagen **først og fremst som ein arena for leik og venskap** (Østrem mfl. 2009). Barn vil mest av alt leike saman med andre, og leik og vener er det borna ofte snakkar om frå sin barnehagekvardagen. Leik og læring skjer i samhandling med andre born og vaksne. Det er administrasjonen si vurdering at dette ligg betre til rette der det er fleire på same årssteg og samla sett i barnegruppa. Det blir då ikkje så sårbart ved endringar ved t.d. fråvær av barn og vaksne.

Ulemper

Administrasjonen har stor forståing for at foreldre og bygda sine innbyggjarar kan oppleve frustrasjon over at det vert fremja eit forslag om å leggje ned endå eit kommunalt tilbod i Austefjorden. Høyringsbrevet kjem rett etter at kommunestyret har vedteke å flytte ungdomsskuleelevane til sentrum. Ein vil kjenne igjen mykje av den same grunngjevinga i denne høyringa. Det vil vere naturleg då barnehagen og skulen er begge pedagogiske verksemdar.

Ulempa i denne saka er knytt til at Austefjorden ikkje vil ha barnehage i nærmiljøet og ein vil misse eit samlingspunkt, og nokre vil kunne få lengre reiseveg til/frå barnehagen. Born frå Austefjorden vil i framtida kunne gå i forskjellige barnehagar slik som borna i sentrum, sidan foreldre kan ha ulike kriterium i val av barnehage.

Fordelar

Volda kommune ynskjer å utvikle gode læringsfellesskap. Ved å leggje ned barnehagen vil barn og tilsette få høve til å kome til eit større fagleg og sosialt fellesskap. Leik og læring skjer i samhandling med andre born og vaksne, og det er administrasjonen si vurdering at dette ligg betre til rette der det er fleire på same årssteg og samla sett i barnegruppa.

For å kunne utvikle profesjonelle læringsfellesskap, jf. Nordal mfl. i rapporten *«Inkluderande fellesskap for barn og unge»*, så treng tilsette eit fagmiljø der dei kan diskutere og reflektere over arbeidet ein gjer i høve rammeverket. Leiarar og pedagogisk personale skal lære å bruke forskingsbasert kunnskap om pedagogisk praksis og knytte dette til både planlegging, gjennomføring og evaluering av verksemda. Dette er ekstra sårbart og utfordrande der det er få barn og tilsette.

Økonomisk vurderingar

Kommunestyret vedtok i 2016 «prosessnotat økonomi», der ein teikna opp ulike prinsipp for den kommunale drifta. Her vert det nemnt at ein skal ha fokus på kjerneoppgåver, samt at ein skal optimalisere ressursbruken. Tenestestruktur på alle områder vert utfordra. Volda kommune må ta omsyn til dette når ein skal planleggje framtidig tenestestruktur for barnehagane. Rekneskapen for 2017 viser at barnehagedrifta må effektiviserast. Ein må planleggje slik at ein får mest mogleg ut frå ressursane ut frå eit samla tenestetilbod.

Ved å oppretthalde tilbodet må ein som i år, auke personaltettleiken utover det som er normalt for åtte born. Dette for å kunne gi eit forsvarleg tilbod i den tida borna er i barnehagen. Ved å leggje ned Austefjord barnehage vil ein spare ei stilling knytt til barnehagedrifta. Dette vil også gi innsparing i andre tenestekområde i kommunen. Dette vil administrasjonen kome attende til i saksframlegget.

Administrasjonen vil i saksframlegget til kommunestyret gå nærare inn i vurderingane kring Nye Volda kommune frå 2020.

Oppsummering

Administrasjonen finn ikkje å kunne forsvare vidare drift med det tal på barn ein kjenner til fordelt på fem årssteg. Forslaget om å leggje ned Austefjord barnehage vert lagt ut på høyring til grendelaga Høydal, Fyrde, Kalvatn, rådsorgana ved Austefjord barnehage, Utdanningsforbundet og Fagforbundet.

Høyringsfrist

Det er ikkje lov- og forskriftsbestemte reglar for kor lang fristen for å uttale seg skal vere i saker som gjeld å leggje ned ein barnehage. Skal det vere tilstrekkeleg tid til å førebu saka med innkomne høyringsuttalar, vert fristen for å kome med høyringsuttale sett til **onsdag 30.05.2018**.

Dersom det er spørsmål som vedkjem høyringa, vert ein beden om å ta kontakt med sakshandsamar.

Høyringsuttalar skal merkast med saksnr. 2018/992.

Med helsing

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Bodil Brautaset
fagkonsulent barnehage

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Austefjord grendautval
Kalvatn grendautval
Høydal grendautval
Foreldreråd Austefjord barnehage
SU Austefjord barnehage
Utdanningsforbundet i Volda
Fagforbundet i Volda

Su-møte:

Arkivsaknr;

2018/992

Høyring angående Austefjord barnehage:

29.05.2018

Til stades:

Torgeir Høydal – Leiar i SU

Henning Holsvik – Politisk representant

Veronika Hennøen – Styrar

Emilie Cathrin Skår Ville – Pedagogisk leiar

SU/v Austefjord barnehage møtest for å skrive høyring vedrørande saka vedrørande saka om vidare drift for Austefjord barnehage. Torgeir starter på vegne av foreldre med sterkt ønske om vidare drift av barnehagen, og at det blir eit stort problem om den legg ned. Barnehagen ligg på Fyrde, har per no 11 barn og 4 personale der av 1 i 100% og resten har ulike prosentar. Barnehagen ligg i nærmiljøet til barna som går i barnehagen, og vi har eit stort uteområdet som vi bruker ofte, både tur til fjøra, padda, uti skog og mark, vi har fått kome på gardsbesøk og liknande. Dette er eit stort pluss.

Byggmessig er barnehagen i bra stand, og har god luft, vi har fleire rom som vi kan bruke og stor plass å boltre seg på. Ein har tett og bra samarbeid med skulen i forbindelse med overgang barnehage-skule, og dette gjer at skulestartarane får ein mjukare overgang til skule, då ein både kjenner og ser skulen kvardag. Skulestartarane er også 1 time i veka i første klasse etter nyttår det året dei skal byrje på skulen. Og SFO-samarbeid kvar onsdag, her er vi ilag i løpet av dagen og samarbeider om forskjellige ting, og barna får leike med kvarandre.

Vi har også morgon-SFO to gongar i veka og det vil også fortsette, der dei er i barnehagen før dei går på skulen når den starter. Ved ei moglegheit for utvida opningstid, kan fleire foreldre søke barna sine inn i barnehagen. Men då må personalressursen opp, personalet kan ikkje ende opp med å gå fleire timar åleine, dette er uheldig både for barna og personalet. Komande år blir det ei lita barnegruppe med eit stort aldersspenn, dette gjer det vanskeleg å legge til rette for at alle barna får dekt dei behova dei har. Det blir vanskeleg å planlegge pedagogiske opplegg som er til det beste for alle barn, det er mogleg. Men blir då eit opplegg som alle må gjer, og vanskelig å treffe kvart barn i deira alder.

Med ei barnegruppe med få barn i kvar aldersgruppe kan det føre med seg utfordringar i forhold til det sosiale og vennskapsrelasjonar. Vi har sett tidlegare at dersom eit barn ikkje har kjemi og føler tilhørighet i barnegruppa, så er det veldig sårbart og kan prege eit barn i lang tid. Med tanke på utfordringar som har vore har personalet prøvd å løyse ting på ein god måte, og har fått tilbakemelding frå foreldra om at dei er fornøgde med tilbodet i barnehagen.

I år ser vi ei barnegruppe der dei leikar overens med kvarandre uavhengig av alder, dei lærer av kvarandre, og er godt samla. Vi har også fått tilflyttarar i løpet av året som har hatt ei god tilvenning hjå oss , når ein er ein liten barnehage har ein moglegheit til å tilrettelegge slik at tilvenninga blir til det beste for barnet. Elles håper ein at alle sider av saka blir belyst og at det blir til barnets beste.

Med helsing SU.

Høyringsuttale: Austefjord barnehage, saksnr 2018/992

Uttale frå foreldrerådet ved Austefjord Barnehage

I oktober 2017 var sak om «Utgreiing av drifta av kommunale barnehagar i kommunen» oppe i tenesteutval for oppvekst og kultur. Tilrådinga til kommunestyret for Austefjord barnehage vart: *Kommunestyret ber administrasjonen fremje ei sak om framtida til Austefjord barnehage.*

I saksdokumentet (arkivsak nr 2017/1892) står det: «*Situasjonen for Austefjord barnehage i dag er at det er ni barn som går i barnehagen. Av desse kjem to frå Bjørke. Vidare er fire av desse skulebarn frå hausten 2018. Det betyr at vi frå neste haust står att med tre barn (utifrå det vi kjenner) i barnehagen(.....) Det er administrasjonen si vurdering at vi ikkje kan drive eigen barnehage med så få barn. Vi ser det difor som naudsynt å måtte fremje ei eiga politisk sak om det framtidige barnehagetilbodet i Austefjorden.*»

Administrasjonen i Volda kommune si tilråding er no klar: nedlegging av Austefjord barnehage. Foreldrerådet ber om at politikarane i kommunestyret stemmer mot dette. Fordi:

- Bakgrunnen for fremjing av sak om framtida til Austefjord barnehage var at det frå hausten 2018 kun ville vere 3 born i barnehagen. Søkartala for barnehageåret 2018/2019 er no klare og det er 8 born (9 teljande) i barnehagen frå hausten 2018. Foreldra til desse borna er informert om antal born og aldersfordelinga og ynskjer vidare drift.

- I høyringbrevet om Austefjord barnehage vert det vist til at stor spreiding i alder vil gjere det ekstra krevjande for det pedagogiske personalet å oppfylle kravet om barnehagen som pedagogisk verksemd. På foreldremøte i november 2017 der framtida til barnehagen var tema, stilte foreldre spørsmål til personalet i høve til det pedagogiske tilbodet til dei 9 borna som gjekk i barnehagen då. Dei svarte at ein hadde fått dette godt til, og at Austefjord barnehage er ein god barnehage. Foreldra har hatt eit godt samarbeid med barnehagen, er godt nøgde med tilbodet som borna får, og er ikkje i tvil om at personalet i barnehagen vil jobbe for å gi borna eit godt tilbod vidare.

- Drift av barnehage/skule og sfo heng nøye saman i Austefjorden. Born som nyttar seg av morgon-sfo vert levert i barnehagen. Dersom barnehagen vert nedlagt vil mest sannsynleg dette sfo-tilbodet forsvinne. Skulen er fådelt, per dags dato todelt. Førskuleborna får ein fin overgang til skulestart sidan barnehagen er vegg i vegg med skulen, der førskuleborna jevnlig er inne hos 1.klassingane som ein del av førskuleopplegget. Dette gir borna trygge overgangar frå barnehage til skule. Dette er i tråd med at **folkehelse** er overordna og førande prinsipp for kommuneplanen i Volda kommune. Det bør og nemnast at det rett over nyttår i 2018 kom til to nye born i barnehagen. For desse er det uheldig å ta til i enno ein ny barnehage etter så kort tid.

- I høyringsbrevet står det også: «*Barn treng andre jamaldra som dei kan leike og utforske saman med*». I Austefjorden har borna vener på same alder, over eller under same alder. Då det er samarbeid mellom barnehage/skule/sfo vil antal born å spele på vere større spesielt for dei eldste i barnehagen. Det er vel også mykje sosial læring i det å vere saman med born i ulike aldersgrupper?

- I Austefjorden er det i 2017 født 5 born. I 2018 er det også venta 5 born. Vi har altså ei positiv utvikling av barnetal i bygda vår. Med eit slikt potensiale er dette feil tidspunkt å tenkje nedlegging. Nokon vel å ikkje nytte Austefjord barnehage av praktiske årsaker (bur på Kalvatn og jobbar i

Hornindal/Stryn), andre på grunn av at opningstidene i barnehagen ikkje passar i høve til kor tid ein startar på jobb. Nokon nemner også at dei ikkje vel Austefjord barnehage fordi dei er redde for at den skal verte nedlagt, og såleis ikkje ynskjer denne uvissa for borna sine. Vi treng ro rundt barnehagen/skulen vår slik at dei som ynskjer å nytte seg av den gjer det.

-For mange av foreldra vert det svært vanskeleg å få kvardagen til å gå opp utan barnehage lokalt. Hugs: Det er ikkje alle som har ein A4 jobb i sentrumsstrok og enkelt kan levere og hente barnet før og etter jobb. Austefjorden har mange krikar og krokas der det bur folk, det er ikkje 15 minutt til Hornindal eller Volda for alle. På Volda kommune si nettside under barnehagar kan ein og lese: *«Satsingsområde for barnehagane i Volda er ein barnehage i **nærmiljøet** som integrerer omsorg og pedagogikk.»* Dette har vi i Austefjorden no.

– I utviklingsplanen for nye Volda kommune er det eit mål om å: *«Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-[...] område i alle deler av kommunen»*. Nettopp difor bør det vere vidare drift av Austefjord barnehage i kombinasjon med barneskule og SFO – eit moderne oppvekstsenter, der ressursane vert utnytta på tvers av einingane.

Foreldrerådet ved Austefjord barnehage
v/ Torgeir Høydal

Høyringsuttale: Austefjord barnehage, saksnr 2018/992

Uttale frå Austefjord grendelag

Austefjord grendelag stiller seg bak uttalen frå foreldreutvalet i Austefjord barnehage.

I tillegg til det foreldreutvalet skriv har vi eit par punkt vi vil peike på.

Først vil vi gjerne peike på feil i folketalet. I 2017 var det født 5 born i Austefjorden, og i 2018 er talet venta å bli 5 born.

I tillegg ynskjer vi å peike på den dårlige ringvirkninga det vil ha å legge ned endå eit offentleg tilbod for born og unge, og foreldra deira i bygda vår. Vi opplever ei bygd i positiv utvikling, og er uroa for at det felles oppvekstmiljøet for dei unge familiane forvittrar dersom barnehagen vert nedlagt.

Vi minner om volda kommune si eiga målsettinga i kommuneplanen.

Side 15 under kapittel 4.4 om Busetting:

«Mål: Redusere den negative folketalsutviklinga på bygdene.

Strategi: Sikre at offentlige teneste tilbod (skule og barnehage) stimulerer til busetting»

Austefjord grendelag 29.05.2018

Høyringsuttale frå Kalvatn Grendalag vedrørande Austefjord Barnehage. Saksnr 2018/992.

Kalvatn grend har per i dag 10 barn i alderen 0-16 år fordelt på 6 familiar. Berre for tre år sidan var talet 2 barn. Dette viser at talet på barn i grenda stig kraftig. Enda eit barn er venta i år.

I August 2018 er det to barn i grenda som er i barnehagealder. Av desse to har eitt barn plass i Austefjord barnehage, mens det andre barnet har plass i Hornindal.

To born til blir 1 år i oktober/november og kan starte i barnehage.

Dei som vel å bruke barnehage i Hornindal gjer dette fordi det passar best for deira familiesituasjon med tanke på arbeid i Stryn eller at barnet allereie har starta i barnehagen der før dei flytta hit. Nokon nemner også at uvissheita om Austefjord barnehage si framtid gjer at dei ikkje tørr å søke over.

Sjølv om nokre familiar vel å bruke barnehage i Hornindal betyr ikkje det at Austefjorden ikkje treng barnehage i sitt eige nærmiljø. Tvert i mot, det er svært viktig for bygda.

Det er eit tett samarbeid mellom barnehage og skule i Austefjorden og dette bidrar til godt samhald mellom alle barna, på tvers av alder. Ettersom vi har barnehage og skule i bygda har idrettslaget opparbeida seg eit godt tilbod med barneidrett til barna fordelt i aldersgruppene 1-5 år, 6-8 år og 9-12 år. Dersom barnehagen og etterkvart kanskje skulen forsvinn vil dette også rasere fritidsaktivitetane i bygda, så vel idrett til korps. Dette fordi det blir naturleg for barna og foreldra å forhalde seg til aktivitetar der barnet går på barnehage eller skule.

Dei som går på barnehage andre stader får fortsatt kontakt med dei andre bygdeungane bl.a i aktivitet i regi av idrettslaget. Dei som står for dette tilbodet er foreldre av barn som går i Austefjorden i dag. Byrjer dei andre stadar er det meir naturleg å engasjere seg i idrett eller anna der barnet har sine vener. Barnehage og skule er med andre ord ei viktig kjelde for at Austefjorden er Austefjorden.

Når ein buset seg i ei lita grend som Kalvatn som er ein del av ei lita bygd er ein klar over at barna ikkje får så mange rundt seg i same alder. Det betyr ikkje at barnet verken vil lide sosialt eller pedagogisk. Det er god læring i å omgås ulike alderstrinn. Dei yngste har nokre å strekke seg etter og dei eldste lærer å ta hensyn til dei yngste.

Kalvatn grendalag meiner at barnehagen i Austefjord må få bestå så lenge foreldra til dei som skal gå der ynskjer tilbodet og er fornøgde med det barna deira får.

Vi i Grendalaget reagerer på kort tidsfrist for å uttale seg. Slik vi har forstått har de visst søkarta til barnehagen sidan midten av mars og møtet med foreldra var i midten av april. Vi set spørsmålsteikn til at høyringsbrevet kjem så seint og at saka ikkje skal opp i kommunestyret før 21.juni.

Dette er svært lite tid for foreldre og barn å evtnt måtte førebu seg på ein endra kvardag. Dette bør igjen kome dei berørte tilgode.

Med vennleg helsing

Kalvatn grendalag

Volda Kommune

Opplæring og Oppvekst

v/Oppvekstsjef Per Ivar Kongsvik

Svar på høringsbrev – Austefjord barnehage

Saksnr: 2018/992

Viss ein leitar etter pedagogiske argumenter for nedlegging av Austefjord barnehage, så finn ein sikkert dei. Vi er sterkt i mot at barnehagen skal leggst ned på det grunnlaget. Talet på barnehagebarn er kanskje ikkje så stort i 2018, men dette vil variere meir frå år til år på bygdene enn i ein tettstad.

I Høydalen blir det seks mil tur – retur med reise for å kome til barnehagen. I Austefjord er det eit trygt og godt miljø, der barna trivst godt i lag på alle alderstrinn. Dei kjenner godt nærmiljøet og dei kjenner skulebarna, då dei er ein del i kontakt, både i uteområdet og elles, og det er viktig når dei skal vidare til skulen. I Austefjord er det veldig fine lokaler og godt tilrettelagt, både inne og ute. Vi meiner det er viktig for nærmiljøet og nyetablering på bygdene, kanskje aller mest i Høydal, at barnehagen blir drevet vidare som i dag. Etter forslag frå Opplærings og Oppvekstkontoret ved Kongsvik vil det rasere bygda Høydal. Det kan føre til at enkelte barn, kanskje ikkje får moglegheit til å gå i barnehage. Foreldre som jobbar i turnus og pendlar til andre stader enn Volda får store problem med å levere i barnehage. Lokalmiljøet blir splitta og samhoørigheita blir øydelagt.

Vi håper både Opplærings og Oppvekstkontoret, og kommunestyret tek til fornuft og ser verdien i at små lokalsamfunn kan bestå.

Høydalen 29/5-2018

Høydal Grendautval v/Oddlaug Greta Høydal

Oddlaug Greta Høydal

Høyringsuttale frå FAU ved Austefjord skule vedrørande Austefjord barnehage.
Saksnr 2018/992.

FAU ved Austefjord skule reagerer på at FAU ikkje er lista opp som høyringsinstans vedrørande forslaget om nedlegging av Austefjord barnehage. Dette fordi ei nedlegging av barnehage truleg vil bety at skuleelevane og foreldra deira mister tilbodet om morgon SFO.

Skulen har hatt eit samarbeid med Austefjord barnehage om morgon SFO sidan skuleåret 2013-2014. Foreldre har då hatt tilbod om å ha barna sine der frå barnehagen opnar (kl. 07.30) til kl. 08.45 (då tek lærarane over ansvaret). Dette bidreg til at foreldre der begge har arbeidstider og/eller arbeidsstader som gjer at det er vanskeleg å få kvardagen til å gå opp, har eit tilbod og begge kan fortsette i arbeidet sitt.

I Austefjord er skule og barnehage knytt nært i hop, då dei deler bygning og leikeområde. I tillegg til morgon SFO samarbeider barnehagen med SFO på onsdagar då 1.-4.klasse har skulefri. Dette samarbeidet fungerer bra, har vi forstått av personalet.

Samarbeidet mellom barnehage og SFO er ikkje nemnd i høyringsbrevet. FAU meiner dette er viktig informasjon som har stor betyding, og gjer høyringsbrevet mangelfullt.

Til hausten er det 3 elevar som vi er kjend med som har søkt morgon SFO i tillegg til full SFO. Dette bidreg til at barnetalet vert større enn dei åtte i barnehagen, sjølv om dette berre er ein begrensa del av dagen. På onsdager er det slik vi kjenner til 7 barn i 1.-3.klasse som skal ha SFO. Dette vil seie at denne dagen blir talet i barnegruppa nesten dobla.

Vi oppmodar til auka bruk av ressursar på tvers av barnehagen, SFO og skulen. Det går an å tenke nytt i staden for å legge ned.

Mvh

FAU ved Austefjord Skule

Høyringsvar frå Utdanningsforbundet Volda ang høyringsbrev - Austefjord barnehage:

Utdanningsforbundet Volda har innhenta informasjon og synspunkt frå klubben ved Austefjord barnehage som dannar grunnlag for høyringssvaret vårt.

Det er positive sider ved å vere ein liten barnehage, men det er og ein del utfordringar med tanke på barn og personalet. Austefjord barnehage er som nemd i høyringa lokalisert saman med Austefjord skule og har romslege avdelingar og eit variert og flott uteområde. Det er med tanke på dette gode høve til å drive ein god barnehage med mange barn. Dei siste åra har vi sett ein nedgang i barnetalet i Austefjord, og barnehagen har hatt alt frå null til seks søkarar. Dette fører til at barnegruppa blir mindre, og personalressursen vert difor mindre. Difor vert det sårbart å drive barnehagen.

Vi stiller oss bak det administrasjonen skriv i høyringa angående Austefjord barnehage. Med ei barnegruppe på åtte born, og få born på kvart alderstrinn ser vi utfordringa med å få til eit godt pedagogisk opplegg som er til det beste for alle born. Vi ser ikkje moglegheit for ei gunstig deling av barnegruppa etter alder, og mykje av det pedagogiske opplegget blir i samla gruppe. Det pedagogiske personalet i barnehagen fryktar at barnehagen blir ein oppbevaringsplass, kontra ei pedagogisk verksemd som vi skal vere i tråd med rammeplanen .

I tillegg til utfordringane som administrasjonen påpeikar i høve borna, så er det ikkje eit ideelt og utviklande tilhøve for det pedagogiske personalet heller. I det lange løp vil det vere vanskeleg å halde tritt med den faglege utviklinga som skjer i større barnehagar der ein har fleire pedagogar til å diskutere og drøfte faglege perspektiv . Det pedagogiske personalet er like tett på alle borna , og manglar/saknar difor eit blick utanfrå, for eksempel frå ein pedagog på ei anna avdeling som kan kome å sjå ting frå ei ny side.

Styrar og det pedagogiske personalet vil etter kunne stagnere og vil trenge større tilhøve for utvikling og læring enn ein kan få på ein så liten arbeidsstad.

Med tanke på at halvparten av borna i barnehagen komande barnehageår, (desse er av dei eldste borna) er born med anna morsmål enn norsk vil dei ha få gode språkmodellar som dei kan strekkje seg etter og lære norsk av. Dette kjem til å påverke det yngste barnet i barnehagen som er i starten på si språkutvikling. Dette er veldig uheldig for desse borna.

Men vi vil også understreke at der finns positive sider med ei lita barnegruppe. Noko av det som er positivt er nærheita ein får med alle borna. Ein lærer dei å kjenne på ein heilt unik måte, og personalet ser kvart enkelt barn kvar dag. Vi

får eit tett og nært kjennskap til både born og foreldre, og dette gjer at samarbeidet mellom heim og barnehage fungerer bra. Foreldra står på og engasjerer seg for barnehagen, og stiller opp mannsterke (heile familien) når det er ulike arrangement i regi av barnehagen. Dette er noko som vert sett stor pris på frå barnehagen si side.

Det er eit unikt samarbeid med skulen når det kjem til overgang barnehage-skule, der førskuleborna får vere i lag med første klasse ein time i veka. Dette gjer at overgangen til skulen blir lettare. Barnehagen har og eit samarbeid med SFO ein dag i veka, og det er kjekt og lærerikt for borna å få vere i lag med skuleborna.

Det er eit godt samhald i barnegruppa, og dei er flinke til å inkludere kvarandre i leik. Borna leikar godt i lag , uansett alder, og er mykje i lag på fritida. Det er eit godt miljø i nærmiljøet til barnehagen. Borna er i lag på både fotball, barneidrett osv når dei ikkje er i barnehagen, og dette gjer at dei har mange felles interesser og likar å vere i lag med kvarandre. Men av og til har ein opplevd at nokre born ikkje finn sin plass i gruppa, og ikkje har nokon i barnegruppa som dei har god kjemi med. Dei kjenner ikkje tilhøyrse i gruppa, og hadde nok hatt betre av å vere i ei større barnegruppe, med fleire born å spele på. Det pedagogiske personalet observerar at dette er veldig sårt for desse barna, og dei får ikkje den gode tryggleiken i barnehagen, som dei har rett til.

Visjonen til Opplæring og Oppvekst er *Volda kommune har trygge born og unge som deltek, meistrar og lærer.*

Vi oppmodar politikarane til å tenke på borna og det som er best for dei i det lange løp. Borna får kun ei barnehagetid, og den bør vere best mogleg for ALLE.

Utdanningsforbundet Volda

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Sunniva Utnes	Arkivsak nr.:	2018/708
		Arkivkode:	033

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
108/18	Formannskapet Kommunestyret	19.06.2018

GRENDAUTVALA I VOLDA KOMMUNE 2018

Administrasjonen si tilråding:

*Kommunestyret godkjenner val av nye medlemmer og varamedlemmer for grendautvala for 2017.
Kommunestyret ber om at grendautvala som ikkje har kravt nye val, gjer det.*

Ordføraren får fullmakt til å godkjenne supplerande val.

Vedleggsliste:

Retningslinjer for grendautval i Volda kommune

Melding om val av nytt styre frå:

Kilsfjord grendalag

Kalvatn grendautval

Dalsbygd grendalag

Høydal velferdslag/grendautval

Lauvstad og Velsvik grendautval

Folkestad grendautval

Dravlausbygda og Innselset grendautval

Vikebygda grendautval

Mork grendalag

Bjørkedal grendautval

Heltne/Bratteberg grendalag

Indre Dalsfjord grendautval

Hjartåbygda grendautval

Saksopplysningar/fakta:

I samsvar med retningslinjene for grendautvala i Volda kommune, sist handsama i kommunestyret den 22.06.12, skal kommunestyret oppnemne styra i grendautvala på kommunestyremøtet i juni. Frist for å sende melding om nye styre er sett til 31. mai.

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:
Grendalaga som har sendt inn melding

RETNINGSLINER FOR GRENDAUTVAL I VOLDA KOMMUNE

Vedtekne av Volda kommunestyre i møte 20.8.79, K-sak 103/79, endra i møte 25.10.90, k-sak 152/90, endra i møte 31.1.02, sak 13/02, endra i møte 26.9.02 sak 0081/02, endra i møte 22.6.04, K-sak 0062/04, ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 12.5.2011, sak 45/11, ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 15.12.2011 sak 139/11. Ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 22.6.2012

1. Kommunestyret nemner opp grendautval i dei krinsane som ønskjer det etter tilråding frå bygdamøte/årsmøte og ser til at utvala får breiast mogleg samansetjing. Kwart grendautval bør ha 3 - 5 medlemmer. Det er opp til det enkelte gredautval om dei vil oppnemne varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer i kommunestyret kan vere medlemmer i grendautvala.
2. Kommunen vert delt inn i 18 grendautval, og grensene skal følgje dei gamle skulekrinsane med unntak av sentrum, der grensene vert sette slik det går fram av vedlagde kart over Volda sentrum.
Når geografiske og lokale omsyn tilseier det, kan det gjerast unntak frå grensedelinga. Der det er organisert grendalag/velforeiningar, kan desse gå inn og fungere som grendautval på lik line med andre.
Fleire grendautval kan også samarbeide om saker som er av felles interesse.
Grendautval kan om dei sjølv ynskjer det, slå seg saman med anna/andre grendautval uavhengig av krinsgrenser og utan konsekvens for kommunal økonomisk stønad.
3. Grendautvala si oppgåve er å bygge ut kontakten mellom dei folkevalde organa og lokalmiljøet i saker som har interesse for krinsen, og å arbeide for at flest mogleg av sakene kan løysast i fellesskap til beste for krinsen.
4. Kommuneadministrasjonen kan legge fram saker som har verknad for bumiljøet i krinsen for vedkomande utval før avgjerd i formannskap/kommunestyre. I einskilte saker kan og kommunale organ delegere avgjerdsmynde til grendautval.
5. Grendautvala står fritt til å ta opp saker sjølve og ta på seg andre gjeremål i krinsen. I viktige saker bør det kallast inn til folkemøte.
6. Grendautvalet sin leiar kan vere eit av fleire kontaktpunkt for informasjonsinnhenting for kommunen i samband med kriser og katastrofar der krinsen vert råka.
7. Frist for innsending av namnelister over nye styre i grendautvala vert sett til **31. mai**. Kommunestyret oppnemner styra i grendautvala på kommunestyremøtet i juni.
8. Funksjonstida i grendautvala skal vere 2 år. Vala vert gjort slik at halve utvalet er på val kvart år. Utvalet konstituerer seg sjølv.
9. Berre personar over fylte 15 år er røysteføre ved årsmøte i grendautvala og kan veljast som styremedlemmer i grendautvala.

Årsmelding Kilsfjord grendalag 2017

Styret har bestått av:

Leiar: Camilla Sjøstad Kongsvoll

Nestleiar: Rolf Følsvik

Kasserar: Even Lillenes

Sekretær: Målfrid Straume

I laupet av året 2017/2018 har vi hatt tre styremøter. Her har vi tatt opp saker frå kommuna og andre organ som leiar har vorte tilsendt. Facebook-sida til Kilsfjord grendahus er ein viktig informasjonskanal for grendalaget. Her har saker som har vore relevante for bygdefolket vorte lagt ut, både som informasjon, men også innspel til dei ulike sakene.

Nedanfor viser saker som har vorte tatt opp og arbeidd med i ulik grad:

- **Gjennomgang av høyringsskriv og fagrapport "Kjerneområde landbruk for Volda kommune".** Ingen innvendingar frå styret. Informasjon vart lagt ut på Kilsfjord grendahus si facebook-side.
- **Deltaking Tv - aksjonen UNICEF 22. oktober 2017.** Kilsfjord stilte med 3 bøssebærarar.
- **Fullføring av beredskapsplan for Kilsfjord.** Vart delt ut til bygdefolket desember 2017.
- **Brev til Samferdselsdepartementet angående nedgang i ferjetilbod.** Samarbeid med Folkestad grendautval og grendalaga i andre nabobygder.
- **Invitasjon til å delta i Pride-paraden til Bygdepride 2018.** Lagt ut informasjon på grendahussida.
- **Kartlegging av manglande veglys på kommunale vegar i Volda.** Informasjon lagt ut på facebook-side med moglegheit for bygdefolk å kome med tilbakemeldingar.
- **Rutetilbod, ferje jul- og nyttårshelg. Forslag til endringar.** Samarbeid med nabobygdene, med Folkestad i spissen.
- **Underskriftskampanje - Ny ferje og nye ferjeruter frå 01.01.2020.**

Elles har Kilsfjord grendalag delteke som medhjelparar på arrangement i regi av husestyret til Kilsfjord grendhus.

Camilla Sjøstad Kongsvoll
Rolf Følsvik
Even Lillenes

Rekneskap 2017

Straumshamn Grendalag

Straumshamn Grendalag har 2 kontoar hos Sparebank1 Søre Sunnmøre. Det har ikkje vore bruk av kontoane i 2017. 1kr kom inn som rente på eine kontoen i 2017.

Konto:	1.1.2017	Ut	Inn	31.12.2017
3991 04 46928	10,39,-		0,-	0,-
10,39,-				
3991 04 46936	6419,-	0,-	1,-	6420,-

Det kom inn 200,- frå Volda kommune i 2016. Det kom ikkje inn noko frå Volda kommune i 2017. Vidare kom det inn 2000,- frå Volda kommune i 2013. Kasserar tek kontakt med Volda kommune for å få klarheit i tildelingsrutiner.

Even Lillenes

Kasserar Even Lillenes

Prof. Bjørnset
20.03.2018

Innmelding av nytt styre i Kalvatn Grendautval

Årsmøte 22.mars.2018

Sivert Kalvatn - Leiar

Solvor Heggli - Skrivar

Odd Inge Osdal - Kasserar

Ledvin Skjerdal - Styremedlem

Bernt Kalvatn - Styremedlem

Vara: Ole Roger Hamre, May Helen Osdal, Målfrid Børtnes

 VOLDA KOMMUNE	
Saksnr: 18/708	Avd: SVK
Løpnr:	Shs: Sentu
26 APR 2018	
Arkivnr: Fmed	
Klassering P:	
Klassering S:	

Årsmøte i Høydal Grendautval/Velferdslag

27.02.2018

org.nr. 811 568 392

Styret for 2018 er:

Leiar: Rune Kopparnes, vara: Elin Høydal

Nestleiar/Kasserar: Ståle Høydal, vara: Kjell Oddvar Høydalsvik

Skrivar: Oddlaug Greta Høydal, vara: Lilla Høydalsvik

Dalsbygda 25-4-2018

Til Volda Kommune.

Dalsbygda Samsdalag 989 530 461
hadde årsmøte 4-3-2018

Desse sit no i det nye styret.

Ledar Randulf Reite
Nestledar Andre Brune
Sekrutar Ragnhild Haugen
Kasserar Gunnhild Vassbakke Dale
Styremedlem Jarne Gjelle
— " — Kirsten Lillehus

Dalsbygda 25-4-2018
for Styret Kirsten Lillehus

 VOLDA KOMMUNE	
Saksnr: 18/708	Avd: SVK
Løpent:	Shs: Samsetu
26 APR 2018	
Arkivdel: Fine 2	
Klassering P:	
Klassering S:	

ÅRSMELDING LAUVSATAD OG VELSVIK GRENDAUTVAL 2017 / 2018

ÅRSMØTE: 30 APRIL 2018.

Styret har vært sammenasatt slik:

Arne Oddmund Torvik	– Leiar
Jon Grebstad	– Kasserar
Lars Otto Velsvik	– Slrivar
Sigleif Skalde	– Styremedlem
Bjørn Breivik	– Vara /valnemd
Tomislav Novak	– Vara/valnemd

1. Sykkelstativ fergekai.
Brev sendt til Statens Vegvesen angående Namneskilt/Stadskilt LAUVSTAD som ble fjernet fra fylkesvei 652 – samt om lov og sette opp sykkelstativ ved fergekai. Skilt på plass raskt, Etter gjentatte purringer så har dei gjitt klarsignal på at intill 8 sykkelstativ kan monterast ved busstur. Stativ vil bli innkjøpt og montert med det første.
2. Helse og Omsorgstjenester.
Felles styremøte på Dalsfjord skule mellom Dravlaus og Innselset og lauvstad og Velsvik Grendalag angående Helse og Omsorgstjenester på Vestsida.
Representanter fra Helse og Omsorg fra Volda kommune informerte.
3. Brønnøysundregisteret.
Lauvstad og Velsvik Grendautval innmeldt til Brønnøysundregisteret.
(Enhetsregisteret)
4. Ruteendringer.
Styremøte (06.09.17) angående forslag fra Fylkeskommunen om ruteendringer fra 1 mai 2018. Etter div. Innspill fra brukerne på Facebooksiden til Grendautvalet konkluderte styret med at dagens rutetilbud fungerer godt for dei aller fleste.
5. Ruteendringer.
Felles styremøte (07.09.17) med Dravlaus og Innselset og Lauvstad og Velsvik Grendautval på Dalsfjord Skule angående forslag endringer på fergerutene.
Begge styra enige om at dagens ruter fungerer godt for dei aller fleste brukere, men der er ønske om ei justering på søndager. Brev sendt til Fylkeskommunen Volda – og Vannylven kommune.
6. Taktsauke.
Fellesmøte på Vestun Lauvstad (18.12.17) mellom Lauvstad og Velsvik – Dravlaus og Innselset og Rovde Grendalag angående oppslag i media om økning med 2 takstsoner opp på fergesambanda Volda – Lauvstad / Årvik -Koparnes og Hareid – Sulesund
Enighet om og sende eit felles brev til Fylkeskommunen – Volda og Vannylven kommune samt til Sivilombudsmannen om lovligeita av dette - etter nyttår.

7. Taktsauken.
Nytt felles styremøte (10.01.18) på Vestun Lauvstad mellom Lauvstad og Velsvik - Dravlaus og Innselset og Rovde Grendalag
Etter og ha innhentet mere opplysning angående taktsauken med 2 taktsoner opp vart protestbrev utformet og sendt til Fylkeskommunen – Volda og Vannylven kommune med anmodning til orførerne og støtte oss i denne sak.
Denne sak skal opp i Samferdselsutvalet den 25.05.18 og i Fylkestinget i juni 18 i forbindelse med budsjettjusteringer. Vi vart lovet at saken skulle behandles på Fylkestinmøtet i april 18 , men vart utsatt sammens med andre saker grunn av den økonomiske situasjonen vart det sagt.
8. Gatelys kommunale vagar.
Utført kartlegging av behov/ ønske om gatelys etter oppdrag fra Teknisk Etat Volda Kommune på alle kommunale vagar.
Prioritert liste sendt til Saksbehandlar Teknisk Etat.
9. Nytt Fergeanbud.
Felles styremøte på Vestaun Lauvstad mellom Lauvstad og Velsvik - Dravlaus og Innselset og Rovde Grendalag . Innspill til Fylkeskommunen anngående at fergesambandet Volda – Lauvstad snart skal ut på nytt anbud.
Brev sendt til Fylkeskommunen – Volda og Vannylven Kommune.
10. Jule – og Nyttårsaften.
Felles styremøte (05.04.18) på Vestun lauvsstad mellom Lauvstad og Velsvik - Dravlaus og Innselset og Rovde Grendalag angående ønske om ein tur på kvelden på Jule og Nuttårsaften. Brev sendt til Fylkeskommunen – Volda og Vannylven Kommune om støtte i saken inn til Fylket.

Arne Oddmund Torvik
Leiar.

Fra: Arne Torvik[arne.torvik@yahoo.no]
Sendt: 10.05.2018 20:34:13
Til: Postmottak Volda
Tittel: ÅRSMELDING

HEI.

Vedlagt er Årsmelding med Rekneskap fra Lauvstad og Velsvik Grendautval 2017/18.

På Årsmøtet vart der også vedtatt ny §8 under "Vedtekter for Lauvstad og Velsvik Grendautval"

§8 lyder: "Grendautvalet skal legge til rette for samarbeid med andre Grendalg, med minst eit møte kvart halvår. Heile styret med vara kallast då inn"

VALG: Styret gjenvaelt unntatt vara Tomislav Novak ut og inn vart vald Arild Sæterås.

Mvh

Lauvstad og Velsvik Grendautval

Arne Oddmund Torvik

Leiar.

--

Med vennlig hilsen
Arne Torvik

Protokoll frå årsmøte 3.mai 2018

for Folkestad grendautval

Det var innkalla til årsmøte i Folkestad Grendautval 03.05.18.

Antal som møtte: 6

Sak 1: Godkjenning av innkalling og sakliste:	Godkjent
Sak 2: Val av møteleiar/referent:	Nina Anette Teigen
Sak 3: Årsmelding v/leiar Nina Anette Teigen:	Godkjent
Sak 4: Rekneskap for 2017 lagt fram av kasserar, Nina Anette Teigen:	Godkjent
Sak 5: Val av medlemer for 2018/2019:	

Det nye Folkestad Grendautval, samrøystes valt:

- Leiar/kontaktperson: Frode Kleven (1 år igjen av 2 år)
- Hanne Aasebø (1 år igjen av 2 år)
- Anneli Knutsen (1 år igjen av 2 år)
- Hege Helland (Gjenval for 2 år)
- Jeanette Eriksen (Ny, for 2 år)

Sak 6: Orienteringssaker/Ymse

Folkestad, 04.05.18

Nina Anette Teigen (Referent)

Årsmelding Dravlausbygda og Innselset Grendalag -2017

Styret har bestått av fylgjande:

- a. Jorunn Beate Lillebø (leiar) – styreleiar frå 2015
- b. Anika Karen Sandholt Aarflot (styremedlem) – frå 2017 (2 år)
- c. Ragnhild Viken (styremedlem) – frå 2016 (2 år)
- d. Jan Øystein Aksnes (styremedlem) – frå 2016 (2 år)
- e. Inger Johanne Johnsen (vara) – frå 2016 (2 år)

Siv Lillenes fungerer som kasserar for laget. Leiar har tilgang på nettbank og betalar rekningar som vert vidaresendt kasserar for bokføring.

Styret har hatt ca 3 møter i halvåret. Utover dette har det vore gjort ein del interne avklaringar/dialog pr telefon og epost.

Veglypsprosjektet har stått litt stille, men veglys i Innselsetbygda vart betalt juli 2017 av øyremerka midlar frå sal av skulen på Øggarden. Utover dette har det vore gjort noko arbeid knytt til etablering av samanhengande veglys frå skulen og innover til Løvika.

Hjertestartar kom på plass på den nye Dravlaus brannstasjon med eige skap kosta av grendalaget. I mai 2017 vart det også avhalde kurs i bruk av hjertestartar, også dette kosta av grendalaget. Kurset var fullteikna og 9 av kursdeltakarane sa seg villige til å stå på liste innmeldt til AMK-sentralen. AMK-sentralen har fått oversendt slik liste.

Grendalaget bestilte og kosta ny, låsbar **oppslagstavle på Buda**. Rovde møbel utførte arbeidet.

Kontingent for 2017 vart kravd inn saman med kontingent for 2018 vinteren 2018.

Grendalaget har ansvar for **komitelister** for arrangementa 17.mai, julegrantenning og dalsfjordmarknad. Komitelistene skal vere oppdaterte slik at alle familiemedlemmar over konfirmasjonsalder står oppførte med namn, vidare er det opplyst om at dersom nokon av ulike grunnar ikkje ynskjer å stå på lista kan ein ta kontakt med leiar. Arrangementa vert årleg fordelt på 3 faste komitear slik at alle er med på eit arrangement årleg. Komitelistene heng på Buda og oppsettet ser ut til å fungere. Arrangement i 2017 var 17. Mai, Dalsfjordmarknaden (3. November) og julegrantenning (1. Søndag i advent).

I 2017 har det vorte endå meir samarbeid enn tidlegare med andre grendalag på vestsida. Det har også vorte etablert samarbeid med Rovde grendalag. Hausten 2017 hadde vi 3 fellesmøte der alle styremedlemar var inviterte til å vere med. Saken som har vore opp er:

- Klage til helse- og omsorgssektoren i høve at dei for ei periode ikkje tilbyr helsestasjon for born under skulealder i lokala på Dalsfjord skule.

Til orientering: Slikt tilbod kom på plass att våren 2018.

- Informasjonsmøte om helse- og omsorgssektoren sitt tilbud om heimetenester på Vestsida. Det vart avhalde felles info-møte med helse- og omsorgssjef Svein Berg-Rusten i september.
- Ruteendringsprosessen 2018. Her prøvde vi å få nattferje i helgane med kom ikkje fram. Endring som ser ut til å verte er justering av ferjetider søndag føremiddag.
- Innspel til nytt anbod for ferjesambandet Volda-Lauvstad. Rutetider, beredskap, ferjetype etc.
- Klage på vedtak om takstauke med to takstsoner innført frå 1. Januar 2018. Saka skal opp i fylkestinget i slutten av april.

For styret

Jorunn Beate Lillebø Lande

8.04 2018

Årsmelding Vikebygda grendautval 2017

Styret i 2017 har vore samansett slik:

Siw Rotevatn Vikene	-	Leiar
Svein Roger Hoggen	-	Styremedlem / kasserar
Linda Nedrelid Vatne	-	Styremedlem
Mona Helen Kile	-	Styremedlem
Arild Aasen	-	Styremedlem
Per Martin Vikene	-	Vara

Kommunen har ikkje sendt ei einaste sak på høyring i perioda mai 2017-mai 2018. Av andre saker vi har behandla på eige initiativ i 2017 kan vi nemne:

- Vi arrangerer årleg 17. Mai-leikar på vekselvis Vikebygda/Bratteberg skular, i samarbeid med Bratteberg grendalag og føresette til 4. klasseforeldre på desse skulane. Vi hadde oppklaringsmøte med fjorårets 17. Mai nemnd for sentrum, ettersom dei har lagt om sin strategi for rekruttering til nemder. Dette kan by på utfordringar framover og vi etterlyser kommunal styring og kontroll med dette.
- Vi har jobba vidare med trygge skuleveggar/skuleskyss -både ovanfor media(møre og studentane, nernett/næravisa) føresatte, politi, kommunen og statens vegvesen, spesielt fv 45 mtp fart og manglande gangveg.
- Vi har fått gjennomført ny trafikkmåling mtp fart og registrering av n 85% persentil på fv. 45, farta har gått merkbar opp berre på 2 år, sidan sist måling.
- Vi har invitert UP og fått dei til å kome gjentakande gangar i Mai 2018.
- Vi har avdekt manglar ved Bornetrakk registreringa i kommunen og fått gjennomført dette våren 2018 på Vikebygda skule, 4. klasse, rapporten er skremende og tydelig.
- Vi har vore med å kartlagt manglande kommunale veglys, og minna om dei langs fv.
- Vi har søkt gåvemidlar frå SpareBank 1, ikkje fått svar enno
- Vi har starta opp å bruke vipps som alternativ til betaling på våre arr.
- Vi har oppretta facebook-side for grendautvalet, for betre å kunne nå ut til våre
- Invitasjon til strandryddedag, ingen kommunale strender i vår grend.

Volda 25. mai 2018

Vikebygda grendautval

Rekneskap 2017

Dato	Inntekter	NOK
28.03.2017	Innbetaling frå mCash	179,67
22.05.2017	Innbetaling frå mCash ang 17. mai	1 189,33
06.06.2017	Innbetaling ang 17. mai	12 574,00
08.06.2017	Gåvemidler frå Sparebank 1 Søre Sunnmøre	2 000,00
31.10.2017	Tilskot frå Volda kommune	2 000,00
31.12.2017	Renter Sparebank 1 Søre Sunnmøre	20,00

Sum inntekter	17 963,00
----------------------	------------------

Utgifter

26.06.2017	Varer ang 17. mai V4-Mat AS (Kiwi Myrane)	3 003,50
30.06.2017	Gebyr nettgjro	2,00
01.11.2017	Overført andel 17. mai til Heltne/Bratteberg grendautval	5 379,00
30.11.2017	Gebyr nettgjro	2,00
27.12.2017	Gåve til Vikebygda skule	8 000,00
31.12.2017	Gebyr nettgjro	2,00

Sum utgifter	16 388,50
---------------------	------------------

Resultat	1 574,50
-----------------	-----------------

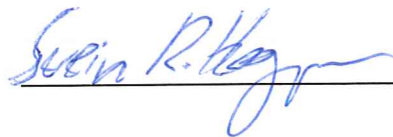
Balanse 31.12.2017

31.12.2017	Beholdning Kasse	-
31.12.2016	Beholdning Sparebank 1 Søre Sunnmøre (IB)	32 780,01
31.12.2017	Beholdning Sparebank 1 Søre Sunnmøre (UB)	34 354,51

Disponible midlar 31.12.2017	34 354,51
-------------------------------------	------------------

Endringsbalanse	1 574,50
------------------------	-----------------

Dato: 28.05.2018
Kasserar: Svein Roger Hoggen

Revidert:

Dato: 29/5 - 2018

Revidert av: Per Martin Vikham

Saker:

1: Val av møteleiar og referent: Ellen M Haugen Egset møteleiar. Trine Mork Bakke referent.

2: Godkjenne innkalling og sakliste: Årsmøtet reagerer på lite presist tidspunkt og stad på oppslag/ det som vart lagt ut på nett.

3: Val: Sittande styre bestående av leiar Jan Norvald Jønsson (2år). Kasserar Ellen Marie Haugen Egset(1år). Skrivar Trine Mork Bakke(2år). To styremedlem Karstein Åmelfot(1år) og Andreas Eikrem(2år).

Årsmøtet har bestemt at der skal opprettast valnemnd med to personar. Styret deler oppgåva med å finne to personar til valnemnda på følgande måte:

Jan Norvald tek første runde i Olaskogen og Reset ila veke 17.

Dersom han ikkje har funne nokon tek Ellen M. runda i resten av gamlefeltet nedom Morkavegen og Sivert Aarflot vegen ut veke 18.

Trine Bakke tek Morkavegen frå korsen, Rydet til og med Peder Lid. Ila veke 19

Andreas tek Eikrem/Håskjold og Ytrestøylen ila veke 20.

Karsten tek Liaskarvegen / Ørstavegen ila veke 21.

Valnemnda består av to personar som delar på jobben med å eventuelt skaffe erstatning for dei i styret som står på val.

4: Økonomi (EMHE): Rekneskapen er revidert av Elias Mårstøl og godkjent av årsmøtet.

5: Samordna registermelding (ASE): Grendelaget har hatt arbeid med å lage nye vedtekter, og få godkjent samordna registermelding. Denne vert sendt inn i dag 16.04.2018 slik organisasjonsnummer vert oppretta.

6: Årsmelding (JNJ): Årsmeldinga er godkjent.

7: Juletrekomité: Komiteen består av Terje Hamre, Karstein Åmelfot, Øystein Sørheim og «drilltroppen v/Jan Norvald».

8: Innkomne saker:

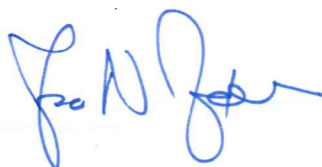
1: Spørsmål om det er mogleg å få utplassert søppeldunkar rundt i bygda. Kven som kan ta på seg dette? Styret tek på seg å sjekke om Volda kommune har ei ordning for dette.

2: Spørsmål om det er mogleg å lage til ein «rasteplass» ved Eikremshammaren?

Styret tek med seg desse to spørsmåla i sitt vidare arbeid.

9: Evt: Der bør opprettast eit årshjul der ein får inn viktige datoar som årsmøtet, stønadar osv.

To til å signere protokoll:

Fra: killar4806[killar4806@gmail.com]

Sendt: 03.06.2018 23:41:43

Til: Sunniva Utnes

Tittel: Re: Oppmoding om å sende inn oversikt over nytt styre, årsmelding og rekneskap

Hei!

Eg er svært lei for det, men det er dessverre uråd for meg å få sendt dei dokumenta du ber om før eg kjem att frå Danmark 7. juni.

Grendalaget hadde årsmøte i februar, så alt er klart og ligg på datamaskina heime, men det er uråd å få tak i det herifrå.

Eg hadde alvorleg datatrøbbel mars/april, og då hamna dessverre dette i den berømte gløymeboka. Men rekneskap og årsmelding er godkjende, og det nye styret ser slik ut:

Leiar: Lars Kåre Kile

Nestleiar: Marius Folkestad

Kasserar: Catrine Bjørkedal Løset

Skrivar: Liv Signe Kvamme

Styremedlem: Hilde Sesilie Beinnes

1. vara: Andre Løset

2. vara: Per Arne Bjørkedal

Vonar dette ikkje skaper for store problem for deg. Dokumenta vert sende 7. juni, inntil då kan eg dessverre ikkje bidra med meir enn det nye styret.

Med beste helsing

Bjørkedal grendalag

v/ Lars Kåre Kile

Sendt fra min Samsung Galaxy-smarttelefon.

----- Opprinnelig melding -----

Fra: Sunniva Utnes <sunniva.utnes@volda.kommune.no>

Dato: 24.05.2018 09:10 (GMT+01:00)

Til: Hjartåbygda grendautval v/Tonje Berg Bakkebø <tonbak@orstaskulen.no>, Austefjord Grendautval v/Lise Ekros <lise.charlotte.ekros@gmail.com>, Mork Grendalag <morkgrendalag@gmail.com>, Innselset og Dravlausbygda grendalag v/Jorunn Beate Lillebø Lande <jobe_lilleboe@hotmail.com>, Bjørkedal grendalag <killar4806@gmail.com>, "Engeset, Klepp og Nordalen grendalag" <odd.paulen@gmail.com>, Heltne/Bratteberg grendalag <ulvoy.nina@gmail.com>, Indre Dalsfjord grendalag <svein.reite@tussa.com>, Vikebygda grendautval <grendautval@vikebygda.no>

Emne: Oppmoding om å sende inn oversikt over nytt styre, årsmelding og rekneskap

Hei! Sjå vedlegg.

mvh

Sunniva Utnes

konsulent

Volda kommune

Årsmelding 2017 for Heltne og Bratteberg Grendalag.

- Grendalaget har hatt styremøte, men ikkje årsmøte i 2017.
- Grendalaget vart kontakta av Volda innebandyklubb, som ser på moglegheita for å bygge ein bane med veggjar som kan brukast til fleire idrettar og isbane om vinteren. Dei ser på fotballbana ved Bergsvegen som eit alternativ stad for bana. Grendalaget hadde møte med representantar for Innebandyklubben 4.september 2017 der dei orienterte naboar. Ein stiller seg positive til at innebandyklubben kan arbeide vidare med planane.
- Grendalaget arrangerte jonsokfeiring på Bratteberg skule, med fantetog, jonsokbål og grillar. Det var godt oppmøte. Vi klarte diverre ikkje å organisere sal av rjomegraut i 2017, noko som vart sakna av fleire.
- I samarbeid med Vikebygda grendalag, organiserte grendalaget 4. klasseforeldra ved Vikebygda skule og Bratteberg skule til å arrangerte 17.mai-feiring på Vikebygda skule. Arrangementet hadde godt oppmøte.

Vi inviterer medlemmene/folk som bur i Heltne- Brattebergfeltet om å melde saker til grendalaget.Då kan vi arbeide endå betre med saker som opptek folk i nærområdet. Vi vonar de som bur i området vil engasjere dykk i Heltne/Bratteberg grendalag.

Nytt styre 2018:

Leiar: Tollak Mikal Kaldheim

Skrivar: Irene Humborstad

Kasserer: Nina Ulvøy

Styremedlem: Frank Thommesen

Møte hjå Skinsvik. 29/1-18. kl. 19.

Desse møtte Ola Skinsvik - Per d. Skinsvik, Pander Salte
Planlegging av års møte, som vart sett til
28-2-18. kl. 19. på Høgstuen.

Års møte 28/2-2018. kl. 19. Høgstuen,
Møtet start kl. 20.³⁰

5 pers utanom styret
Rapport av Skinsvik
Fødselskap av Ola Skinsviks fødselsdøgn.

1. Gatelys til bygda.

2. 17 mai feiring

3. Bredband til Salsfjorden vart det framja
sake om.

Talg: Skinsvik gjekk ut - Torodd Imelfot
kom inn. Knut Sørre Dahl kom inn som vara.

Det var teke om at gatelys tek Torodd seg av.

17 mai feiringa vart Anita Dahl sitt ansvar.

Møtet start kl. 20¹⁵ Pander.
Det nye styret ser slik ut.

Leiar: Per d. Skinsvik

nestleiar: Torodd Imelfot

kasserar: Ola Skinsvik

skrivar: Pander Salte

estmøtande vara Knut Sørre Dahl.

Rivisor Einar Furnes.

Fra: Tonje Bakkebø[tonjeb@live.com]
Sendt: 11.06.2018 10:31:43
Til: Postmottak Volda
Tittel: Årsmøte Hjartåbygda grendautval

Hei,
og beklager at dette kjem seint.

Styret i Hjartåbygda grendautval fortset som tidlegare:

Leiar:

Tonje Berg Bakkebø, tlf 91605282, epost: tonjeb@live.com.

Styremedlemer:

Elin Løvøy Wilhelmsen

Frank Flusund

Olav Vadstein

Nelly Huserbråten

Vara:

Gunnar Løvøy

Egil Berg

Trond Heltne

Har også lagt ved årsmeldinga.

Mvh

Tonje Berg Bakkebø, Hjartåbygda grendautval

Sendt fra [Outlook](#)

PS 109/18 Orienteringssaker

Kommuneplanen sin arealdel

Prosjektgruppa for kommuneplanen sin arealdel ynskjer å ha ei orientering for formannskapet 19.06.2018. Tema vil vere areal til offentleg og privat tenesteyting, fritidsbusetnad, setrar og naust og klimaendringar i arealplan.

1. Offentleg og privat tenesteyting

Formål til offentleg og privat tenesteyting omfattar areal og bygningar for ulike former for privat eller offentleg tenesteyting som til dømes: barnehage og skule, kyrkjer/kyrkjegardar, andre bygg for religion og tru-utøving, offentlege, administrasjonsbygg, sjukehus- helseinstitusjonar, forsamlingslokale/bygg for kulturformidling, annan tenesteproduksjon-konsulentverksemd m.m.

Prosjektgruppa har laga eit dokument «Behovsanalyse offentleg og privat tenesteyting», og ynskjer å gå gjennom dette med formannskapet.

2. Fritidsbusetnad, setrar og naust

Gjennom samfunnsdelen er det formulert målsetting om å styrke og bygge opp om Volda-Ørsta som handles,- kultur og opplevingsdestinasjon. På same måte som ein har eit mål om å styrke Volda-Ørsta som eit attraktivt reise- og friluftslivsområde. Kva val ein gjer når ein forvaltar strandsona, setrane og hytteområda, som gjerne ligg i område som er attraktive friluftslivsområde, vert derfor viktig for den framtidige arealbruken.

I samband med kommuneplanarbeidet har ein kartlagt verdifulle sætremiljø i Volda kommune, og ein har arbeidd med tema fritidsbusetnad, setrar og naust. Prosjektgruppa ynskjer å orientere formannskapet om dette arbeidet.

3. Klimaendringar i arealplan

Klimaet er i endring. Kommunane må planlegge med tanke på hyppigare og større flaumar, auka skredfare, auka havnivå, meir overvatn og auka påverknad på naturmiljøet. Mange av tiltaka som er nødvendige for å møte klimaendringane, må ivaretakast i kommuneplanen sin arealdel, og følgjast opp ved nærare detaljering og konkretisering i reguleringsplanar.

I samband med kommuneplanarbeidet er det laga eit dokument «Klimaendringar og arealplan». Dokumentet inneheld mellom andre framlegg til retningslinjer og føresegner i arealplanen. Prosjektgruppa ynskjer å orientere formannskapet om dette arbeidet.

Vedlegg:

1. Behovsanalyse offentleg og privat tenesteyting
2. Verdifulle sætremiljø
3. Klimaendringar i arealplan

BEHOVSANALYSE:

AREAL TIL OFFENTLEG OG PRIVAT TENESTEYTING

Kommuneplanen sin arealdel 2018–2030

Dato: 06.06.2018

Innhold:

Bakgrunn.....	3
Føringar knytt til barnehage og skule	7
Mork skule.....	9
Bratteberg skule	10
Barnehagar	11
Areal for OP-tenesteyting innan Helse og Pleie og omsorg.....	14
Sjukehusområdet	14
Omsorgsplan/Bustadsosial plan	14
Tabell - Gjennomgang av areal i gjeldande plan og behov for endring	19
Yksnøya.....	19
Lid- Berknes	19
Morkabygda	20
Volda sentrum	22
Høgskuleområdet/Campus.....	22
Sjukehusområdet	23
Vidaregåande skule	23
Skular	24
Barnehagar	26
Pleie og omsorg	28
Kulturbygg m.m	32
Hjartåbygda ...Fyrde .. Høydal.....	35
Straumshamn	35
Bjørkedalen	36
Folkestad	36
Dale	36
Steinsvik	36
Dravlaus	36
Lauvstad	37
Velsvik	37

Bakgrunn:

Bakgrunn for temainndelinga finn ein i Plan og bygningslova §11-7, Bebyggelse og anlegg, nr 1, der offentlig eller privat tenesteyting kjem inn som eit av fleire opplista undertema.

Formålet omfattar areal og bygningar for ulike former for privat eller offentlig tenesteyting som til dømes:

barnehage og skule,
kyrkjer/kyrkjegardar, andre bygg for religion og tru-utøving
offentlege administrasjonsbygg
sjukehus- helseinstitusjonar
forsamlingslokale/ bygg for kulturformidling, annan tenesteproduksjon - konsulentverksemd m.m.

Områder for slikt byggeareal skal i plankartet visast med SOSI-kode 1160. I tillegg skal det i føresegner til arealformålet etter § 11-10 nr. 3 visast kva areal som skal være til offentlige og til private formål.

§ 11-7. Arealformål i kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel skal i nødvendig utstrekning vise arealformål som er angitt i nr. 1 til 6.

Hovedformålene kan etter behov inndeles i angitte underformål.

1. Bebyggelse og anlegg.

Underformål:

boligbebyggelse, fritidsbebyggelse, sentrumsformål, kjøpesenter, forretninger, **bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting**, fritids- og turistformål, råstoffutvinning, næringsbebyggelse, idrettsanlegg, andre typer anlegg, uteoppholdsarealer, grav- og urnelunder.

Ytterlegare detaljering av arealformål og bruk kan gjerast ved føresegner til plan knytt til fysisk utforming, trafikkkløysingar m.v.

Vidare detaljering må i gjerast i reguleringsplan, der til dømes kodene 1161 barnehage, 1162 undervisning og 1163 institusjon kan nyttast.

Omsorgsbustader, bustad med service kan gå inn under kode 1163 institusjon.

(jf. merknad til vedlegg I i kart og planforskrift.)

Vi finn det naturleg å også ta med kyrkjegardar og BGU-område (Grav og Urnelundar) innanfor dette temaet.

Temadokumentet vil legge grunnlag for oppdatering av areal-formålet i kommuneplanen sin arealdel.

Prosess:

Registreringa av behov tilknytt temaet, og framlegg til innspel til ny arealplan har kome til gjennom:

- gjennomgang av status for område avsett til slike formål i gjeldande arealplan
- endra føresetnader gitt gjennom politiske vedtak perioden:
- endring av skulestruktur
- avtalar om overtaking av skulebygg/område til allmennyttig formål, der eigedomar/-bygg i prosessen har fått endra formål. t.d frå offentlig formål/skule til allmennyttig formål

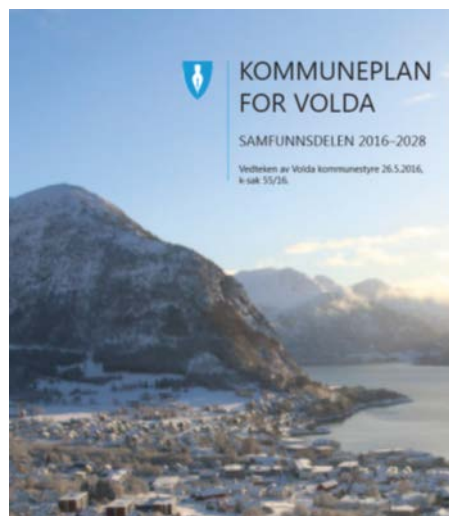
- Føringer i kommuneplanen sin samfunnsdel, med m.a. mål og strategiar knytt til busetnad, næringsutvikling som t.d.:

MÅL:

Volda skal kunne tilby ein variert arbeidsmarknad.

STRATEGIAR:

- Sikre høgskulen og sjukehuset som viktige arbeidsplassar og institusjonar for framtida.
- Målretta satsing på innovasjon og gründerverksemd, og utvikling av kompetanse- arbeidsplassar.

Og med fylgjande føringer for vidare arbeid med arealdelen:

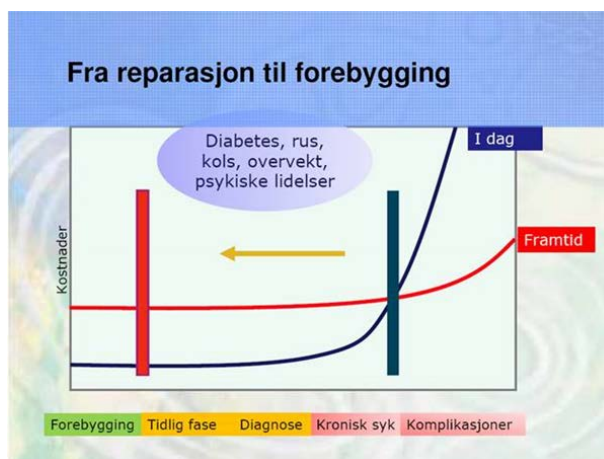
- Sikre areal til framtidige barnehagar, skular og andre offentlege funksjonar.
- Sikre areal for vidare utvikling av sjukehus og høgskule.
- Sikre areal til utvikling av kultur- og idrettsliv.

MÅL:

Folk skal kunne bu heime så lenge dei kan og alle som har krav på det skal få tilbod om bustad.

STRATEGIAR:

- Jobbe førebyggjande, styrke kvardags-rehabilitering og tilby tenestene på lågast mogleg og rett nivå i omsorgstrappa, uansett kvar ein bur i kommunen.
- Vidareutvikle gode dagtilbod der kultur, aktivitet og trivselstiltak har fokus.
- Sikre gjennomstrøyming og framskaffe fleire universelt utforma bustadar og fleksible bueiningar for ulike behov.
- Legge til rette for integrering av ulike grupper med særskilte behov i etablerte og nye bustadområde.
- Legge til rette for at fleire skal kunne eige sin eigen bustad.

Figur :
Frå Omsorgsplan Volda kommune 2014-17.
Førebygging kostar mindre enn behandling.
(Frisklivskonferanse Trondheim 2010)

Og med fylgjande føringer for vidare arbeid med arealdelen:

- Sikre areal til tilrettelagte bustader/institusjonar.
- Sikre areal til framtidige studentbustadar.
- Lokalisering av framtidig bustadområde knytt til skule og anna infrastruktur.
- Legge til rette for fortetting i sentrum.

Som grunnlagsmateriale ligg også føringar gitt i fylgjande planar og innspel:

- bustadsosial handlingsplan
- kulturminneplan
- innspel ved varsla planoppstart arealdelen

- innspel ved avgrensa høyring til:
etablerte institusjonar,
skule-, barnehage-, høgskule-,
helseforetak-, kyrkjekontoret-,
pleie og omsorg.

Det er også gjennomført arbeidsmøter med:

- leiar opplæring og oppvekst
- leiar pleie og omsorg
- rådmannens leiarteam

Figur:
Frå Omsorgsplan Volda kommune 2014-17.
Visjon for omsorgsplanarbeid i Volda
(Prosjektgruppearbeid våren 2011)

Kommunedelplan og reguleringsplan -E39 – Volda –Furene.

I tilknytning til kommunedelplan for E39 Volda -Furene er det **gitt føringar om arealbruken** i ein del av dei områda i sentrum avsett til offentleg/Allmennnyttig formål (no BOP):

Offentleg eller privat tenesteyting, framtidig og eksisterande (AOF-1-4, og AOF-F-3-4)

«Det er foreslått fleire område for utbygging med offentleg eller privat tenesteyting, blant anna for å dekke sjukehuset sitt behov for utbygging, og kommunen sitt eige behov for utbygging av omsorgs-/og sosialbustadar. Innanfor disse områda vert det ikkje tillate med ordinære bustadar.

Innanfor området kan det også etablerast bygg for forretning/næring samlokalisert /integrert som del av bygg til off./privat tenesteyting. Områda kan ikkje byggast ut før etter at ny E39 er bygd ut».

Og føresegn om rekkefølge:

§1. Offentleg eller privat tenesteyting – utbygging etter ny E39

«Område AOF-F-3 og dei delar av AOF-2 som inngår i område med føresegn-rigg og deponi, kan ikkje byggast ut før etter at ny E39 er bygd ut.

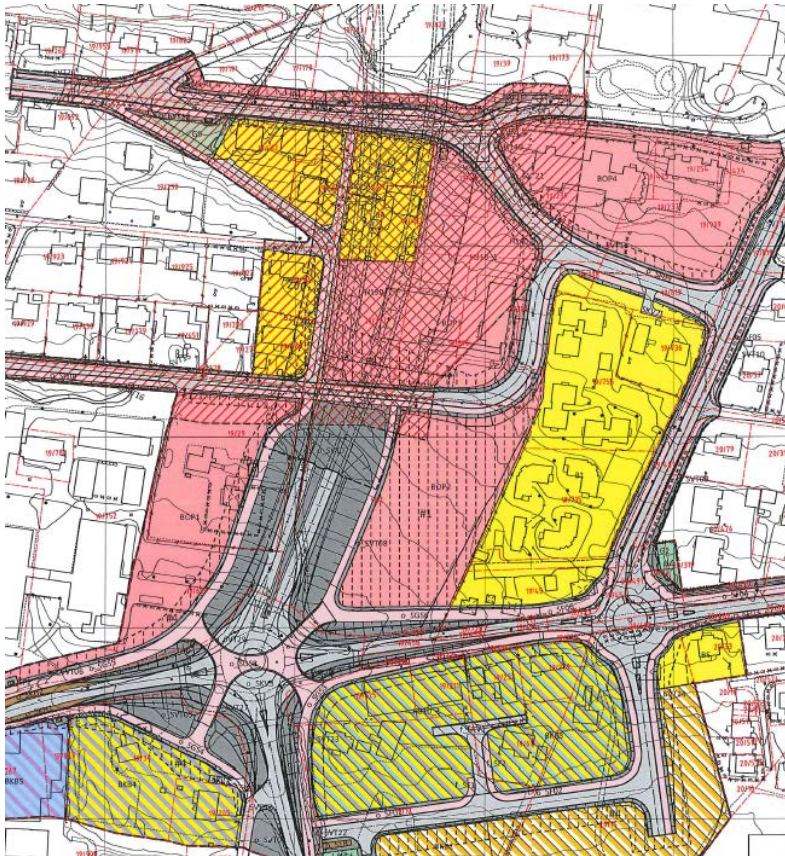

Fig. Utsnitt frå reguleringsplan E39 Volda –Furene med tilgrensande areal.

Vidare innhald i dokumentet:

Oversikt over innspel og registrerte behov for endringar tilknytt tema Offentleg og privat tenesteyting (BOP) og fagleg tilråding knytt til dette går fram av etterfylgjande opplisting i dette dokumentet.

Ein stor del av områda tilknytt arealbruksformålet inngår også i godkjende reguleringsplanar.

I planprosess tilknytt arealdelen skal det også gjerast ein ny gjennomgang og vurdering av status for slike planar.

Kva planar som skal vidareførast og kva planar skal gå ut, som fylgje av endra arealbruksformål i overordna plan eller nye krav til utgreiing og innhald.

Føringar knytt til barnehagar og skular.

I kommuneplanen sin samfunnsdelen er det m.a gitt fylgjande føring/oppdrag:

- Sikre areal til framtidige barnehagar, skular og andre offentlege funksjonar.
- Sikre gode uteareal og kroppsøvningsfasilitetar ved barnehagar og skular.

Eksempel plan og uteområde nye Øyra skule.

Kommunen har ikkje eigne retningslinjer for areal og krav til innhald utforming av skuleområde og barnehagar.

Kunnskapsdepartementet har til hjelp for kommunane sitt arbeid fastsett vegleiande normer for areal i skuleområde og for inne- og uteareal i barnehagar. Krava er knytt til tal barn.

Når det gjeld uteområde knytt til skular tilrår helsedirektoratet minimum nettoareal på uteområda på 50 m² per elev (Helsedirektoratet sin veileder: Miljø og helse i skolen: <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/418/Miljo-og-helse-i-skolen-Veileder-til-forskrift-om-milj%C3%B8rettet-helsevern-i-barnehager-og-skoler-IS-2073.pdf>).

Det er i denne prosessen gjort ei vurdering av dei ulike skule og barnehageområda i samråd med opplæring og oppvekst-sektoren, der både status for eksisterande skular /barnehagar er sett på og der behov for utbyggingsområde og uteområda er nærare vurderte i høve til situasjon og gjeldande normer.

Ein viser også til etterfylgjande kommentar og omtale under kvar skule/barnehage/område i etterfylgjande oppstilling. (side 19-40)

Sektorleiar Opplæring og oppvekst har i sitt innspel til prosessen gitt fylgjande fråsegn:

«Når det gjeld skular er det mi vurdering at det først og fremst er område kring Bratteberg skule som må sikrast. Dette ut frå at sektor opplæring og oppvekst ser føre seg at Vikebygda skule vert fasa ut, og at Bratteberg får utvida sin kapasitet viss det er naudsynt.

Sektor opplæring og oppvekst legg til grunn at det er tilstrekkeleg areal rundt Volda ungdomsskule til evtuelle aktuelle utvidingar der. Vidare viser ein til at Øyra skule er dimensjonert for ein eventuell 3. etg, og at det er løysing for utviding der-, om det skulle vere naudsynt».

Det er her vurdert det bygningsmessige behovet ved skulane, men ikkje gjort nærare vurderingar for behov og status for uteområda ved skulane.

Dette har ein i ettertid i samråd med opplæring og oppvekst sett nærare på, og det er gjort vurdering av behova ved kvart skuleområde.

I denne prosessen har ein også sett dette i høve til det pågåande arbeidet med utarbeiding av retningslinjer for aktivitet- og leikeareal i kommunen.

I kommunen sin utkast til rettleiar for lek og aktivitetsområder i Volda kommune er det m.a. sagt fylgjande om skuleplassane:

(Jf tekst under kapittel 5.5 Krav til kvartalsleikeplass)

Kvartalsleikeplassar skal vere offentlege areal. Barn skal kunne kome til området og leike trygt utan følgje av vaksne.

Kvartalsleikeplassar kan vere frittståande, større offentlege leikeplassar, eller offentlege barnehagar og skular.

Barne- og ungdomsskular

Barn og unge oppheld seg store delar av dagen på skulen, både i samband med undervisning, i skulefritidsordning og i fritida elles. I opplæringslova § 9a-1 står det at "Alle elever i grunnskolen og vidaregåande skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring."

Tilstrekkeleg dagslys har betydning for elevar si helse og læringsevne. Fysisk aktivitet er viktig for konsentrasjon og tileigning av kunnskap, og skulen sitt uteområde er avgjerande viktig med tanke på barn si helse og trivsel.

Statistikk viser at aktivitetsnivået hos barn og unge synker med alderen, og ein kan sjå ein markant nedgang i aktivitetsnivå frå barneskule- til ungdomsskuleelevar. Samtidig seier 40 % av landet sine ungdomsskular at den største hindringa for fysisk aktivitet i skuletida er manglande tilrettelegging og utrustning (Sosial- og helsedirektoratet sin rapport, "Skolens utearealer").

Dokumentet "Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler"

inneheld mellom andre krav og gode råd knytt til val av tomt og utforming av uteareal.

Utformingen av uteareala til skulene skal stimulere til eigenaktivitet, men også til

organiserte aktivitetar. Stortinget har nyleg vedteke at alle barne- og

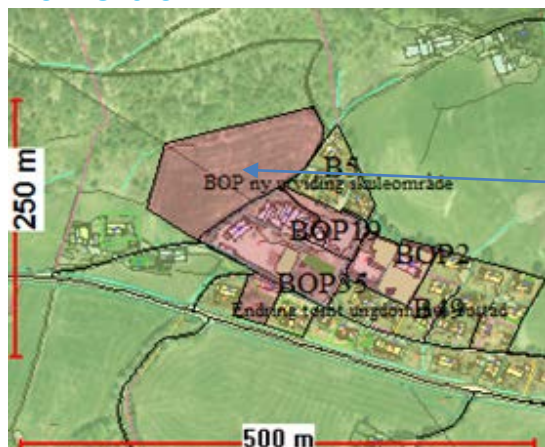
ungdomsskuleelevar skal få ein time fysisk aktivitet på skulen kvar dag. Dette gjer at ein i framtida bør tenkje innovativt og sjå på nye moglegheiter for korleis ein kan nytte uteområda meir til fysisk aktivitet, og knytte det til undervisning eller nye typer læringsmiljø. Helsedirektoratet anbefalar minimum nettoareal på uteområda til skulene på 50 m2 per elev (Helsedirektoratet sin veileder: Miljø og helse i skolen).

Tabellen under viser funksjonar ein bør ta i vare på skulen sitt uteområde, med døme på fysiske tiltak.

"Det heile bornet"	Funksjonar	Døme på tiltak og element
Det sosiale bornet	Gi rom for sosial interaksjon Gi rom for allsidig fysisk aktivitet Gi rom for spenning og uforutsigbarhet	Anlegg og areal for klatring/buldring; klatrevegg, klatrekube, buldrestein, klatrenett. Hinderløype, turnapparat, element for balanse, slakk-line. Utandørs treningsapparat; armgang, hevestang, benkpress, knebøy. Parkour. Aking, ski, snøbrett, isflate, skøyter, hockey. "Snøballkastebane", kunstisflate, vanningskum til is. Ulike småspill, naturgolf, minigolf, bordtennis, svingtennis, smashball, klinkekulebane. Friidrettsaktivitetar; hopp, løp, kast. Ulike ballbanar (fotball, basket, handball), flerbruksflatar, ballvegg/-binge, sandvolleyball, streetbasket. Asfalt-, gress- og grusflate, opne område til løping og regelleik. Asfaltflate til hoppetau, paradis, stikkball, krittteikning. Sykkelløype, BMX-bane, skate/rulleskøyteanlegg. turnbasseng, jungellek, slengtaujungel, "edderkoppnett". Sklie, reie, vippe.
	Gi rom for sosial interaksjon Gi rom for å trekkje seg tilbake	Gapahuk, sittegrupper, levegg, grill-/bål plass, lavvo, barhytte, tett skog, "kosekrok", "kjærleiksstunnel", tjukkas, leskur. Utandørs sjakkbrett, stigespel, mølle.
	Gi moglegheit for å endre det fysiske miljøet Gi rom for skapande aktivitet	Byggeleikeplass, skogsområde, hytter, naturleikeplass, vannleikeplass, område for snø- og isforming, "taggemur", "mekkeplass" for sykklar, område for teater og musikk, amfi, radiobilbane.
	Gi rom for spenning og uforutsigbarhet Skape lokal identitet	Naturområde og variert terreng: bekk, vann, fjell, skog, eng, slette, park, fiskeplassar, grotter, labyrint, o-løype, steinpark, broer, kratt, ur.
Det trygge bornet	Skape tryggleik Skape trivsel Vere integrerande	Mobbeførebyggande tiltak generelt, vennebenk, tilrettelegging for funksjonshemmande, trafikktryggleik, gang- og sykkelveger, sikre snarveggar, skille trafikkareal med fysiske stengsel, sikre apparat, fallunderlag, jamlege leikeplasskontrollar, uteareal under tak, turstiar, moglegheit for å separere ulike brukargrupper, vegetasjon, belysning, kunst, støyskjerming, sykkelparkering
Det kunnskapssøkande bornet	Gi rom for kunnskapstilegning Utøving av virkelighetsnær læring	Skulehage, biehotell, insektshotell, uteklasserom, vannkraftanlegg, regnbed, værstasjon, fugle- og froskedam, bål plass til matlaging, "leseskog", område for kulturminner, natursti, geologiske førekomstar, fuglekikketårn, fuglekasser, "minigardsbruk" med dyr, utstyrsbod med læremiddel for uteskule, "first lego league"-bane, bekk, vann, fjære, fjell, skog, labyrint, o-løype, bruer, kratt, ur, eng/slette, park, fiskeplassar, grotter

Aktuelle funksjonar ein bør ta i vare på skulen sitt uteareal, med døme på fysiske tiltak/element. Tabellen er bearbeida frå tabell i Sosial- og helsedirektoratet sin rapport "Skolens utearealer", s. 34.

Mork skule::

Mork skule må sikrast utvidingsareal for å sikre bygningsmessige behov og behov for tilstrekkeleg uteområde i skule og barnehage i samsvar med tilrådd norm, ut frå forventa/planlagt folketalsutvikling i området.

På Mork viser sektor opplæring og oppvekst til at det er behov for meir areal kring skulen både ut frå situasjonen i dag og ut frå planlagt utvikling/forventa folketalsutvikling i dette området. Skuleområdet som også inkluderer grendahusdelen har eit samla areal på ca. 9000m². Dette omfattar også bebygd areal og internt veg og parkeringsareal. Trekkjer ein ut dette, har skuleområdet ca 4800m² til eigna uteopphaldsareal.

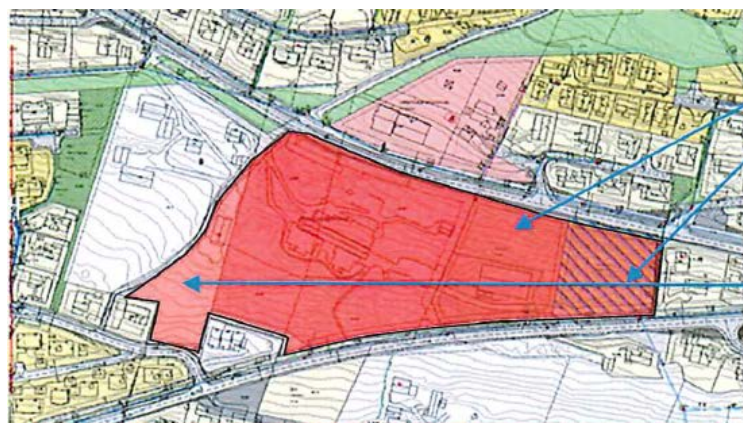
Ut frå Helsedirektoratet sin minimums-norm er dette tilstrekkeleg for dagens situasjon/elevtal ($81 \times 50 = 4050 \text{m}^2$), men vil ikkje dekke behovet knytt til mogeleg utvikling til 150 elevar.

Utvidingsareal kan sikrast i nærliggande område. (jf også behov for areal knytt til Mork barnehage lokalisert rett ved skulen.) Alternativt bør det settast av areal til ny skule ein annan plass i bygda.

Bratteberg skule:

Det er eit klart behov for utvidingsareal ved Bratteberg skule.

Dette både i høve til eit auka elevtal, behov for utbetring av trafikktilhøva ved skulen og ei eventuell samordning av Bratteberg og Vikebygd skule på sikt.

Forretningsareal og areal ovanfor tennishallen vert tilrådd lagt til skuleområdet.

Areal vestover til Bergsvegen vert tilrådd lagt til skuleområdet

Eksisterande uteområde ved skulen er ca. 17.8 da (utanom bygg og parkering/køyreveg). Ut frå dette har skulen i dag ut frå norm for uteareal plass for 356 elevar.

Arealet bør såleis utvidast med tanke på eit auka elevtal. Med tillagt areal som vist, der både »forretningstomt/-»tilleggsareal tennishallen» og restareal mot Bergsvegen vert inkludert, vil utearealet bli samla ca. 28 da. (noko av dette bør vurderast nytta til parkering/hente-bringefunksjon på den gamle forretningstomt).

Kan med slik utviding etter arealnorm gi grunnlag for inntil 540-560 elevar.

Barnehagar:

Volda kommune har i dag full barnehagedekning.

Dette er løyst ved til saman 7 kommunale barnehagar (3 i sentrumsområdet og 4 bygdebarnehagar) med til saman 248 born, og 6 private barnehagar, (alle i sentrumsområdet), med til saman 203 born.

Sektor opplæring og oppvekst har utarbeidd utgreiing om den kommunale drift av barnehagar i kommunen. Jf. Arkivsak 2017/1892. handsama i k-styret som sak PS108/17 den 26.10.2017.

I vedtaket her heiter det:

1. *Kommunestyret ser behovet for å greie ut ei evt. strukturell endring av barnehagedrifta i sentrum og ber administrasjonen legge fram ei slik utgreiing med fokus på lokalisering, kapasitet, økonomi og pedagogiske konsekvensar for barnehagane Sollia, Oppigarden og Engeset.*
2. *Kommunestyret legg til grunn at det skal vere kommunal barnehagedrift på Lauvstad, Folkestad og Mork også i framtida.*
3. *Kommunestyret ber administrasjonen fremje ei sak om framtida til Austefjord barnehage.»*

Det er ut frå dette to område som ein ser føre seg treng areal til barnehage.

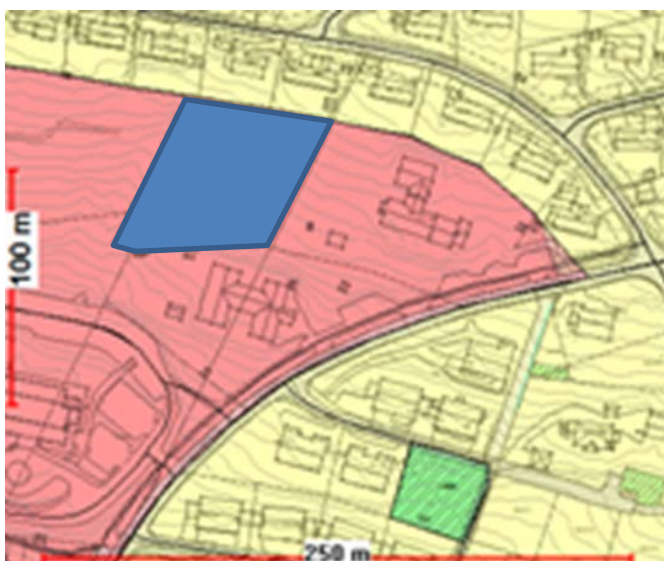
1. Sentrum: eventuell ny barnehage i område ved Sollia/Oppigarden , eller andre nye lokaliseringar for felles barnehage for sentrumsområdet.
2. Mork – både dagens situasjon og utsikt til auka busetting gir behov for å sikre areal til utviding eller ny barnehage.

I prosessnotatet knytt til utvikling i barnehagesektoren, som omhandlar økonomi og mogelege grep for å redusere kostnader, vert det skissert mogeleg endring i barnehagestrukturen i sentrum.

I dette notatet lanserer oppvekstsjefen følgjande mulege strategi:

«Det kommunale barnehagetilbodet vert planlagt i tråd med «nærskuleprinsippet». Dvs at barn ikkje har lovfesta rett til plass på den næraste barnehagen, men kommunen legg prinsippet til grunn i planlegginga av nye barnehagar. I notatet vert det skissert ein ny kommunal barnehage på tomtene der Sollia og Oppigarden barnehagar ligg i dag. Ein ny barnehage som vert rett dimensjonert, vil kunne erstatte Engeset, Oppigarden og Sollia. Kanskje vil ein måtte utnytte noko meir av den kapasiteten som dei private barnehagane har i tillegg. Når det gjeld plassering er området der Sollia og Oppigarden ligg i dag naturleg å tenke i samband med ein ny barnehage. Dette sidan arealet truleg er tilstrekkeleg, også til å bygge med drift i barnehagane samstundes. Når vi no truleg står føre å bygge ein ny barnehage, er det mi meining at kommunen samstundes bør halde ope det som er av mogelegheiter for ei meir sentrumsnær plassering av ein ny barnehage. Kva aktivitet ynskjer ein i Volda sentrum i framtida? Er det ynskjeleg at barnehageborn er ein del av framtidig aktivitet i sentrum? Er det andre behov kommunen må dekke ved nybygg, som kan sjåast i samanheng med ein ny barnehage? Er det mogeleg å tenke samarbeidsprosjekt med private der vi ser kombinasjonsbygg med barnehage og bustader i lag? Med dette som bakgrunn, og for å kunne halde ope mogelegheita for ein debatt om det er ynskjeleg å ha barnehagedrift nær eller i sentrum, bør det i alle høve til lokalisering av ny barnehage er endeleg bestemt haldast av areal til føremålet i eller nær sentrum. For å stette kravet til areal bør det vere minst 4-5 daa.»

Sollida/Oppigarden barnehage.

Vidareføring av gjeldande plan. Nærare areal-avklaring mot sjukehusområde må/bør skje i reguleringsplan.

Ut frå vegleiande norm for uteareal er det god plass for eksisterande belegg og inn til ca 370-400 born ved samla utbygging.

Kan vere utfordrande å gjennomføre utbygging på ny tomt her medan det er drift i eksisterande barnehage. Tilkomst til byggeareal bør i så fall skje frå vest frå veg/p-areal på sjukehusområdet.

I Kunnskapsdepartementets merknader til barnehageloven er det fastsatt veiledende norm for inne- og utearealene:

- Inne: 4m² netto leke- og oppholdsareal for barn over 3 år og om lag 1/3 mer per barn under 3 år.
- Ute: Omlag 6 ganger leke – og oppholdsareal inne.

Den vegleiande arealnorma tilsier dermed at uteareal per barn over tre år bør være 24 kvadratmeter og om lag 33 kvadratmeter for barn under tre år.

«Eksempelvis bør ein barnehage med 2 avdelinger a 20 barn i hver avdeling ha:

- Areal inne: 4m² x 40 = 160m²
- Areal ute: 160m² x 6 = 960m²

- Brutto areal bygg: Ca. 400-450m²
- Parkeringsplass og veier: Ca. 1000m²
- Tomt totalt arealbehov: Ca. 2600m²»

(<https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/rundskriv/f-08-2006.pdf>).

Skal ein ut frå desse normtala for bygg og uteområde ta høgde for ein felles barnehage med plass for inntil 200 born, vil det vere behov for eit areal på min. 10 da.

(tomtene for Oppigarden og Sollia er i dag 11.6da, og tilkjøpt u-nytta tomteareal her 3.9 da).

Det er elles i vegleiaren sagt mykje om innhald og kvalitet i barnehageareala.

I kommunen sin utkast til rettleiar for leik og aktivitetsaareal (som er under utarbeiding) er det m.a. sagt fylgjande om barnehagane sin funksjon m.v:

«Barnehagen ligg som oftast i eit bustadområde og er ein viktig del av barn sitt oppvekstmiljø, difor bør barnehagen leggjast til dei beste tomtene. Utearealet i barnehagane vert gjerne nytta som leikeplass på ettermiddags- og kveldstid. Omsyn til barna sin utvikling og helse bør ha høgste prioritet, jf. barnehagelova § 2.

Utdrag frå barnehageloven § 2:

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har som mål å bidra til eit betre oppvekst- og læringsmiljø for barn i barnehagen. Dokumentet "veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler" gir ein innføring i regelverket med tolkingar og konkrete døme. Veilederen inneheld mellom andre krav og gode råd knytt til val av tomt og utforming av uteareal. Kunnskapsdepartementet har i denne fastsett veiledande normar for inne- og uteareal i barnehagar, og krava er knytt til tal barn.

Den veiledande normen seier at uteareal per barn under tre år bør vere 33 m² og 24 m² for barn over tre år (om lag seks gangar leike- og opphaldsareal inne).

Kunnskapsdepartement sin "Veileder for utforming av barnehagens utearealer" gir også råd, inspirasjon og kunnskap om korleis ein kan sikre høg kvalitet på uteområda til barnehagane.

Uteområda til barnehagen må kunne nyttast til variert aktivitet heile året.

Aktuelle funksjonar ein bør ta i vare på skulen sitt uteareal, med døme på fysiske tiltak/element, går fram av tabell ovanfor.

Tabellen er bearbeida frå tabell i Sosial- og helsedirektoratet sin rapport "Skolens utearealer"; s. 34».

Nærare om dei ulike barnehageområda i tabell nedanfor, frå side 22

Areal for OP-tenesteyting - innan Helse og Pleie og omsorg/Eigedomsavd:

Oversikta er utarbeidd i samråd med Helseforetaket, sektorleiar for Pleie og omsorg og ut frå målsettingar og framlegg til tiltak i godkjent Bustadsosial handlingsplan.

Arealbruk i gjeldande plan vert tilrådd vidareført så langt det ikkje er gitt nye moment som gir endra behov.

Sjukehusområdet:

Aktuelle utbyggingsplanar og uavklara lokaliseringsdebattar knytt til ulike funksjonar ved sjukehuset, som behov for auka sengekapasitet, areal for legevaktordning, og ambulanseteneste gir grunn til å halde fast på mest mogeleg areal i området til vidare utvikling i sjukehusområdet.

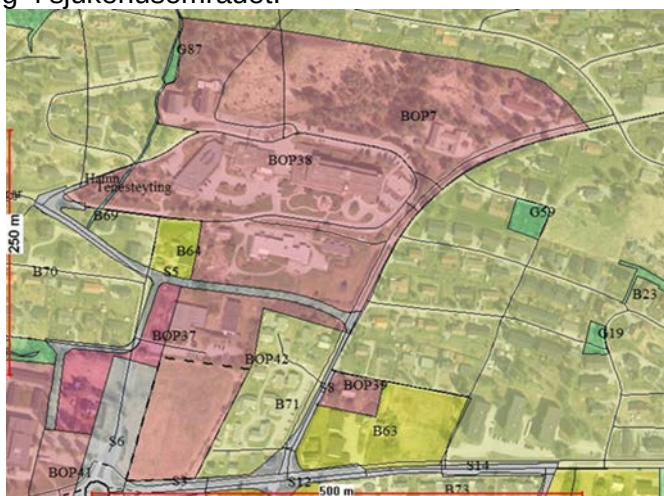

Fig. Utsnitt frå kommunedelplan Volda Sentrum

Innspel frå Helseforetaket om justeringar i arealgrenser nord for sjukehuset. Viktig, slik det også tidlegare er prioritert i kommuneplanen sin arealdel å sikre areal for vidare utvikling her framover.

Omsorgsplan/bustadsosial plan:

Ut frå dei mange behov som er skissert i omsorgsplan, demensplan og bustadsosial handlingsplan er det særleg viktig å sikre handlingsrom og areal rundt dei sentrale pleie og omsorgsinstitusjonane i kommunesenteret, Volda Omsorgssenter og Fjordsynområdet.

Føringar i desse planane tilseier også behov for opprusting og oppgradering av eksisterande bygningsmasse for bustader i Røyslida og ved Kleppevegen.

I omsorgsplan og bustadsosial handlingsplan er det gjort fylgjande vurderingar knytt til arealbehov for slike tenester:

«I følge framskrivingane til SSB vil gruppa eldre doblast dei neste 30 åra på landsbasis. Det er ein konsekvens av at dei store etterkrigskulla blir eldre, samtidig som levealderen aukar. Dette vil påverke fleire av kommunen sine tilbod og tenester; til dømes helse og omsorgstenester, kultur- og fritidsaktivitetar og økonomi.

Utviklinga vil også få konsekvensar for kommunen sin bustadpolitikk.

Å vere attraktiv som bustadkommune også for innvandrarar vil i stor grad kunne vere med på å sikre folketalsauke i kommunen. For å sikre ei framtidig folketalsauke er det vesentleg å

legge til rette for at dei som kjem flyttande til Volda vert verande og at fleire finn kommunen attraktiv å busette seg i.»

«Det vart gjennomført ei kartlegging i bustadsosial plan for 2010 - 2014 som viste at i alt 54 husstandar hadde ein utilfredsstillande bu-situasjon. Dette utgjorde om lag 1,5 % av alle husstandane i kommunen. Ei ny kartlegging vart gjennomført i forbindelse med revisjon av bustadsosial plan mai 2015. Kartlegginga i 2015 viste at 36 husstandar i Volda er vanskelegstilte på bustadmarknaden.

Målgruppene har endra seg noko frå 2009 og vi ser at tala for vanskelegstilte på bustadmarknaden

har gått ned innanfor gruppene utviklingshemma og rus.

Det er hovudsakleg bistand til å finne annan bustad gjennom burettleiing som vert etterspurt.

I tillegg anbefaler ein annan bustad for 34 av dei 36 kartlagde.

21 av dei kartlagde treng bustad, då dei anten manglar dette eller fordi den bustaden dei har er for liten. For 13 av dei kartlagde treng dei omsorgsbustad med oppfølging av ulik grad.

Handlingsplanen har 10 ulike tiltak for perioden 2017 -2020.

Tiltaka handlar mellom anna om renovering og utbetring av område Smalebakken og Røyslidvegen, etablere bustadprosjektet "å lære å bu", kjøp og/eller bygging av bustader til flyktningar gjennom «frå leige til eige"- modellen, ferdigstille bygging av omsorgsbustader til både utviklingshemma og personar med samtidig rus og psykisk liding, utviding av barneavlastinga og etablere tilrettelagt butilbod til pasientar med demens og psykiske lidingar.»

I «Rom for alle» (Kommunal- og regionaldepartementet, 2011) blir bustadsosialt arbeid definert breitt som «det kommunene gjør for å sikre vanskelegstilte på boligmarkedet en trygg bosituasjon».

Vanskelegstilte på bustadmarknaden er «personer som ikke har mulighet til å skaffe seg og/eller opprettholde en tilfredsstillende bosituasjon på egenhånd» (Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, s. 39). Det dreiar seg om å tilføre materielle ressursar som kommunal bustad, bustønad eller fysisk tilrettelegging for funksjonshemma og ressursar som mellommenneskelege relasjonar og oppfølging (Ulfrstad, 2011).

Ein kan skilje mellom 4 grupper med bustadbehov:

- Omsorgsbustader til personar som får tenester etter helse- og omsorgs/ava
- Midlertidige bustader til personar som har rett på midlertidig butilbod etter lov om Sosiale tenester i Nav, samt ev tenester knytt til bustadbehovet
- Gjennomgangsbustader til flyktningar i ein overgangsfase til dei skaffar eigen bustad (eige eller feige i privat bustad)
- Sikre bustader til andre vanskelegstilte på bustadmarknaden (Jf lov om sosiale tenester i Nav)

I bustadsosial plan er det gitt fylgjande oversikt over desse bu-tilboda i Volda kommune:

«3.6 Kommunale husvære

Kommunen eig i alt 230 bustadar (26.10.2016). Dei kommunale bustadane har varierende standard og det er behov for fornying av bustadmassen, Jf punkt 4.4.2 og 4.5.2. Vi skil mellom tre typar bustader; kommunal gjennomgangsbustad {82}, omsorgsbustad (147) og mellombels bustad (1).

3.6.1 Kommunal gjennomgangsbustad

Kommunen har 82 gjennomgangsbustadar fordelt i sentrum av Volda, der om lag 26 av desse er kjøpt med tilskot frå Husbanken med føremål å busette flyktningar. Kommunen eig også tre bufellesskap med til saman plass til 14 einslege mindreårige flyktningar. Dei fleste som bur i gjennomgangsbustadane har vanskar med å skaffe seg husvære på grunn av alder

og sosial og økonomisk situasjon. Alle som får tildelt kommunal gjennomgangsbustad signerer ein bebuaravtale.

3. 6.2 Omsorgsbustader

147 av dei kommunale bustadane er til omsorgsformål. Omsorgsbustadane vert hovudsakleg nytta av eldre med ulike hjelpebehov, nokre av bustadane er sett av til psykisk utviklingshemma og personar med rusproblematikk og psykiske lidningar. Behovet for denne type bustad vil sannsynlegvis auke i takt med overføring av oppgåver frå spesialisthelsetenesta og fleire eldre i Volda.

Kriteria for tildeling av omsorgsbustad etter helse og omsorgstenestelova er mellom anna at pasienten har betydelige helseplager; somatisk eller psykisk, behov for tilrettelagt bustad, tryggleik, nærleik til hjelpeapparatet og hjelp til orientering; tid, stad, tilsyn.

3.6.3 Midlertidig butilbod

Ingen har rett til ein varig bustad etter norsk lov, men kommunen er pliktig til å skaffe midlertidig butilbod til dei som har behov for det og ikkje er i stand til å skaffe eigen bustad sjølv. Årsaka til at vedkomande står utan bustad har ikkje betyding.

Av midlertidig butilbod vert det oftast nytta anten hotell eller campinghytte.

Etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 27, er det NAV som har ansvar for å finne midlertidig butilbod til dei som ikkje klarer det sjølv. Midlertidig butilbod skal avhjelpe akutt bustadstøyse og er ikkje meint å vare over tid. Dette betyr at arbeidet med å finne meir varige løysingar må startast opp umiddelbart på det tidspunktet som bebuar vert tildelt midlertidig butilbod.

NAV skal sørge for at tenestemottakar vert innkalla til oppfølgingssamtale snarast magleg der dette er tema. NAV må sikre at det midlertidige butilbadet som vert nytta er kvalitetsmessig forsvarleg ut frå den einskilde tenestemottakar sitt behov.

Volda kommune har ein bustadmodul som vert nytta til dette føremålet, i tillegg til campinghytter og eventuelt hotell.

NAV Ørsta/Volda opplever at pågangen etter midlertidige bustader har auka, men vurderer ikkje at det er behov for at kommunen permanent skal ha to bustadmodular tilgjengelige for dette føremålet. Dersom tendensen med auka etterspørsel etter midlertidige bustader fortset, vil det kunne gi utfordringar på sikt.»

Handlingsplan i høve til bustadsosial plan for 2017 – 2020

Tiltak	(Ansvarleg)
1. Renovering og utbetring i Smalebakken og Røyslidvegen	(Eigedom)
2. Kjøp/bygging av bustader til flyktingar, ev. gjennom «Frå leige til eige»-modellen.	
3. "Å lære å bu" - 1,4 nye årsverk oppvekst og miljøterapeut/miljøarbeider/ opplæring, drift til oppfølging eigedom. gjennomgangsbustadar, 1-års samtalar og oppfølging leigekontrakter, tilsyn HMT – Bustadskule	(Helse og omsorg),
4. ROP-bustader m/bemanning Ferdigstilt januar 2018, bemanning frå 2018	(Eigedom og helse)
5. Omsorgsbustader for utviklingshemma	(Eigedom)
6. Auka bemanning barneavlastninga 4 årsverk	(Helse og omsorg)
7. Utviding av areal Fjordsyn, eit fellesrom og to rom med toalett til barneavlastninga	(Eigedom)
8. Einehusvere til vanskeligstilt	(Eigedom og helse og omsorg)
9. Individuelt tilrettelagt butilbod for personar med demens/psykiske lidningar	(Eigedom og helse og omsorg)
10. Framskaffing og formidling av private husvære	(Opplæring og oppvekst)
11. Organisering av bustadsosialt arbeid, arbeidsgruppe sett ned av rådmann.	(Tverrsektoriell)

Handlingsdelen av omsorgsplan og demensplan:

- Ein førebyggjande strategi
- førebyggjande heimebesøk til personar over 80 år
- Utvikle rådgjevarteneste for Husbankfinansiering av eigen bustad
- Etablere Styrk arbeid som ei varig teneste

Kvardagsrehabilitering

- Gnisten dagsenter flytta til eigna lokaler
- Opprette dagsenter **til** brukarar som fell utanfor eksisterande tilbod
- Erstatningsbustadar for Mork bustadar
- Opprette bugruppe for eldre personar med alvorlege psykiske lidningar
- Framtidig plassering og utbygging av korttidsavdeling og ØH-plassar Jf. erstatningsbustadar for Mork bustadar
- Bustadar for personar med utviklingshemming
- Bustadar for personar med psykiske lidningar
- Avlastingsbustadar for barn og unge
- Bustadar for mellombels busetjing - erstatningsbustadar for Kløvertunvegen
- Småhus til personar med rusproblematikk
- Ta i bruk 4. etasje ved omsorgssenteret (dagsenter, kontor, møterom)

Samhandlingsreforma sine verknader for Volda

- Midlertidig etablert kommunal korttidsavdeling i institusjon
- Implementere funksjonen til kreftkoordinator
- Arbeide med å opprette plassar for lindrande behandling
- ØH-plassar i institusjon
- Oppretting av faste korttids- og avlastingsplassar i omsorgsbustad Helse- og omsorgssektor

Demensomsorg i Volda

- Nye tilpassa dagsenterplassar for personar med demens
- Opprette mindre bugruppe for personar med demensproblematikk Jf. erstatningsbustadar for Mork bustadar
-

Viktig å sikre restareala og tilgrensande areal ved omsorgssenteret med tanke på vidare utvikling her, og aktuelle tenester/funksjonar som er ynskjeleg å utvikle i området.

Ynskje om sikring av areal for auka kapasitet for omsorgsbustader på Rotset. Område som i gjeldande plan var vist som tilleggsareal til barnehage blir foreslått lagt ut til areal for omsorgsbustader.

Rotset/Bøen:
Areal for omsorgsbustader for eit utvida tilbod her.
(I tidlegare plan areal for utviding av barnehage. u-aktuelt no).

Gjennomgang av areal i gjeldande plan og behov for endring.

Oppsummering i tabell, basert på inndeling og avsette områder i gjeldande arealplan, med inndeling i samsvar med gjeldande kommunedelplanar.

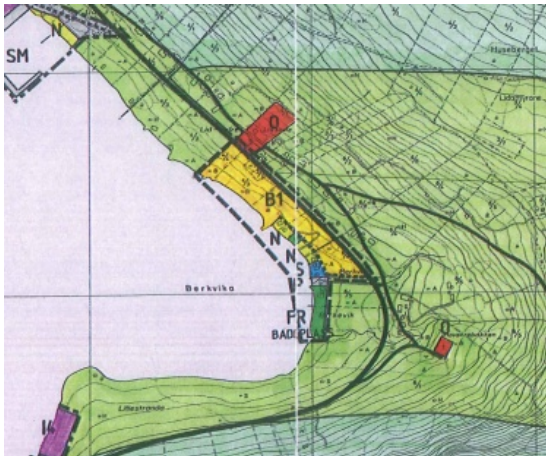
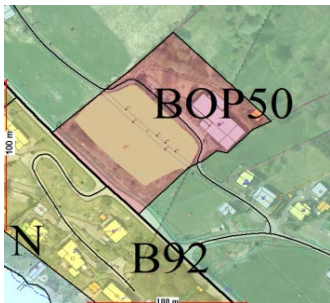
Områda i gjeldande plan til offentlege formål er sett av med raud farge

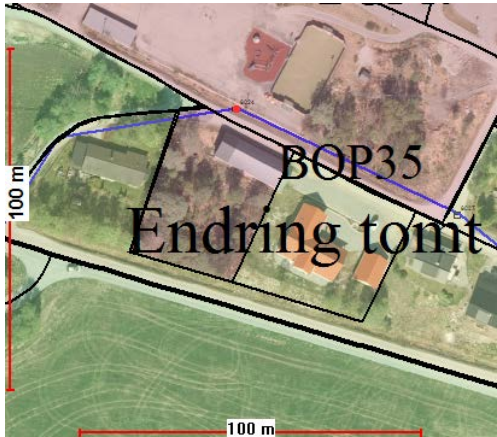
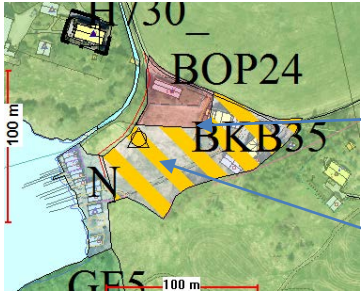
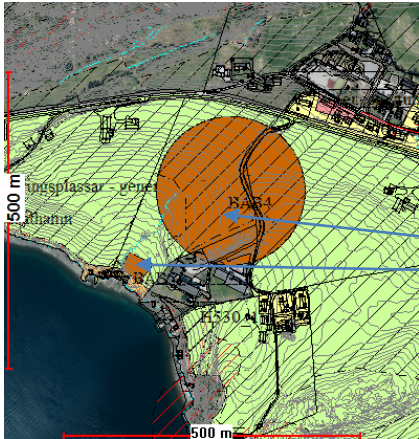
I ny plan vil det få arealkategori offentlig og privat tenesteyting med undertekst og koding offentlig-/privat tenesteyting. (t.d. skule-off. , forsamlingslokale- priv./lag/org)

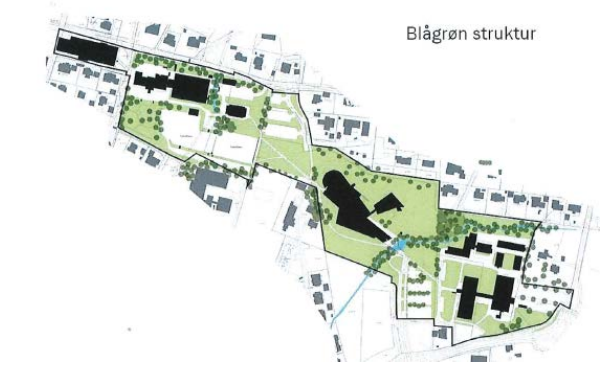
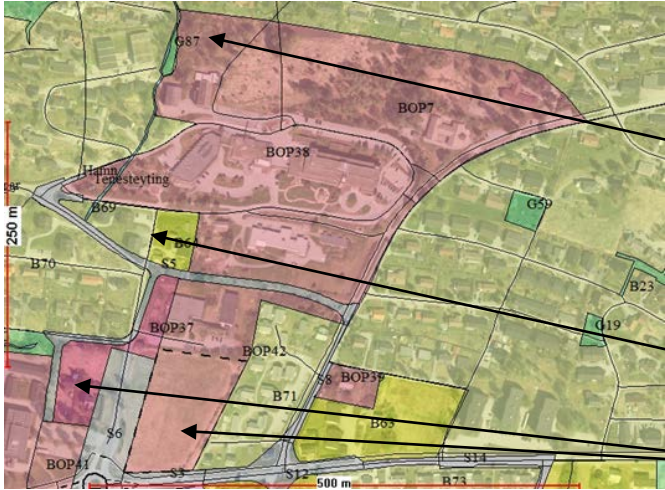
YKSNØYA:

Lokalisering	Plan	Status
Yksnøya:	 Høgskulen i Volda har eit naust/undervisningsbygg på øya, som dei leiger. Er i matrikkel registrert som fritidsbygg. Vert nytta i undervisningssamanheng tilknytt idrett og friluftsliv.	Her er det i gjeldande plan ingen areal avsett til offentlig eller allmennyttig formål. Tidlegare skulebygg er no overteken av grunneigar.

Lid/Berknes:

Lokalisering	Plan	Status
Lid -Berknes	Planid 1990009. Kommunedelplan Lid-Berknes 	Gjeldande plan: Skule og grendahus som off.formål. Ny plan: BOP 50 -Lid grendahus med same areal som i dag. BOP 49- Lid Gravplass Behov for utviding av gravplass og parkeringsareal tilknytt gravplassen. (innspeil Volda Kyrkjelege fellesråd og frå oppsittarar på Lid)

Mork barnehage		Mork barnehage Uendra areal – til OP-formål. Har for så vidt nok uteområde i høve til gjeldande norm med dagens barnetal. Kan utvidast mot eksisterande skuleområde ved utviding av skuleområdet mot vest.
Mork grendahus Mork Ungdomshus		Mork Grendahus. Til OP-formål. Nok areal innanfor eksisterande tomt Mork Ungdomshus Til OP-formål. Oppdatertarealgrense i samsvar med eigedomstilhøve i høve til gjeldande plan.
Trykkerimuseet		Trykkerimuseet Til OP-formål. Utvidingsareal Tilkomst/parkering friområde i samsvar med tidlegare forslag til reguleringsplan.
Nytt reinseanlegg		Mindre renseanlegg nedanfor Trykkerimuseet. Til OP-formål Areal for reinseanlegg To framlegg til areal for reinseanlegg med naudsynt omsynssone vert tilrådd lagt inn i plan etter innspel frå teknisk sektor.

Sjukehus-området Areal ved Vidaregåande skule	 Blågrøn struktur 	Campus utvilingsplan Sjukehusområdet Arealbruk i gjeldande plan vidareførast, som OP-service-areal. Restareal på 19/29 vert etter innspel frå Helseforetaket tilrådd lagt som off formål/ tilleggssareal til sjukehusområdet. Utbygde bustad-areal i vest vert lagt ut som bustad. Areal vidareført som off. formål, men i kombinasjon med andre servicefunksjonar. Volda Vidaregåande skule- Arealbruksformål til OP-service-formål. Vert vidareført med arealutstrekning som i gjeldande plan. Regulert tilkomst til Voldahallen over Gamlegymnastomta vert forslått tatt bort.
---	--	--

Volda Ungdomsskule	 Tilgjengeleg uteareal utanom veg og parkeringsareal ca 9.6 da Norm vegleiar «miljøretta helsevern i barnehage og skule», 50m² per elev. Gir grunnlag for ca 200 elevar. Skulen har i dag 260 elevar og det er planar om utviding av skulen til 360 (ein ungdomsskule). Dette vil etter norm for «miljøretta helsevern i barnehage og skule» krevje meir uteareal. Nærleik til nære friområder i elvadalen, campus arena og i høgskuleområdet kan kompensere for dette.	Volda Ungdomsskule Blir behalde med alt tilgjengeleg areal. Grenser i plankart må justerast i samsvar med gjeldande eigedomsgrenser. Har i dag etter gjeldande norm tilstrekkeleg uteareal for dei 260 elevane. For lite uteareal for maks kapasitet på 360.
Øyra skule	 Samla uteareal ca 15 da utanom køyreveg og parkering. Etter norm for «miljøretta helsevern i barnehage og skule» gir dette rom for 300 elevar. Skulen har i dag 350 elevar men har byggkapasitet til 450. Nærleik til nære friområder på høgskuleområde, (grusbane/klatrejungel/hoppegrop/mv), planlagt Volda Campus arena og friområda i Elvadalen kan kompensere for lite internt areal.	Øyra skule Vidareført med u- endra areal. Har etter gjeldande norm nok uteareal til dagens elevtal 350, men for lite etter norm for «miljøretta helsevern i barnehage og skule» for fullt belegg med 450 elevar. Gangsamband til planlagt idrettsbygg/symjeh all bør sikrast i plan.

Bratteberg skule	Eksisterande uteområde ved skulen er ca. 17.8 da (utanom bygg og parkering/køyreveg). Ut frå dette har skulen i dag ut frå norm for «miljøretta helsevern i barnehage og skule», ut frå uteareal plass for 356 elevar. Arealet bør såleis utvidast med tanke på eit auka elevtal. Med tillagt areal som vist, vil utearealet bli samla ca. 28 da. (noko av dette bør vurderast nytta til parkering/hente-bringefunksjon på den gamle forretningstomta). Kan etter arealnorm då gi grunnlag for inntil 540-560 elevar.	Bratteberg skule Arealbruken rundt skulen bør vurderast særskilt for å sikre utvidingsareal. Forretningsareal og areal ovanfor tennishallen vert tilrådd lagt til skuleområdet. Areal vestover til Bergsvegen vert tilrådd lagt til skuleområdet. Dette inkluderer også areal med eksisterande utleigebygg på området Vikebygda skule- Har tilstrekkeleg areal til utvikling av både skulebygg og uteområde ut frå gjeldande elevtal og kjende prognoser for utvikling. Vidareførast som OP-formål.
Vikebygda skule		Vikebygda skule- Har tilstrekkeleg areal til utvikling av både skulebygg og uteområde ut frå gjeldande elevtal og kjende prognoser for utvikling. Vidareførast som OP-formål.

Oppigarden og Sollia barnehage

Ev ny felles sentrums-barnehage

Alternativ for lokalisering av ny felles barnehage for sentrums-området

Barnehagar i sentrum:

Ttomtene for Oppigarden og Sollia er i dag til saman 11.6da, og tilkjøpt u-nytt tomteareal her 3.9 da . samla 15.5 da. Ut frå vegleiande norm for uteareal er det god plass for eksisterande belegg i dei kommunale barnehagane. Kan vere utfordrande å gjennomføre utbygging på ny tomt her medan det er drift i eksisterande barnehage. Tilkomst til byggeareal bør i så fall skje frå vest frå veg/p-areal på sjukehusområdet.

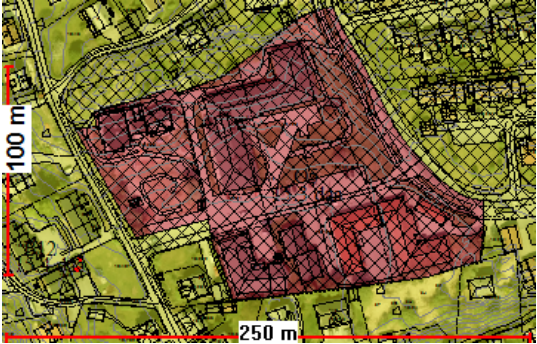
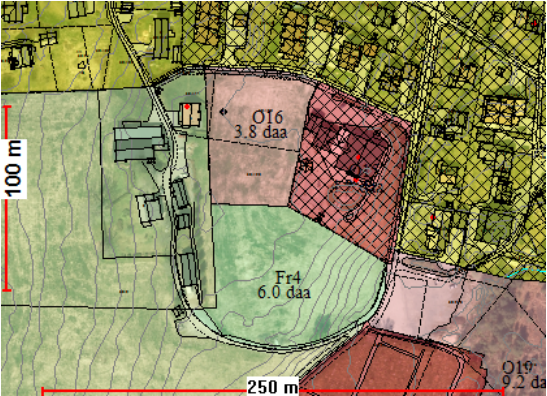
Sollida/Oppigarden barnehage.

Vidareføring av gjeldande plan. Nærare areal-avklaring mot sjukehusområde må/bør skje i reguleringsplan.

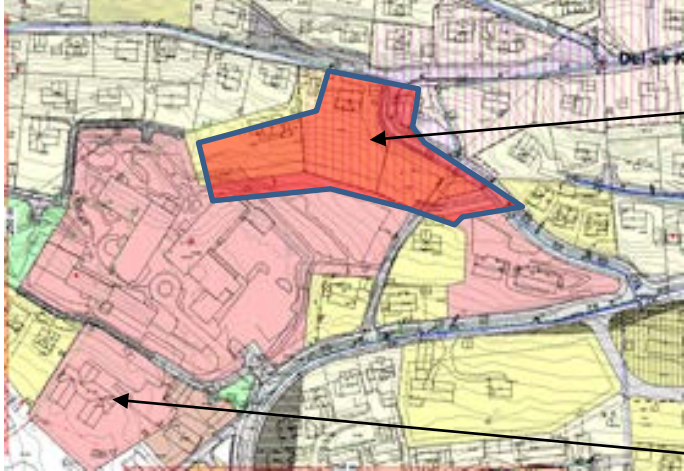
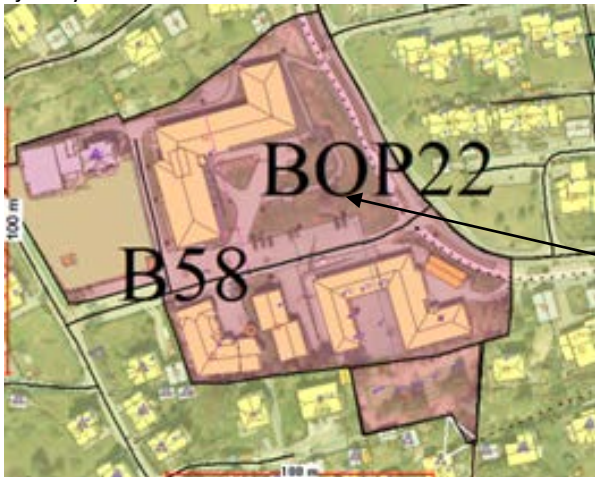
Alternative areal som bør kunne vurderast for ny samla sentrumsnær barnehage

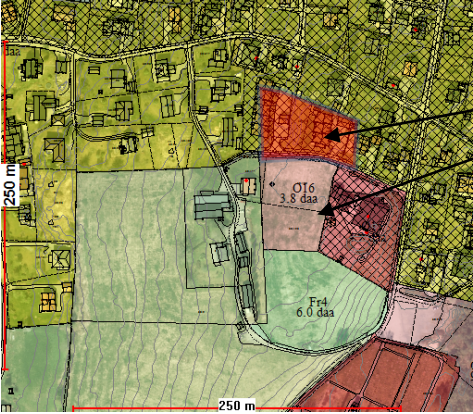
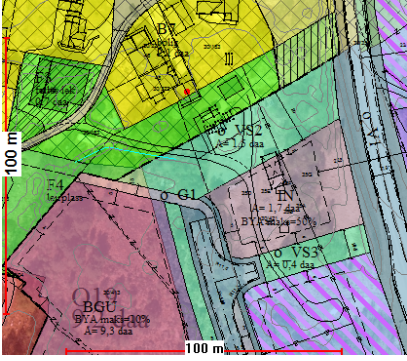
Det kan vere ulike grunnar til å vurdere alternativ lokalisering av ein eventuell ny kommunal sentrums-barnehage.

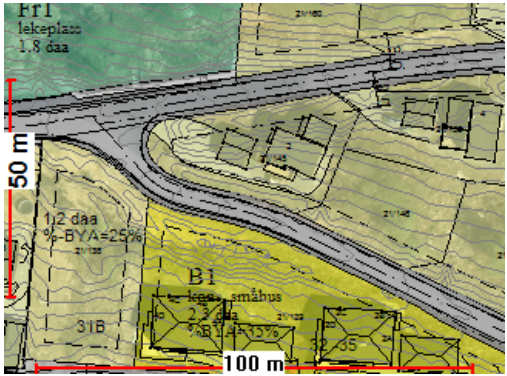
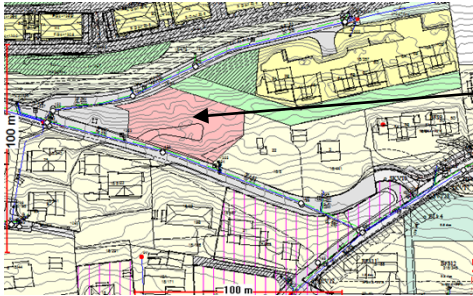
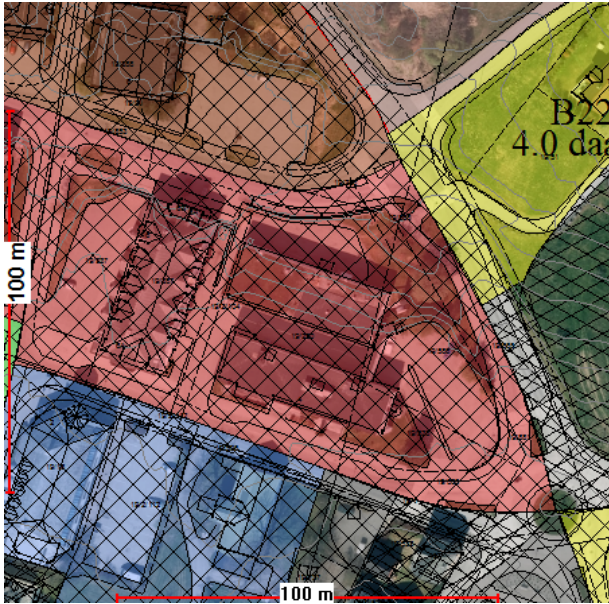
Sentrumsutvikling, synergjar med kombinasjon med andre formål, t.d. omsorgssenter/-eldre-bustader, kulturhus/bibliotek, eller nærleik til areal for natur og friluftsliv, idrettsanlegg m.v kan vere slike kombinasjonar som bør vurderast. Nærleik til buområde og trafikk/transport-behov vil også vere viktige beslutningskriteriar

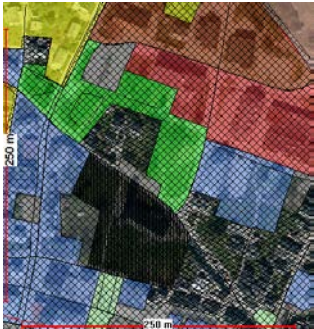
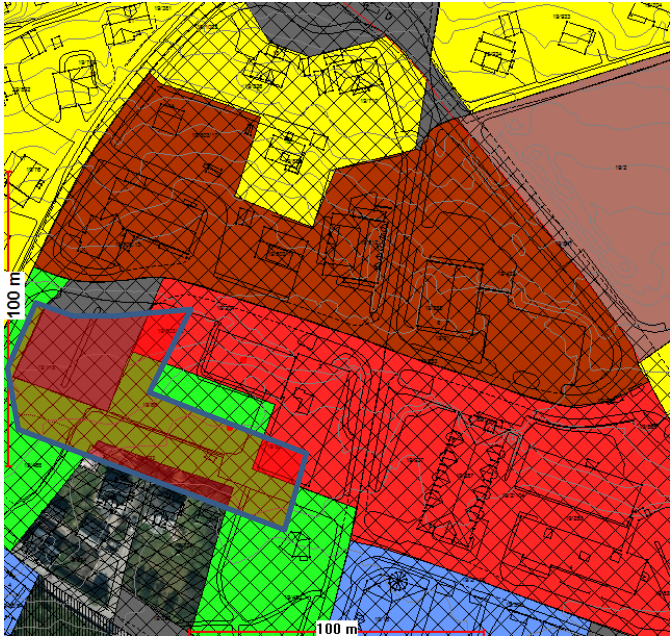
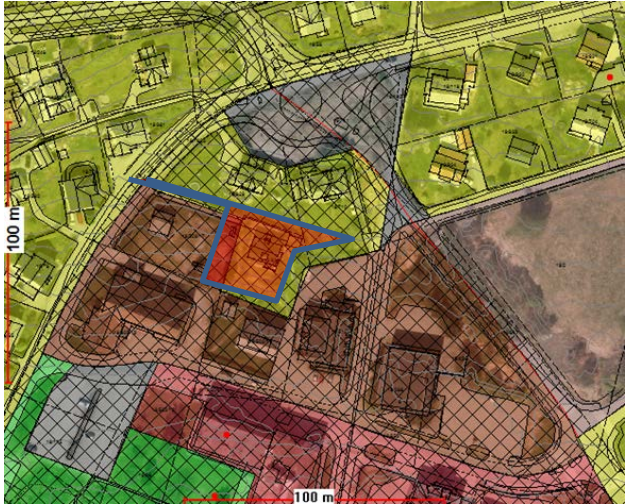
Engeset barnehage Raude kross- huset	 	Engesetbarnehage/ Raude kross huset Uendra i høve til gjeldande plan. Øyra Barnehage Uendra i høve til gjeldande plan. Bratteberg barnehage Uendra i høve til gjeldande plan. Rotset barnehage . Endra i høve til gjeldande plan. Tidlegare avsett utvidingsareal foreslått til OP-service areal med sikte på omsorgsbustader.
--	--	--

Trollsletta barnehage Student-barnehagen Hjellbakkane barnehage Volda Omsorgssenter	Areal/bygg tilknytt pleie og omsorg:	Trollsletta barnehage Uendra i høve til gjeldande plan Studentbarnehage Uendra i høve til gjeldande plan. Hjellbakkane barnehage Uendra i høve til gjeldande plan. Omsorgssenteret Eksisterande situasjon.
---	--	--

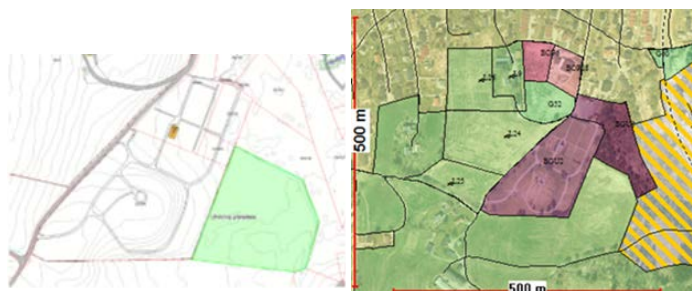
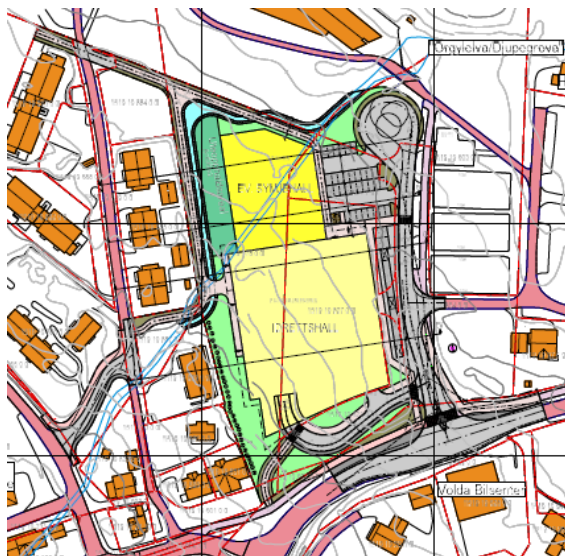
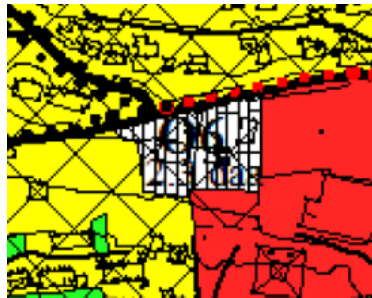
		Foreslår tilleggsareal mot nord-aust (mot Kleppevegen og Haslevegen). Også utbyggingspotensiale over/under eksisterande parkeringsareal. Dersom det vert samling av barnehagar i sentrum kan areal ved Engeset barnehage vere aktuelt utvidingsareal i høve til omsorgsbustrader/-tenester.
Fjordsyn	Fjordsynområdet 	Fjordsynområdet Små mulegheiter for arealutviding. Ledig byggeareal sør-aust på området. Endra utnytting-/bygehøgd også eit alternativ.
Omsorgsbustader ved Kleppevegen		Omsorgsbustader Eksisterande omsorgsbustader ved Kleppevegen. Frå bustadformål til OP-service, omsorgsbustader
Bustadareal ved Røyslidvegen		Røyslidvegen- Frå bustadformål til OP-service- formål –omsorgsbustader Arealavgrensing som i gjeldande plan

Areal for omsorgsbustader På øvre Rotset		Rotset: Eksisterende og nytt avsett areal til omsorgsbustader.
Omsorgsbustader på Bastianmarka		Bastianmarka Frå bustad til OP-service område
Smilebakken (ved Vikebygdvegen)		Smilebakken. Frå bustad til OP-formål.
ROP-bustader på øvre Rotset		ROP-bustader på Rotset. Ligg i godkjent reguleringsplan. Blir vidareført
Prestegarden		Prestegarden som OP-teneste areal.? Prestegarden til off teneste. Del av området til OP-omsorgsbustader?

BUF – etat Nygardsvegen	 	Alternativt til kvartalleikeplass?, Vil utløyse krav om ny reguleringsplan Nygardsvegen 2-4 Institusjonsformål - Buf-etat. Formål justert til samsvar med godkjent reguleringsplan Areal til OP-formål gnr 21 bnr 145 Areal til Barnehage ved Kleppevegen/-Martavegen Kan omdisponerast til bustadformål/ eller til leikeplass? krev ny reguleringsplan OP-tenseteyting Legesenterbygget med omsorgsbustader og det tidlegare "Telebygget", vidareført som areal for OP-teneste formål. Kan utviklast med blanda sentrumsformål i kombinasjon med omsorgsbustader og annan OP-tenesteyting. Kan utviklast med byggehøgde inntil 4-5 etg. Krav om ny reguleringsplan
---	--	---

	KULTURBYGG MM	
Kyrkjegarden	 	Kyrkjegarden Viktig signalbygg og del av park/grøntstruktur i sentrumsområdet. Tilrådd vidareført i ny plan som OP-teneste areal. Avgrensning mellom byggeareal OP og anna utbyggingsformål på reguleringsnivå.
Rådhusområdet		Rådhusområdet Til areal for OP-tenesteyting. Også p-plassen og del av parken ved rådhuset foreslått omdefinert til slikt kombinert formål. Gir fleksibilitet i arealbruk-, tilkomstløsning-, bygging over/under bakken etc.
Samfunnshus-området		Samfunnshus-området. Areal tilrådd utvida mot nord. Areal for Eben Eser og for Uppheim inkludert som OP-område.

**Gamlegymnaset/
Maurtua**

Gamlegymnaset.

Stiftelse etablert.
Arealbruksformål
blir foreslått endra
til OP-formål, med
omsynssone
byggningsvern.
Reguleringsformål
for hagen tilbake til
samt formål. Ikkje
bustad som i
tidlegare
reguleringsplan.

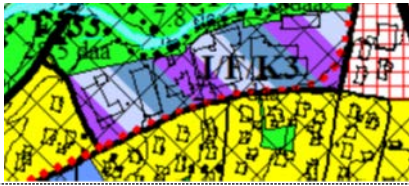
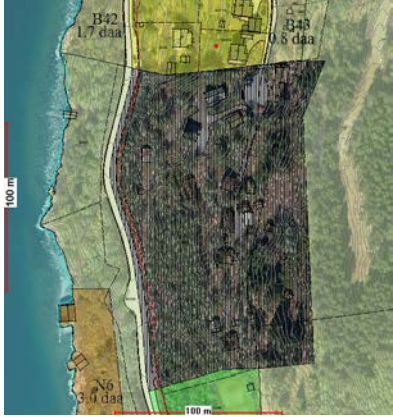
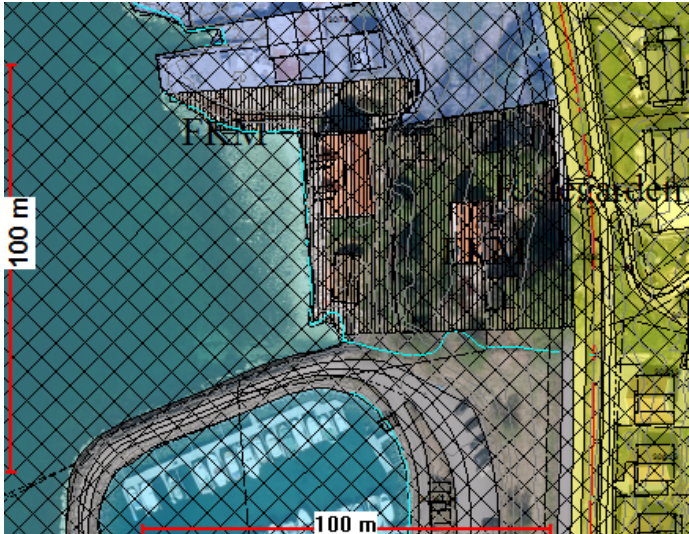
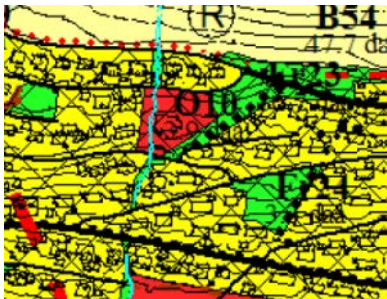
Tilkomst til området
blir foreslått endra.

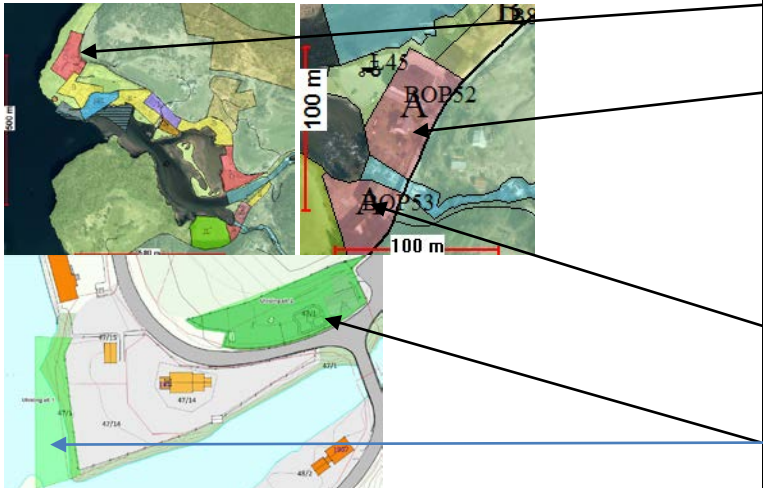
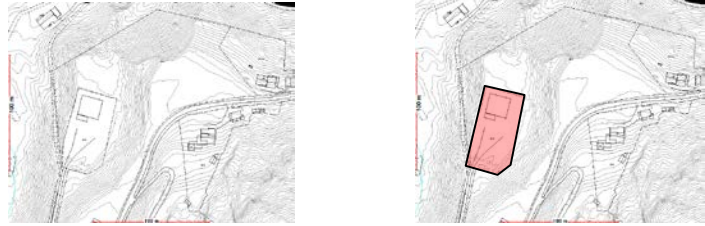
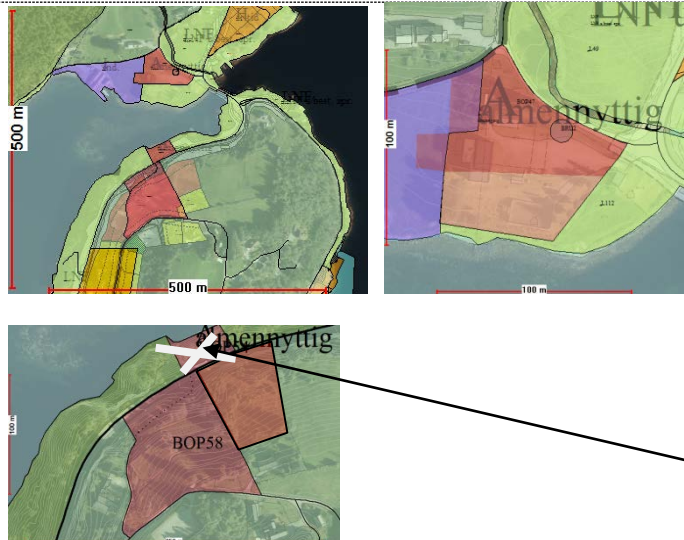
**Volda Campus
Arena.**

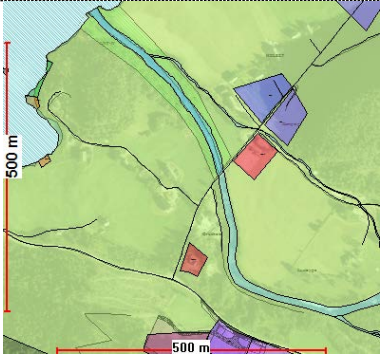
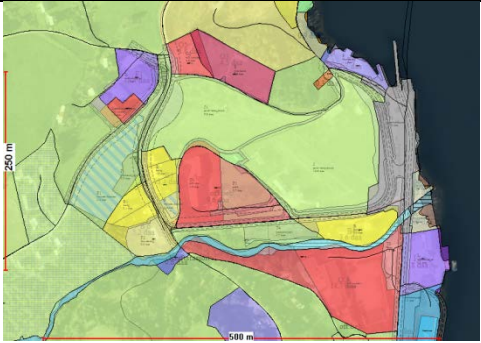
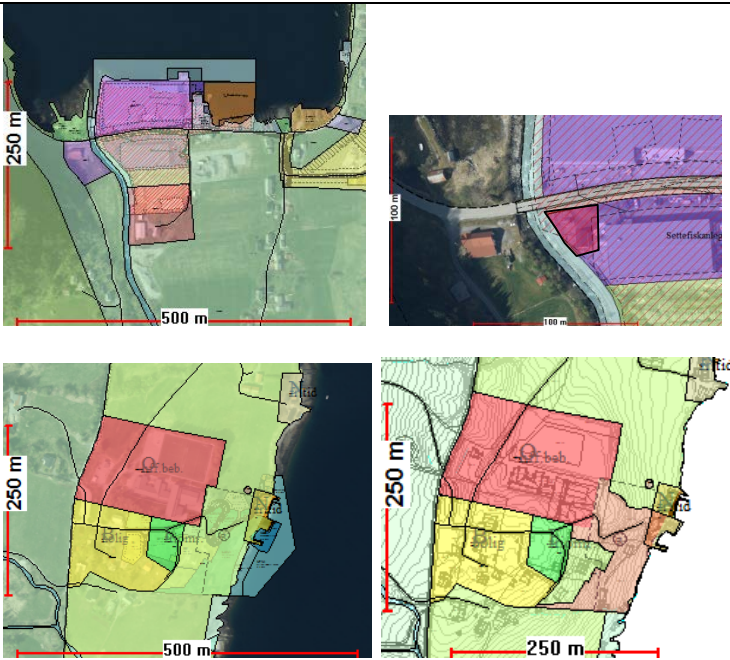
Omdisponering til
areal for Idrettshall
og symjehall på
Joplassen .
Ny reguleringsoplan
under utarbeiding
Viktig grunnlag for
aktivitetstilbod for
sentrumsskulane

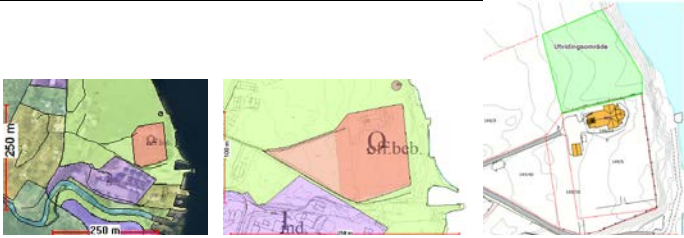
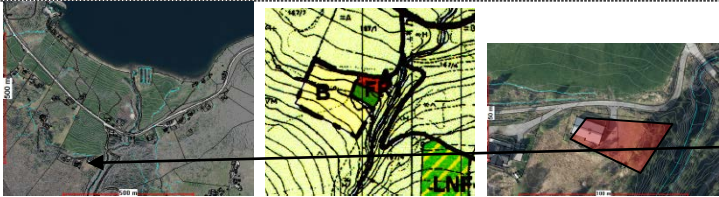
**Leirshaugen
gravplass**

Utvidingsareal mot
aust.

	 	Brannstasjon Inngår som BOP-areal i framlegg til plan.
	  	Haueleite- inn som BOP område Ristetunet og Garverimuseet inn som BOP område O10 Høgdebasseng Volda Vassverk. Utgår som areal til off. formål Endra formål til areal for teknisk infrastruktur.

Hjartåbygda		Hjartå grendahus- - uendra
Fyrde		Austefjorden skule- uendra BOP 52 Forsamlingshuset Samhald Feil avgrening i gjeldande plan vert retta opp. BOP 53 Austefjord IL . Idrettsbygg uendra Austefjorden kyrkje - innspel om utvidingsareal - Fellarådet.
		Høydal grendahus Leggast inn i kart - manglar i gjeldande plan
		Straumshamn. Grendahusområdet endrast til samsvar med gjeldande eigedomsgrenser Kyrkjegarden må rettast opp mot eks eigedomsgrenser Ungdomshuset er borte. Til LNF

		Bjørkedal skule OP-tenesteyting Bjørkedal ungdomshus - uendra
		Folkestad -Gravplassen - Folkestad Skule og barnehage - - - Folkestadtun-omsorgsbustader - Ljosheim forsamlingshus - vert alle vidareført som i gjeldande plan.
		Dale Grendalags-området endra
		Steinsvik Offentleg formål går ut. Skuletomta seld til Marine Harvest. Brannstasjon Som BOP - formål, brannstasjon ? Dravlaus Endring ved skule/grendahus/ museum i samsvar med godkjent reguleringsplan

		Dalsfjord kyrkje Utviding i høve til gjeldande plan. Parkeringsareal mot vest tilrådd lagt inn. Innspeil om utvidingsareal mot nord (fellesrådet)
		Ulvestad skule Endring i samsvar med reguleringsplan
		Velsvik. Bedehuset som BOP-areal som i gjeldande plan

VERDIFULLE SETREMILJØ

Kommuneplanen sin arealdel 2018–2030

Dato: 11.05.2018

Foto: Berit Sandvik Skeide

1 INNHALD

1	INNHALD	1
2	INNLEIING.....	2
2.1	Bakgrunn for arbeidet	2
2.2	Gjennomføring og metode.....	2
2.3	Mål for arbeidet	3
2.4	Avgrensing av arbeidet.....	3
2.5	Begrepsavklaring	3
3	HISTORIE.....	4
3.1	Sæterdrift	4
3.2	Byggeskikk	4
4	STATUS	6
4.1	Situasjonen i dag	6
4.2	Bruk og vern	6
5	KARTLEGGING / REGISTRERING	7
5.1	Nyestøylen (Dravlausdalen)	8
5.2	Dansen (Åmela)	10
5.3	Laurdalssætra (Bjørkedalen)	12
5.4	Fladalssætra (Tjørnanakkane)	14
5.5	Kvivsdalssætra	16
6	RETNINGSLINER	18
6.1	Stølar der bygningane er borte	18
6.2	Stølar med bygningsmiljø det ikkje knyter seg spesielle verneverdiar til	18
6.3	Stølar og stølsområde som har verdi som kulturminne og kulturlandskap	19
7	KJELDER	21
8	VEDLEGG	22

2 INNLEIING

2.1 Bakgrunn for arbeidet

I kommuneplanen sitt planprogram er det lista opp ei rekkje arealstrategiar for ulike tema. Under tema fritidsbusetnad, sætrar og naust, er det formulert følgjande arealstrategi knytt til sætrar:

- Verdifulle sætremiljø skal i størst mogleg grad bevarast og nybygging av hytter skal i hovudsak plasserast i felt utanfor viktige sætremiljø.

I planprogrammet står det også at stølsregisteret skal oppdaterast, gjennom kartlegging og verdsetting av setremiljø.

I kommuneplan for Volda på 1990-talet, vart det lagt opp til ei fortetting med nye hytter i dei gamle stølsområda. I samband med kommuneplanen, utarbeidde Volda kommune forslag til retningslinjer for bygging i stølsområda i 1993. Til grunn for forslaget låg ei omfattande fotoregistrering og analyse av heile 70 stølar i kommunen. Retningslinjene omhandla både stølar som burde vernast, og stølar som allereie hadde stort innslag av hytter.

Utgangspunktet for å lage retningslinjer, var eit ønskje om å ta vare på det særprega miljøet som er karakteristisk for stølane. Kommunen ønskte å få ei betre styring med bygging i stølsområda med omsyn til byggeskikk, materialval og miljø.

I forslaget til retningslinjer vart følgjande stølar definert som verneverdige:

- Nyestølen (Dravlausdalen)
- Dansen (Åmela)
- Laurdalssætra (Bjørkedalen)
- Fladalssætra (Tjørnanakkane)
- Kvivsdalssætra (Kalvatn)

Følgjande stølar hadde stort innslag av hytter:

- Sesshaugen
- Lillebøsætra
- Folkestadsætra
- Aldalsætra
- Rotevassætra

Forslag til retningslinjer låg ute til offentleg ettersyn. Etter det stoppa arbeidet opp.

2.2 Gjennomføring og metode

Arbeidet starta i august 2017. Planleggar Berit Sandvik Skeide ved sektor for utvikling i Volda kommune har hatt ansvar for arbeidet.

Ein har teke utgangspunkt i stølane som vart definert som verneverdige i forslag til retningslinjer frå 1993. Synfaring med fotografering og registrering i felt er gjennomført i august og september 2017. Ein gjer merksam på at registreringane er gjort utandørs.

Kjeldemateriale er henta frå forslag til retningslinjer frå 1993, litteratur på biblioteket i Volda, internett og kartbaser.

2.3 Mål for arbeidet

- Kartlegge og verdsette stølane som var definert som verneverdige i forslag til stølsregister i 1993.
- Utarbeide føresegner og retningslinjer for stølane i kommunen.

Dokumentet skal vere ein del av grunnlaget for kommuneplanen sin arealdel.

2.4 Avgrensing av arbeidet

Som nemnt innleiingsvis, omfatta registreringa på 1990-talet 70 stølsområde i kommunen. Ein har i dette arbeidet konsentrert seg om stølane som vart definert som verneverdige i forslag til stølsregister i 1993, det vil seie 5 område.

2.5 Begrepsavklaring

Begrepa freda, verna og verneverdig er mykje nytta i samband med bygningsmiljø og kulturminne, og vert ofte nytta om ein annan.

Freda kulturminne

Freding inneber at inngrep/endringar på kulturminnet, som går ut over vanleg vedlikehald, må godkjennast av myndigheitene. Freda kulturminne kan enten vere vedtaksfreda eller automatisk freda.

Verna kulturminne

Eit verna kulturminne kan vere verna med heimel i lov eller gjennom andre verkemiddel.

Verneverdig kulturminne

Eit verneverdig eller bevaringsverdig bygningsmiljø/kulturminne er eit kulturminne som har blitt vurdert og identifisert som verneverdig. Kulturminna kan ha nasjonal, regional eller lokal verdi. Kulturminne av nasjonal verdi er freda etter kulturminnelova, medan kulturminne av regional og lokal verdi vert sikra vern av kommunen ved hjelp av plan- og bygningslova.

3 HISTORIE

3.1 Sæterdrift

Sæterdrift med mjølkeproduksjon frå storfe og geit har spela ei sentral rolle i jordbruket gjennom mange hundre år på Sunnmøre. Sæterdrifta var svært viktig for husdyrbruket. Ein nytta beitemoglegheitene i skog og utmark, slik at avlingane heime på garden kunne haustast til vinterfôr. Dei fleste gardane hadde ei sæter eller part i ei sæter. Dei eldste sætrane er frå 1500-talet. Sæterbruket hadde sitt høgdepunkt kring 1850.

Kyr og geiter vart mjølka på sætra, og budeiene kjerna og ysta mjølka. Der forholda låg til rette for det, vart det hausta og tørka gras på sætervollen. Høyet vart frakta til garden som ekstra vinterfôr.

På sætra var det vanlegvis sel, fjøs og løe. Selet var opphaldsrom for budeia. Selet vart også nytta i samband med tilverking av mjølk og mjølkeprodukt. Kyrne og geitene vart mjølka i fjøset. Dyra gjekk stort sett ute. I løa vart det lagra fôr som var hausta på stølen eller i området omkring.

3.2 Byggeskikk

Sætrane låg ofte på haugar og ryggar eller fremst i dalmunningar, for å sikre seg mot ras og for å ha oversyn over terrenget. Ein finn sætrar enkeltvis i landskapet eller fleire saman i ei sætergrend. Av tryggleiks- og fellesskapsomsyn vart husa byggde i tette grupper.

Fjøsane var gjerne plassert øvst i anlegget, gjerne integrert i steingarden som avgrensa sætervollen mot utmarka. Fjøsane var plassert slik for å kunne ta buskapen ut og inn utan å sleppe dei inn på stølen, samtidig som bygningen skulle tilhøyre stølsanlegget. Selmurane var sett rett på bakken utan byggjegrop. Der forholda låg til rette for det, vart naturlege søkk i terrenget nytta, slik at ein fekk fjøs under sela.

Dei gamle sela var stort sett små bygningar (frå 10-15 m² til 20-30 m²), i ein etasje med to eller tre rom etter kvarandre i lengderetninga. Den mest vanlege planløyisinga var innsel og utsel etter kvarandre der inngangen var til utselet som inneheld eldstad, sengeplass, bord og benkar.

Der fjøs og sel var bygd saman var husa større. Løene og fjøsane var ein god del større. Dei fleste bygningane var i ei etasje, og lågt og godt tilpassa terrenget.

Samund-selet på Fladalssætra er om lag 9,6 m²

Samundfjøs på Fladalssætra er om lag 31 m²

Det vart nytta lokale kortreiste råvarer som tømmer, treverk, stein og torv. Sela var oftast lafta og panela, medan løene og fjøsane var grindkonstruksjonar. Stein vart også mykje nytta som byggjemateriale. Som regel var materialane ubehandla. Dei naturlege fargane gav bygningane eit uttrykk og gjorde til at bygningane vart godt tilpassa omgjevnadene. Det var vanleg med små ruta vindu i sela. Fjøsa og løene hadde stort sett små opne gluggar.

Steinfjøs på Dansen sæter

Takforma var alltid saltak. I nokre tilfelle var det skot i enden med pulttak. Vanleg takvinkel låg mellom 20 – 35 grader. Bygningane hadde i all hovudsak torvtak.

4 STATUS

4.1 Situasjonen i dag

Det er ikkje drift på sætrane i Volda kommune lenger. Få stader har det vore særleg stor aktivitet etter 1960. Sætervollane gror igjen. Løene og fjøsane dett ned, og sela som ikkje vert vedlikehaldne og nytta til fritidsføremål er i forfall. Sel som vert nytta til hytte, har endra karakter etter utvidingar for å tilpasse seg ein annan standard. Sætervollen er innegjerda, det er laga til veranda/uteplass. På ein del av sætrane er det bygd nye hytter.

Sætrane har verdi for mange. Sjølv om sætrane har gått ut av si opphavlege driftsform, står dei gamle bygningane der, og byr inn til oppleving og rekreasjon. Dei gamle bygningane og kulturlandskapa er også verdfulle historiekjelder til kunnskap om gamle bygg og levemåtar.

4.2 Bruk og vern

Eigarar av stølshus og ruinar etter bygningar forvaltar ressursar som har verdi for mange. Så lenge anlegga er i bruk, vert dei verna gjennom funksjon og nødvendig fortløpande vedlikehald. Korleis kan ein ta vare på desse verdiane ? Aller helst bør vi ta vare på sætrane utan store endringar. Samstundes veit vi at vern gjennom aktiv bruk truleg er beste løysinga.

Kva gjer ein med ei nedlagt sæter? For å ta vare på sætrar av høg verdi, bør ein ha strenge restriksjonar. Sætrar der det er lite att av det opphavlege, og som i tillegg er forstyrta av ulike inngrep kan ha mindre restriksjonar.

Eksisterande sel kan gjerne nyttast til fritidshus. Men helst utan å gjere store endringar.

Tilpassing av nye bygg, må ta utgangspunkt i plassering og utforming av nybygg. Det er viktig at sætra beheld sin opphavlege struktur og mønster. Nye bygg bør plasserast utanom sjølve stølen, slik at inntrykket av stølen/sætra som kulturminne ikkje vert forstyrta. Avstand, terrengformer og vegetasjon er viktige moment.

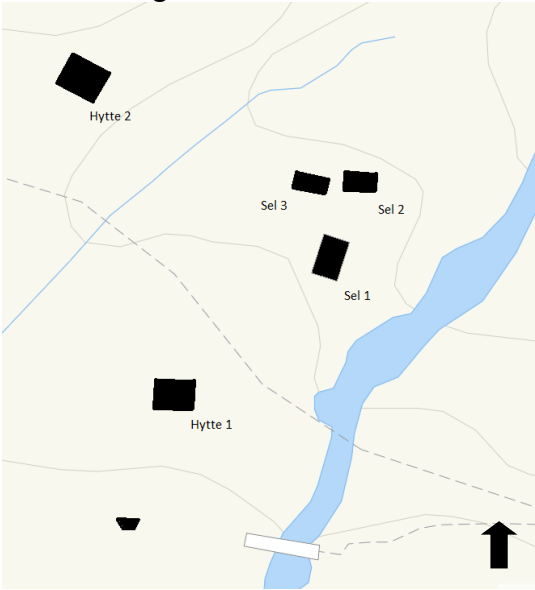
Utforming av nybygg bør ta utgangspunkt i den lokale byggeskikken for sel, det vil sei ei lang og smal hovudform ei etasje med saltak. I dag vil ein ofte gjere mindre tilføyningar for å få til eit større areal på grunnplanet. Det er viktig at hovudforma går klart fram og dominerer formuttrykket. Tilføyningar må få ei underordna utforming og plassering.

5 KARTLEGGING / REGISTRERING

Lokalisering av dei fem områda

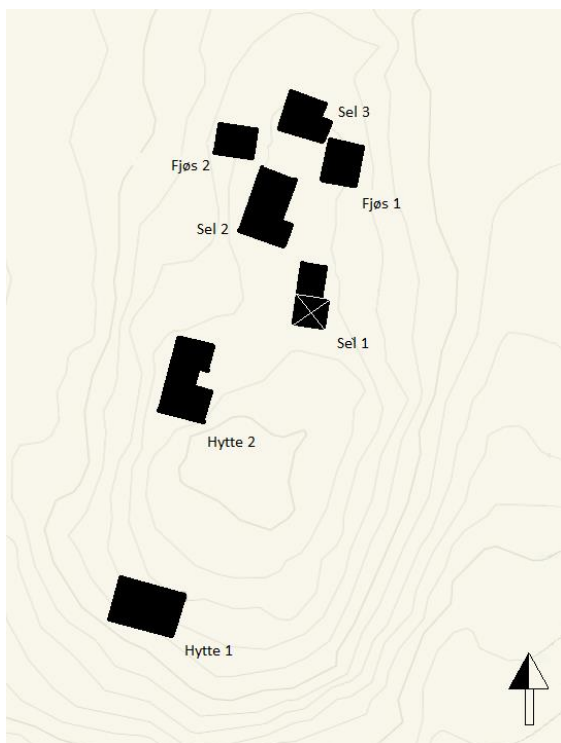
5.1 Nyestøylen (Dravlausdalen)

Tilkomst	Det er to alternative vegar fram gjennom Dravlausdalen. Den eine vegen startar på Dravlaus, og den andre startar i Myragjerdet byggefelt ved fv. 40. Det er ca. 4 km frå fylkesvegen til parkeringsplass ved Gamlestøylen og Dravlausstøylen. Frå parkeringsplassen ved Gamlestøylen er det ca. 700 m å gå på god sti fram til Nyestøylen.
Høgde (moh.)	350 moh.
Tal bygningar	2 hytter og 3 sel. Ruinar etter fleire sel.
Registreringar	Dei eldste sela innanfor det gamle stølsområdet er med i SEFRAK-registeret, og er truleg frå før 1900.
Historie	Midtbygda (Reitane og Drabløslida) hadde sel på Nyestøylen. Alle sela hadde fjøs i eine enden. Nokre hadde også plass til kyr i kjellaren under selet.
Dagens bruk	Ferie/fritid, beite.
Status i dag 	Hytte nr. 1 (gnr. 145, bnr.3) vart bygd som hytte på 1960-talet. Hytta er under restaurering. Ny liggjande kledning, nye vindauge og nytt tak. Hytte nr. 2 (gnr. 145, bnr.1) vart bygd på gamle selmurar truleg på slutten av 1960-talet. Hytta har ståande kledning og shingel på taket. Hytta ligg i utkanten av stølsområdet. Hytta er i god stand. Sel 1/fjøs (gnr. 145, bnr. 2), består av to delar: fjøs (400 x 310) og sel (290 x 310). Selet har murar av stein, og ståande kledning på delar av kortveggane. Bølgjeblikk på taket. Selet er i rimeleg bra stand. Sel 2/fjøs (gnr. 147, bnr. 1) bestod tidlegare av to delar (fjøs og sel). Ruinane/murane etter fjøsdelen ligg vendt mot nord. Selet har torvtak med plast under og ståande/liggjande kledning. Selet er i rimeleg bra stand. Sel 3 (gnr. 145, bnr. 3) vart opprinneleg bygt som stabbur. Bygget vart flytta frå instereitane i 1919. Stabburet vart bygd i 1856. Murane er truleg eldre. Selet har torvtak med plast under. Taket går ned på murane. Kledning på sørveggen. Veggane mot nord er lafta. Selet er i rimeleg bra stand. Det er laus torv på taket mot sør.

Vurdering / retningslinjer	Støylen er karakteristisk med små låge sel. Det er også fleire ruinar etter gamle sel. Ein bør ikkje tillate oppføring av nye bygg på Nyestølen. Eventuelle nybygg, må leggjast i god avstand frå dei gamle stølshusa.
-----------------------------------	--

5.2 Dansen (Åmela)

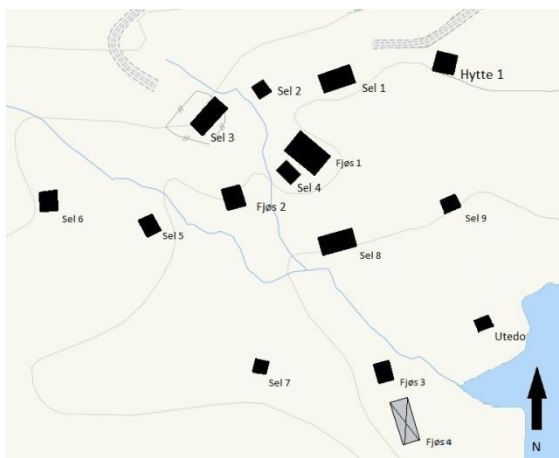
Tilkomst	Frå fv 40 Dalsfjordvegen, er det ca. 7.6 km bilveg til Dansen. Frå parkeringsplassen er det ca. 200-300 meter opp til sætra.
Høgde (moh.)	600 moh., sørvendt.
Tal bygningar	To bygg frå nyare tid. Fem eldre bygg.
Registreringar	Bygningane innanfor det gamle stølsområdet er med i SEFRAK-registeret, og er truleg opphavleg frå før 1900.
Historie	Garden Åmelfotsæter og dei to gardane i Ytre Åmelfot hadde sætra si på Dansen. Sætring frå juli og 6-7 veker framover (høgt til fjells). Kyr, kviger, kalvar, sauer. Torvskjering. Torv til varme og matlaging. Og til vøling av sel- og fjøstak.
Dagens bruk	Ferie/fritid, beite.
Status i dag	I den sørlege delen av området er det to hytter av nyare dato. Desse hyttene ligg utanfor det gamle stølsområdet. Hytte 1 (gnr. 135, bnr.2) vart godkjent i 2009. Hytta har eit bruksareal på ca. 49 m². Bygningen har torvtak. Mot sør og vest er det bygt veranda. Hytte 2 (gnr. 135, bnr. 1) vart bygd i 1960/61, og hadde då ein storleik på ca. 15 m². Hytta vart påbygd i 1981 og 2002. Hytta er i dag ca. 42 m². Bygningen har torvtak. Grunneigar har søkt om ytterlegare utviding av hytta. Mot sør og vest er det bygt veranda. I den nordlege delen, innanfor det gamle stølsområdet er det tre sel og to fjøsar. Sel 1 (gnr. 135, bnr. 1) er i dårleg stand. Delar av selet er rive/har falle ned. Det som står igjen er i dårleg stand. Sel 2 (gnr. 136, bnr. 2) var opphavleg ein god del mindre. Etter det ein kjenner til vart selet oppgradert i 2002 (påbygg mot sør), og det vart gjort ein del ytre endringar. Liggjande kledning. Selet har torvtak. Mot sør og vest er det bygt veranda. På austsida er det bygt ei lita treplating. Solcellepanel og parabolantenne på veggen mot sør.

	Sel 3 (gnr. 136, bnr. 2) har ståande og liggjande kledning. Nyare vindu med sprosser. Fin mur i naturstein. Versliten kledning. Torvtak i rimeleg bra stand. Fjøs 1 (gnr. 136, bnr. 1) er bygd av naturstein. Har torvtak, som er i god stand. Fjøs 2 (gnr. 136, bnr. 2) er bygd i naturstein. Torvtak. To små vindu. Det gamle stølsområdet er innegjerda med saueneetting.
Vurdering av sætra	Etter kommunen si vurdering er dette ei sæter med høg verdi. Området er av historisk og kulturell interesse. Ein bør ikkje tillate oppføring av nye bygg på Dansen.

5.3 Laurdalssætra (Bjørkedalen)

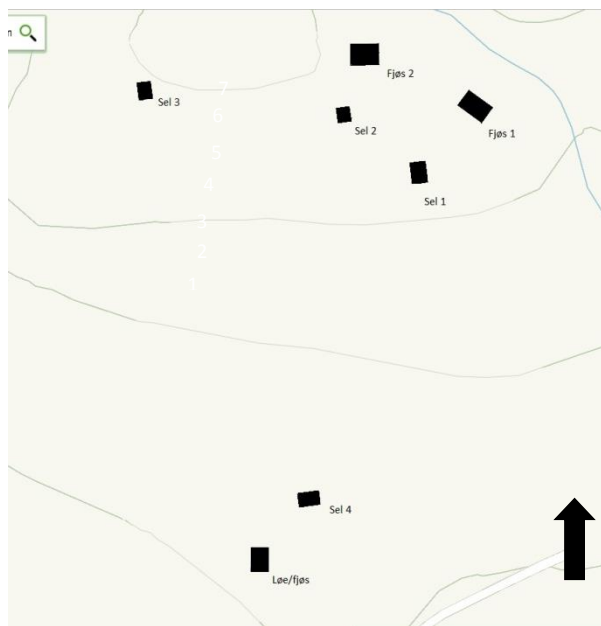
Tilkomst	Frå fv 651 Stigedalsvegen på Søre Bjørkedalen er det ca. 3.5 km bilveg til Laurdalssætra. Det er veg heilt fram.
Høgd (moh.)	380 moh.
Tal bygningar	9 sel, 3 (4) fjøsar og ei nyare hytte.
Registreringar	Fleire av bygningane innanfor det gamle stølsområdet er med i SEFRAK-registeret, og er truleg opphavleg frå før 1900.
Historie	Det har truleg vore sæterdrift i Laurdalen frå slutten av 1500-talet. Før den tid vart området nytta til utslått (Hustadnes 2007).
Dagens bruk	Ferie/fritid, beite
Status i dag	Sel 1 (gnr. 95, bnr. 1), kalla Jakob-selet. Har brei ståande og liggjande panel. Selet har torvtak som er i god stand. Solcellepanel på eine langveggen. Naglar av kopar. Sel 2 (gnr. 95, bnr. 16), kalla Ellefsen-selet. Lite sel (380 x 280). Ståande nyare panel. Torvtak i rimeleg bra stand. Sel 3 (gnr. 95, bnr. 4), kalla Morritz-selet. Opphavleg lafta sel. Selet har i dag stort sett liggjande brei kledning. Selet har torvtak. Torvtaket treng noko vedlikehald. Selet er innegjerda med stolpegjerde med to horisontale bord. Sel 4 (gnr. 95, bnr. 10), kalla Johannesen-selet. Selet er under restaurering. Nytt tak (med shingel) og nye veggar med liggjande brei panel. Veggene mot nordaust har ståande kledning. Det ser ut som det vert lagt opp til fleire vindu ved restaureringa. Innvendig ser ein restar etter det gamle selet, som er lafta. I følgje SEFRAK hadde bygningen berre to vindu (eitt lite mot sørvest og eit større på veggene mot søraust). Sel 5 (gnr. 95, bnr. 13), kalla Sandvikselet. Selet har torvtak oppå eternitplater. På delar av taket er torva borte. Ståande kledning. Delar av kledningen er versliten. Sel 6 (gnr. 95, bnr. 5), kalla Jo-selet. Selet har torvtak, som er i rimeleg bra stand. Ståande kledning. Versliten kledning. Sel 7 (gnr. 95, bnr. 20), kalla Rasmus-selet. Langveggane er av tørr naturstein.

	Bindingsverk i nordvegg og gavl mot sør. Torv på taket plast. Selet er i rimeleg bra stand. Sel 8 (gnr. 95, bnr. 3), tidlegare kalla Pej-selet. På tuftene stod det opphavleg eit eldre og noko mindre sel frå 1600-talet. Etter det ein kan sjå (jf. SEFRAK) er selet restaurert (nye vindu, ny dør, nytt tak mm), og framstår i dag meir som ei hytte, med utbygg over inngangspartiet. Bygget har liggjande villmarkspanel. Torvtak med never og plast. Sel 9 (gnr. 95, bnr. 12), kalla Tronde-selet. Lite sel (270 x 350). Selet har torvtak, som er i rimeleg bra stand. Bygget har ståande panel. Selet er innegjerda med stolpegjerde med to horisontale bord. Fjøs 1 (gnr. 95, bnr. 10), kalla Johannesfjøs. Uvanleg bjelkekonstruksjon (utvendige kilar). Synleg lafteverk på 3 av 4 veggjar. Aldersforvitring. Kortveggen mot nordvest har ståande kledning med trenaglar. Torvtak med never og bølgeplast. Fjøs 2 (gnr. 95, bnr. 13), kalla Sandvikfjøs. Veggjar av naturstein. Gavlveggane har trepanel. Torvtak med never. Versliten kledning. Fjøs 3 (gnr. 95, bnr. 20), kalla Rasmusfjøs. Langveggane er av tørr naturstein. Bindingsverk i gavlveggane. Dels never, dels plast med torv oppå. Fjøs. er i rimeleg god stand. Fjøs 4 (gnr. 95, bnr. 3), kalla Pej-fjøs. Sør for Rasmusfjøs er det ruinar etter ein relativt stor fjøs (ca. 12 x 5.5 m). Høge murar. Dørhol i begge kortveggane. Det ligg restar av laftverk inne i ruinane. Utedo (gnr. 95, bnr. 1), kalla Jakobsdoen. Bygget stod opphavleg i Jakobstunet. Bygget er raudmåla og har kvite hjørnebord. Torv på taket med never og knotteplast. Tosear.
Vurdering	Etter kommunen si vurdering er dette ei sæter med høg verneverdi. Ein bør ikkje tillate oppføring av nye bygg på Laurdalssætra.

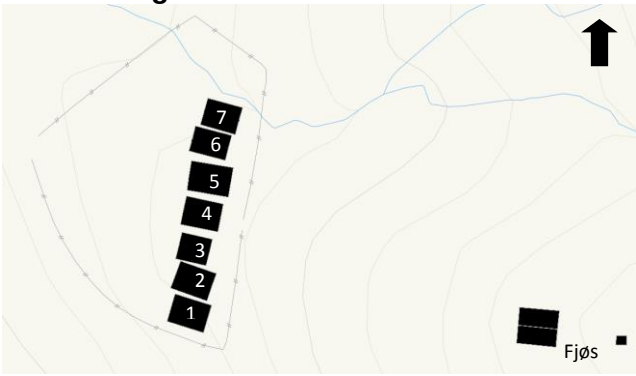
5.4 Fladalssætra (Tjørnanakkane)

Tilkomst	Frå fv 651 Stigedalsvegen på Søre Bjørkedalen er det ca. 3.5 km bilveg til Fladalssætra. Det er veg heilt fram til sætra.
Høgde (moh.)	260 moh.
Tal bygningar	4 sel og 3 fjøs/løer. Ruinar etter fleire bygg.
Registreringar	Fleire av bygningane innanfor det gamle stølsområdet er med i SEFRAK-registeret, og er opphavleg frå før 1900.
Historie	Fladalssætra er ei av dei eldste sætrane i Volda kommune, truleg frå før 1500-talet. Frå gammalt av var det 18 bygningar, ni fjøsar og ni sel på Fladalssætra. Opprinneleg var det to sætrar (for Helset og Nørdalen).
Dagens bruk	Ferie/fritid, beite.
Status i dag	Sel 1 (gnr. 91, bnr. 2), kalla Samundselet. Lite sel (310 x 310). Selet har tømmerveggar. Mot nord er det open svalgang med ståande panel. Torvtak med plast under. Torvtak i møne mot sør ligg utsett til. Selet er i rimeleg bra stand. Ovanfor døra til selet er det ein del initialar/årstal frå 1800-talet. Sel 2 (gnr. 91, bnr. 1), kalla Bjørnselet. Selet har tømmerveggar. Mot vest og sør er tømmerveggane kledde med ukanta grove bord. Open sval/tak over inngangsparti. Ved inngangspartiet er det fleire innskrifter: CFV 1833 og PESLV 1833. Torvtak (never, papp og vorteplast). Selet er i rimeleg bra stand. Sel 3 (gnr. 91, bnr. 5, kalla Tor-selet. Selet har tømmerveggar. Selet har torvtak. Open sval/tak over inngangsparti. Ved inngangspartiet er det fleire innskrifter: KBD 1871 og KPS 1869. Sel 4 (gnr. 92, bnr. 1). Selet har ståande kledning på kortveggane og tømmer på langveggane. Selet har torvtak. Innskrifter/initialar på vegg.

	Fjøs 1 (gnr. 91, bnr. 2), kalla Samundfjøsén, har i all hovudsak tømmerveggar. Fjøsén har torvtak. Taket er skifta for ikkje så mange år sidan, og er i bra stand. Fjøs 2 (gnr. 91, bnr. 1), kalla Bjørnsfjøsén. Har i all hovudsak tømmerveggar. Verslitne tømmerstokkar. Fjøsén har torvtak i god stand (av nyare dato).
Vurdering av sætra	Sela og fjøsane har høg eigenverdi og verdi som del av setremiljøet. Ein bør ikkje tillate oppføring av nye bygg på Fladalssætra.

5.5 Kvivsdalssætra

Tilkomst	Frå E39 ved Kalvatn er det ca. 3.8 km bilveg til Kvivsdalssætra. Det er veg heilt fram.
Høgde (moh.)	260 moh.
Tal bygningar	7 sel og 1 fjøs. Geitefjøs frå nyare tid.
Registreringar	Fleire av bygningane innanfor det gamle stølsområdet er med i SEFRAK-registeret, og er truleg opphavleg frå før 1900.
Historie	Sætra er den einaste sætra i Austefjorden der det har vore samanhengande drift i fleire hundre år, fram til 2000-talet. 1981-82 vart det bygd veg til sætra i samband med at det vart dyrka om lag 90 daa jord. Kalvatn har beite- og bruksrett.
Dagens bruk	Ferie/fritid, beite.
Status i dag 	Sel 1 (gnr. 56, bnr. 4), kalla Sjur-selet. Selet har ståande kledning og torvtak. Restaurering av mur pågår. Elles er selet i god stand. Sel 2 (gnr. 57, bnr.7) har ståande kledning og tak av torv. Selet er i bra stand. Sel 3 (gnr. 56, bnr. 2) har liggjande kledning på vest- og austvegg. Veggane mot sør og nord er tømra. Også bølgeblikk på delar av veggane av tømmer. Torvtak med plast under. Selet er i rimeleg bra stand. Verslite. Sel 4 (gnr. 56, bnr. 5), kalla Nils-selet, har ståande kledning på alle veggane. Shingel på taket. Selet er i bra stand. Sel 5 (gnr. 56, bnr. 1), kalla Daniel-selet, har ståande og liggjande kledning. Torv/gras på taket med plast under. Skil seg ut med større vindu. Også fargen skil seg noko ut. Gråmåla veggjar med kvite innrammingar. Selet er i bra stand. Sel 6 (gnr. 57, bnr.1), kalla Bueid-selet, har ståande og liggjande kledning. Torv/gras på taket med plast under. Selet er kvitt med raude innrammingar. Selet skil seg ut noko. Selet er i bra stand.

	Sel 7 (gnr. 57, bnr. 2), kalla Aasebakken, har ståande kledning. Torv/gras på taket. Selet er i bra stand. Stølsområdet framom sela og sela er inngjerda med sauenetting. Aust for sela ligg det ein gammal fjøs, kalla Nilsfjøs. Fjøsene har tak av bølgeblekk. Alle veggane, med unntak av delar av austveggen er tømra. Ståande kledning i møne mot vest. Taket er i rimeleg bra stand. Veggane er medtekne. På sætrevollen ved fjøsen er det ruinar etter fleire fjøsar/uthus. Vest for stølsområdet ligg ein sommarfjøs (geitefjøs) frå nyare tid.
Vurdering av sætra	Sela og fjøsen har høg verdi som del av sætremiljø. Ein bør ikkje tillate oppføring av nye bygg på Kvivsdalssætra.

6 RETNINGSLINER

Hovudføremålet med retningslinene er å ta vare på særskilte bygningar som naturleg del av eit sætermiljø. Retningslinene er delt inn i tre ulike grupper.

6.1 Sætrar der bygningane er borte

Ved handsaming av søknader om tiltak i sætreområde som er nedlagde, og der bygningane heilt eller delvis er borte, skal området vurderast på lik linje med andre naturområde i kommunen.

På gamle sætrar kan det ligge fornminne som endå ikkje er oppdaga (under markoverflata). Dersom det i samband med bygging blir oppdaga kulturminne, skal arbeidet stansast umiddelbart. Funn skal straks meldast til fylkeskommunen si kulturavdeling, jf. lov om kulturminne § 8, 2. ledd.

Litlesetra	Sulevassætra
Telsetsætra	Grøndalsvatnet
Torviksætra	Nykkedalsstølen
Gamlestøylen	Lauvhaugen
Dravlausstøylen	Langedalssætra
Hovlia	Slåttelidsætra
Keipedalen	Håvikseter
Muren	Sunddalssætra
Vassbakkestøylen	Haralddalsætra
Eidsetsetra	Gjersdalssætra
Raudegotene	Eidssætra
Vikestøylen	Langvassætra
Gamlegjerdet	Høgestøylen
Krumsviksætra	Litledalsstølen
Meksætra	Fjellstøylen
Straumssætra	Nordalssætra
Langedalssætra	Aurstadsætra
Løsetsætra	Årsetsætra
Slettestøylen	Botnasætra
Heida	

39 stk.

6.2 Sætrar med særprega bygningsmiljø som det ikkje knyter seg spesielle verneverdiar til

Ved handsaming av søknader om tiltak i sætreområde som er nedlagde, og der bygningane heilt eller delvis er borte, skal området vurderast på lik linje med andre naturområde i kommunen.

1. Ved nybygg og restaurering av stølsbygningar, skal form, storleik, materialbruk, vindu, dører og farge vere i samsvar med historisk tradisjonell byggeskikk for sætrane i distriktet.
2. Grunnmur skal vere av gråstein. Bygningen skal ha saltak med takvinkel mellom 20 og 35 grader, som skal tekkast med torv. Ein skal unngå bruk av falsk kledning og såkalla villmarkspanel.
3. På setreområdet kan det berre oppførast enkle bygningar med grunnflate på inntil 40 m². Bredda skal ikkje overstige 4 m, og mønehøgde skal ikkje overstige 5 m. Veranda og takoppbygg er ikkje tillate.

4. Utviding av sel skal normalt skje ved tilbygg i lengderetninga. Breidde, høgde og takvinkel bør såleis vere som tidlegare. Vinkeltilbygg bør ikkje tillatast med mindre dette var vanleg i den tida stølen var i aktiv drift.
5. I staden for utviding av eksisterande sel, kan det vurderast om det er betre å auke bruksarealet med å setje opp eit nytt sel ved sida av eksisterande.
6. Det kan gjevast løyve til å omdisponere uthus til sel.
7. Ved omdisponering av uthus til sel eller oppattbygging av sel på uthustuffer, skal det nye selet sin storleik og utforming vere i samsvar med reglane for sel under punkt 3 ovanfor.
8. Det kan gjevast løyve til bygging på eldre tufter. Løyve skal vurderast opp mot kulturminneverdien av tufta. Reglane i punkt 3 gjeld.
9. Det kan gjevast løyve til oppsetjing av mindre uthus.
10. Det er ikkje tillate å gjerde inne bygningane.
11. Portalar, flaggstenger, terrasser, verandaer er ikkje tillate.

Velsviksætra
Koppesætra
Ulvestadsætra
Lauvstadsætra
Fossastøylen
Eidsetsetra
Rinddalssætra
Skinnaviksætra
Osdalssætra
Grøndalsstølen

10 stk.

6.3 Sætrar og sætreområde som har stor verdi som kulturminne og kulturlandskap

1. I desse områda skal det generelt leggjast til grunn ei sær s streng haldning ved handsaming av saker.
 2. Det kan i utgangspunktet ikkje byggjast nye hytter på sætrane. Eventuelle nye hytter, må lokalisrast i god avstand frå sætra.
- Reglane under punkt 6.2 gjeld.
3. Riving av bygning eller konstruksjon er søknadspliktig.

Det gjeld følgjande sætrar:

1. Nyestølen
2. Dansen
3. Laurdalssætra
4. Fladalssætra
5. Kvivsdalssætra

Volda 23.1.2018. Berit Sandvik Skeide

7 KJELDER

Hustadnes, V. (2005). Sæterliv i Voldafjell. Sætrar langs Austefjorden frå Fylsvik til Volda.

Hustadnes, V. (2007). Sæterliv i Voldafjell II. Sætrar i Bjørkedalen, Folkestad og Dalsfjorden.

Volda kommune (1993). Forslag til retningslinjer for bygging på stølsområda i Volda kommune..

Volda kommune (2016). Planprogram for arealdelen 2018-2030, fastsett av Volda kommunestyre 15.12.2016. Kapittel 5.4, s. 15.

www.gislink.no

www.riksantikvaren.no

8 VEDLEGG

1. Bilde frå Nyestøylen
2. Bilde frå Dansen
3. Bilde frå Laurdalssætra
4. Bilde frå Fladalssætra
5. Bilde frå Kvivsdalssætra

KLIMAENDRINGAR I AREALPLAN

Kommuneplanen sin arealdel 2018–2030

Dato: 11.05.2018

Klimaendringar i arealplan

Innleiing	2
Klima i plan	2
Klima i gjeldande planar	3
Klimastatus og klimaendringar i Volda	5
Effektar av klimaendringar	5
Flaum	6
Vatn	6
Sediment og biologisk materiale	6
Skred	6
Kopling mellom flaum og skred	7
Havnivå	7
Klimarelatert risiko	7
Byggtেকnisk forskrift om naturpåkjenning, uteareal og ytre miljø (kap. 7)	8
Flaum	8
Skred	9
Tiltak i arealplanlegginga i Volda kommune	10
Verktøy i plan- og bygningslova	10
Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i høve flaum	10
Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i høve skred	12
Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i arealplan i høve havnivåstigning	13
Prinsipp for arealplanlegging i Volda kommune	13
Usikkerheit i plansituasjonen	13
Forslag til retningslinjer og føresegner	14

[Skriv her]

Innleiing

Klimaet er i endring. Kommunane må planlegge med tanke på hyppigare og større flaumar, auka skredfare, auka havnivå, meir overvatn og auka påverknad på naturmiljøet. Mange av tiltaka som er nødvendige for å møte klimaendringane, må ivaretakast i kommuneplanen sin arealdel, og følgjast opp ved nærare detaljering og konkretisering i reguleringsplanar.

Norsk klimaservicesenter har utarbeidd «*Klimaprofil Møre og Romsdal*». Klimaprofilen gir eit godt kunnskapsgrunnlag for klimatilpassing i fylket. *Klimaprofil Møre og Romsdal*

Klima- og miljødepartementet (KLD) har samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) utarbeidd forslag til statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing i kommunane. Målet med nye statlige planretningslinjer, er å sikre at kommunane, fylkeskommunane og staten gjennom planlegging bidreg til at samfunnet vert betre på og tilpassar seg eit klima i endring. Det er også eit mål at planlegginga skal søkje etter løysingar som reduserer utsleppa og reduserer risiko og sårbarhet for klimaendringar. *Høyringsnotat statlig planretningslinje*

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) publiserte hausten 2017 ein ny rettleiar som legg vekt på å klargjere nasjonale og vesentlig regionale interesser innan fagområdet deira. NVE ønskjer å bidra til at kommunane og private planaktørar kan gjennomføre gode og effektive planprosessar og utvikle gode arealplanar. *Rettleiar NVE*

Dette dokumentet set fokus på korleis ein forventar at klimaet vil endre seg i Volda, korleis det vil påverke kommunen og korleis ein kan førebyggje og unngå negative konsekvensar.

Klima i plan

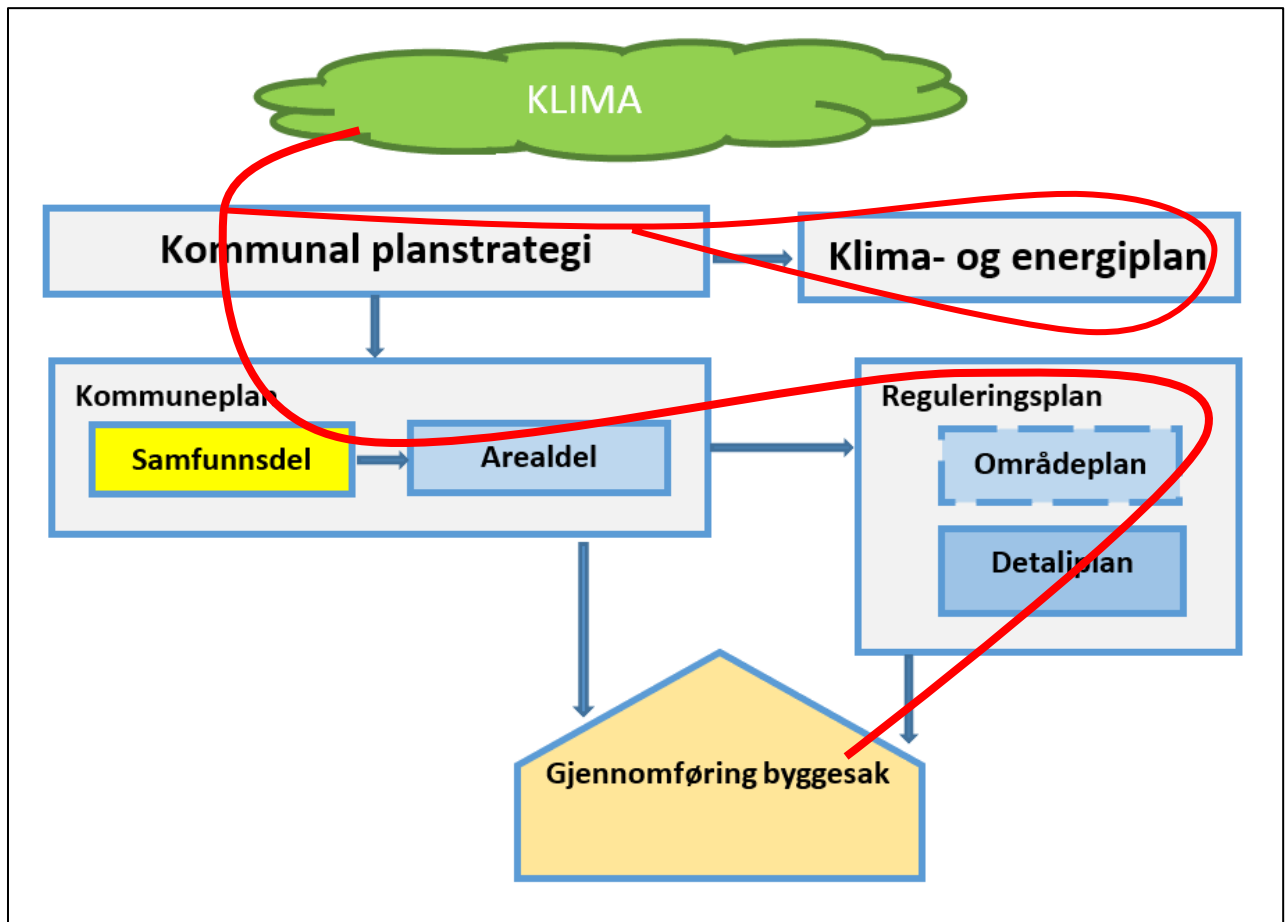
Kommunen skal innarbeide overordna klimahensyn i all arealplanlegging og beredskapsplanlegging.

Sentrale styringsdokument i den samanheng er:

- **Kommunal planstrategi,**
- **Kommuneplanen sin samfunnsdel,** som gir overordna retningslinjer for kommunen sine mål og strategiar, og korleis desse skal gjennomførast.
- **Kommuneplanen sin arealdel,** som mellom anna viser hovudtrekka for korleis kommunen sine areal skal nyttast og vernast, og kva omsyn som må ivaretakast ved disponering av areala.
- **Reguleringsplan** (område- og detaljreguleringsplanar)
- **Planprogram, risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og konsekvensutgreiingar (KU)** knytt til ulike planar, der mogleg fare og uønska hendingar vert kartlagt.

[Skriv her]

- Kommunale klima- og energiplanar

Klima i gjeldande planar

Kommunal planstrategi, 2016-2020 Planstrategi

Planstrategien gir oversikt over kva planar ein har, og om det er behov for rullering av planane i valperioden.

Overordna planar som omhandlar klima

Heilskapleg ROS (frå 2013). Planen bør reviderast i samband med utarbeiding av ny arealdel.

Samfunnssikkerhet og beredskap (oppstart 2017) ??

Klimaplan (2010), gjeld for perioden 2010-2020. Årleg rullering av handlingsdelen. Skissert hovudrullering i 2018. Klimaplanen peikar på status og utfordringar nasjonalt og lokalt innanfor fleire sektorar som transport, landbruk og næringsliv. I den reviderte handlingsplanen 2013-2016 er det sett mål om konkrete tiltak som skal gjennomførast i perioden.

Kommuneplan for Volda, Samfunnsdelen 2016-2028 Samfunnsdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel inneheld mål og strategiar for åtte hovudtema. Deriblant *Klima og miljø* og *Samfunnstryggleik*.

[Skriv her]

Under tema *Klima og miljø* er det lagt følgjande føringar for arbeidet med arealdelen:

- Vurdere areal for massedeponi og mottak for masser.
- Lokalisering av framtidig bustadområde knytt til skular og anna infrastruktur.
- Legge til rette for fortetting i sentrum.
- Sikre gode gang- og sykkelvegsløysingar.
- Sikre areal til gode kollektivtrafikk-løysingar og eventuelle kollektivknutepunkt.
- Vurdere og sikre område som er viktige å oppretthalde/utvikle ut frå eigenverdi (biologisk mangfald, landskap, naturressurs) og som kjelde til friluftsliv.
- Kartlegge behov for sikring av vassdrag.
- Vurdere behov for føresegnar knytt til energibruk i bygg.
- Sikre areal og gode løysingar for felles renovasjonspunkt i bustad- og næringsområde.
- Sikre viktige jord- og skogbruksareal for framtida.
- Sikre god forvaltning av sjøareal og areal til havbruksnæring.

Under tema *Samfunnssikkerhet* er det lagt følgjande føringar for arbeidet med arealdelen:

- Vurdere behov for skred- og flaumsikring i busette område og langs vegar i kommunen.
- Sikre eksisterande og framtidige drikkevasskjelder.
- Lage temakart for ulike ROS-tema.
- Utarbeide konsekvensutgreiing og ROS-analyser for alle nye byggeområde.
- Sikre at institusjonar med krav til utrykkingstid ikkje vert bygd utanfor Volda tettstad.
- Sikre at høgde på hus er i tråd med brannføresegnar.

Kommuneplan for Volda, planprogram arealdelen 2018-2030 Planprogram KPA

Som del av arealdelen skal det gjennomførast konsekvensutgreiing, der verknader for miljø og samfunn skal skildrast for alle nye område for utbygging, og der arealbruken vert vesentleg endra i eksisterande byggjeområde. Klimaendringar (utfordringar i forhold til overvasshandtering, stormflo og havnivåstigning) er nemnt. Det er også nemnt samfunnstryggleik, risiko og sårbarheit (nye utbyggingsområde kan gi endra risikobilde. Kan gi endra behov for førebygging og normalisering ved uforutsette hendingar.

Planprogrammet slår fast at det skal utarbeidast ei oversiktsanalyse (ROS) som skal vise alle risiko- og sårbarheitstilhøve som påverkar om areal er eigna til utbyggingsføre mål og endringar av tilhøva i forhold til planlagt utbygging.

[Skriv her]

Klimastatus og klimaendringar i Volda

I dette dokumentet vurderast klimaet frå perioden 1971 – 2000 opp mot prognosane for klima i perioden 2071 – 2100. Data presentert i dette notatet er henta frå «Klimaprofil for Møre og Romsdal», «Klima i Norge 2100» rapporten, Miljødirektoratets heimesider, Norges Vassdrag- og Energidirektorat, TEK 10 og info frå Norsk klimaservicesenter sine nettsider.

Gjennomsnittleg årstemperatur i Volda er 6,3 °C. Fram mot år 2100 er det venta at årstemperaturen i fylket aukar med 4 °C. Det er venta at temperaturen aukar tilnærma likt haust, vinter og vår (4 °C) og minst på sommaren (3,5 °C). Dette kan føre til at ein om vinteren får færre dagar med ekstrem kulde, mens ein om sommaren får fleire dagar med gjennomsnittstemperatur over 20 °C.

Gjennomsnittleg årsnedbør i Volda er 2105 mm. Nedbøren er venta å auke med ca. 15 prosent i Møre og Romsdal. Det er venta at periodar med kraftig nedbør aukar vesentlig både i intensitet og frekvens.

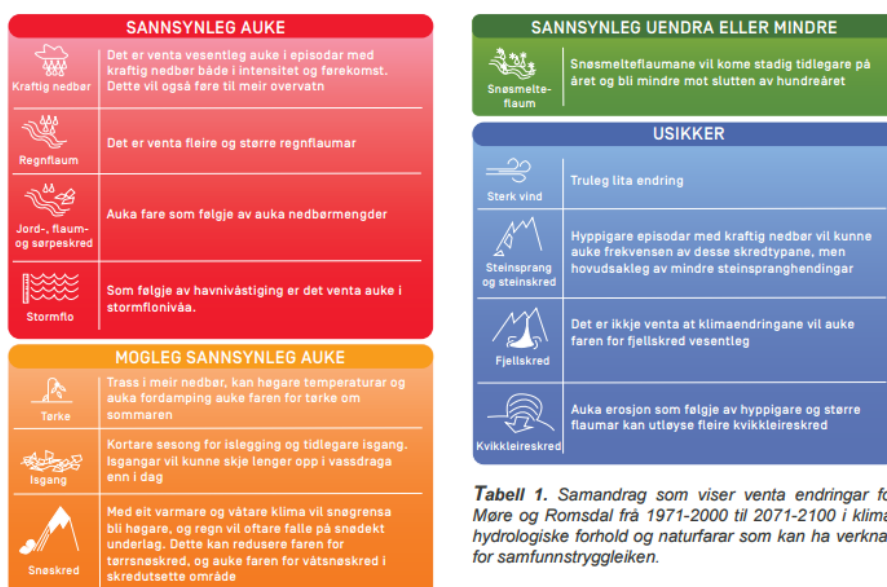
For vind syner utrekningane ingen store endringar, men det er uvisst. Likevel er det viktig å ta omsyn til lokale vindforhold i planlegginga.

Snømengdene i lågare strøk vil minke monaleg i perioden 2000 - 2100 og det vert fleire smelteperiodar i løpet av våren. Snømengdene i høgareliggande strøk vil auke.

Det er viktig å poengtere at dette er dagens prognosar og at prognosane kan endre seg med ny forskning. Likevel er dei generelle trendane med auka temperatur og nedbør venta å inntreffe.

Effektar av klimaendringar

Effektar av klimaendringane i Møre og Romsdal kan oppsummerast med denne figuren frå Møre og Romsdal sin klimaprofil:

Tabell 1. Samandrag som viser venta endringar for Møre og Romsdal frå 1971-2000 til 2071-2100 i klima, hydrologiske forhold og naturfarar som kan ha verknad for samfunnstryggleiken.

[Skriv her]

Utvalte effektar (flaum, skred og havnivåstigning) av klimaendringar som er spesielt viktige i Volda vert nærare utgreidd lenger nede i dokumentet. Det understrekast at tala er vegleiarande for Møre og Romsdal i si heilheit og at det må gjerast lokale vurderingar i arealplanlegginga.

Flaum

Fare i samband med flaum i vassdrag er knytt til:

- Kor stort areal som vert fløymd over
- Vassdjupna og vasshastigheten i områda med overfløyming
- Erosjon og materialtransport i vassdraget
-

Vatn

Flaumregimet er i endring og fram mot år 2100 vil snøsmelteflaumane gradvis verte mindre, mens regnflaumane vil auke i omfang. Auke i lokal ekstremnedbør aukar risikoen for flaum i små bratte vassdrag og i urbane område. Volda har mange små bratte vassdrag med kort responstid mellom nedbørhending og flaumtopp. Kombinasjonen snøsmelting og ekstremnedbør vil i desse vassdraga skape store utfordringar i Volda i fram mot år 2100.

Norsk Klimeservicesenter som har utarbeidd Klimaprofil Møre og Romsdal, rår til eit klimapåslag i høve til flaumvassføring på 20 prosent eller 40 prosent for alle nedbørsfelt, avhengig av plassering og flaumsesong. Ein har i Volda kommune så langt brukt 40 prosent.

Sediment og biologisk materiale

Auka vassføring aukar elvane sitt potensiale til å ta med seg sediment og anna biologisk materiale. Sediment og biologisk materiale fører til at rister og kulvertar går tett. I det vatnet ikkje lenger får passere gjennom rister og kulvertar tar det nye vegar. Det kan føre til erosjon, avsetjingar og vassmengder i nye område samt at det aukar faren for overfløyming og skade.

Auka vassmengder aukar også elvane si evne til å erodere elvekanalen, noko som kan føre til at elvar tek nye løp og auka skredfare der elvar er kopla med skråningar. Skred gir brå auke i sediment i elvar og vil med stort sannsyn føre til tetting av kulvertar og rister nedstraums. Auka sedimenttransport vil kunne føre til auka sedimentavsetning ein stad i vassdraget. Noko som kan endre elvekanalen føre til at elva tar nye løp.

Skred

Veret er ein av dei viktigaste utløysningsfaktorane for skred. Dette er kopla til fryse og tineprosessar, snøforhold og vasstrykk i grunnen. Med meir ekstremnedbør vil vasstrykket i grunnen stadvis kunne verte høgare enn i dag. Dessutan vil høgda som er mest utsett for tine og fryseprosessar bli endra. Dette vil føre til at område som tidlegare har vore stabilt frosne vert utsett for auka tining og frysing. Som ein konsekvens av dette, er det venta fleire tilfelle av steinsprang, men det er ikkje venta vesentleg endring i frekvens eller omfang av større steinskred.

[Skriv her]

Grunna temperaturendring vil ein i framtida sjå færre laussnøskred, medan delen våtsnøskred vil auke. Framtidig snøgrense og vegetasjon som trekk høgare opp i fjella vil dessutan påverke snøskredaktiviteten.

Jord-, flaum- og sørpeskred kan førekome oftare, men klimautviklinga vil ikkje ha innverknad på dagens aktsomhetsområde i dei nasjonale aktsomhetskarta for jord- og flaumskred. Sørpeskred derimot vil kunne rekke utanfor dagens aktsomhetsoner.

Kvikkleireskred vil kunne inntreffe hyppigare grunna meir nedbør og flaum.

Kopling mellom flaum og skred

Høg vassføring og stor avrenning av overflatevatn påverkar overflatemateriale (jord, stein, sand osv.). Høgt vasstrykk kan vere ei direkte årsak til utløyising av steinsprang og jordskred. Dessutan er flaumskred (jordmasser som bevege seg som veske) avhengig av eit relativt høgt veskeinnhald. Koplinga mellom elvar og omliggande skråningar er også viktig då vassmengdene kan erodere og undergrave skråningar og på den måten føre til skred og høg sedimenttilførsel i elva. Det er viktig å finne gode løysingar for drenering av vatn då dette kan føre til at ein unngår skredhendingar.

Havnivå

Auka temperatur fører til ekspansjon av vatn og smelting av is. Dette fører igjen til auke i havnivå. Data for Volda tar utgangspunkt i målingar frå Ålesund. Havnivået for perioden 2081 – 2100 er rekna å vere 74 cm høgare enn havnivået i perioden 1981-2000.

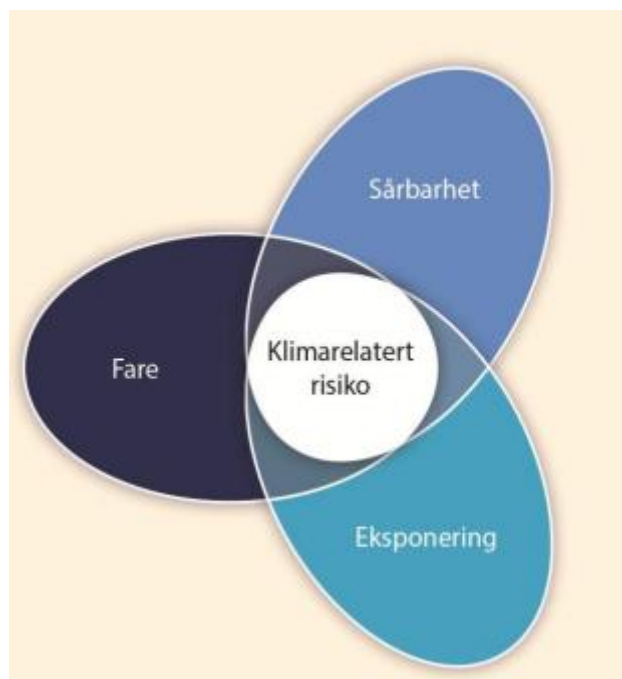
År/periode	1996 - 2014	2081 - 2100
20 års stormflo	164cm	230cm
200 års stormflo	182cm	250cm
1000 års stormflo	192cm	260cm

Klimarelatert risiko

I arealplanlegginga er det viktig å fokusere på korleis ulike arealendringar påverkar klimarelatert risiko. Klimarelatert risiko er avhengig av tre faktorar:

- Sårbarhet beskriv sannsynet for å verte negativt påverka og omfattar blant anna mangel på emne til motstand eller tilpassing.
- Eksponering beskriv i kva grad menneske, livsgrunnlag, ressursar, artar og økosystem er plassert slik at dei kan verte negativt påverka.
- Fare er klimarelatert fare for eksempel flaum og skred som resultat av klimaendringar.

[Skriv her]

Modellen og forklaring er henta frå miljødirektoratet og er ei oversetning frå ein av FNs klimarapportar.

Arealplanlegging er vesentleg for i kva grad menneske i kommunen er eksponert og sårbare for klimarelatert risiko. Å ivareta omsyn til klimaendringar i arealplan handlar derfor i stor grad om å unngå å bygge i område med aukande naturfare, men også om dimensjonering og sikring av allereie eksisterande tiltak.

Byggteknisk forskrift om naturpåkjenning, uteareal og ytre miljø (kap. 7)

Byggverk skal plasserast, prosjekterast og utførast slik at det oppnåast tilfredsstillande sikkerheit mot skade eller vesentlig ulempe frå naturpåkjenningar. Dessutan skal tiltak prosjekterast og utførast slik at byggverk, byggjegrunn og tilstøytande terreng ikkje utsettast for fare for skade eller vesentlig ulempe som følgje av tiltaket.

Flaum

Ut frå type byggverk er det ulike sikkerheitskrav for kva flaumomfang bygget skal være trygt for.

Sikkerheitsklassar:

F1 gjeld tiltak der overfløyming har liten konsekvens. Dette omfattar byggverk med lågt personopphald og små økonomiske eller andre samfunnsmessige konsekvensar ved overfløyming. Eksempel er garasjar og lagerbygningar utan fast bemanning.

[Skriv her]

F2 gjeld tiltak der overfløyming har middels konsekvens. Dette omfattar dei fleste byggverk berekna for personopphald for eksempel bustad, industri, kontor, fritidsbustad, skular og barnehagar. Dei økonomiske konsekvensane ved skadar på byggverket kan vere store, men kritiske samfunnsfunksjonar settast ikkje ut av spel.

F3 gjeld tiltak der overfløyming har stor konsekvens. Dette omfattar byggverk med sårbare samfunnsfunksjonar og byggverk der overfløyming kan gje stor forureining.

Sikkerheitsklasse flaum	Konsekvens	Største årlig sannsyn for flaum som tiltaket skal vere trygt for
F1	Liten	1/20
F2	Middels	1/200
F3	Stor	1/1000

Denne klassifiseringa gjeld også stormflo.

Dessutan skal byggverk plasserast eller sikrast slik at det ikkje oppstår skade ved erosjon. Dersom byggverk skal plasserast i område kvar sannsynet for flaum er høgare enn minstekravet frå forskrifta må det gjennomførast risikoreduserande tiltak eventuelt dimensjonerast for å motstå påkjenningane frå overfløyming.

Skred

Byggverk der konsekvensen av eit skred, derunder også sekundærverknader (for eksempel lufttrykkbølge) av skred, er særleg stor, skal ikkje plasserast i skredfarleg område. For bygg i skredfarleg område skal sikkerheitsklasse fastsettast og byggverk med tilhøyrande uteareal dimensjonerast eller sikrast mot skred.

Sikkerheitsklassar:

S1 omfattar tiltak der eit skred vil ha liten konsekvens. Dette kan eksempelvis vere byggverk der det normalt ikkje oppheld seg personar og der det er små økonomiske eller andre samfunnsmessige konsekvensar ved ei skredhending. Eksempel på byggverk er mindre garasjar, naust, bodar og lagerskur.

S2 omfattar tiltak der skred vil føre til middels konsekvensar. Dette kan eksempelvis vere byggverk der det normalt oppheld seg anslagsvis maksimum 10 personar og/eller der det er middels økonomiske eller andre samfunnsmessige konsekvensar. Eksempel: eine- og tomannsbustad, fritidsbustad og små næringsbygg.

[Skriv her]

S3 omfattar tiltak der konsekvensen av ei skredhending er stor. I dette ligg det eksempelvis byggverk der det normalt oppheld seg anslagvis over 10 personar og/eller der det er store økonomiske eller andre samfunnsmessige konsekvensar. Eksempel: boligblokk, brakkerigg, næringsbygg og skular.

Sikkerheitsklasse skred		Konsekvens	Største årlig sannsyn for skred som tiltaket skal vere trygt for
S1		Liten	1/100
S2		Middels	1/1000
S3		Stor	1/5000

Tiltak i arealplanlegginga i Volda kommune

Korleis areala i Volda kommune utviklast i dag vil spele ei stor rolle for kor omfattande dei negative konsekvensane av klimaendringane vert i framtida. Det mest effektive tiltaket for å unngå klimarelatert risiko i arealplanlegginga er å unngå å bygge i risikoutsette område. Dersom sikkerheitsklassa for nye bygg overskridast i høve skred- og flaumrisiko må det utførast tiltak for å redusere risiko, eventuelt dimensjonerast for å motstå påkjenningane. Dessutan er det viktig å fokusera på eksisterande byggmasse som i større grad vil utsettast for klimarelatert risiko ettersom klimaet endrar seg.

Verktøy i plan- og bygningslova

Utdrag frå § 4-3 «Ved utarbeiding av planar for utbygging skal planmyndigheit påsjå at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomførast for planområdet, eller sjølv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarheits forhold som har betydning for om arealet er egna til utbyggings føremål, og eventuelle endringar i slike forhold som følgje av planlagt utbygging». Fylkesmannen i Møre- og Romsdal har utarbeida ei sjekklister for ROS-analyse som i desember 2016 vart oppdatert til å innehalde ei sjekklister for klimatilpassing. Denne klimasjekklister skal nyttast ved utarbeiding av ROS-analyse for planar og utbygging i Volda kommune.

Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i høve flaum

Høg vassføring i elvar og overvatn aukar klimarelatert risiko. Volda har eit typisk Vestlandslandskap noko som førar til at vatnet drenerer raskt med høge hastigheiter og ikkje legg seg på stader over tid. Ei flaumhending er på sitt mest ekstreme under flaumtoppen (det tidspunktet med høgast vassføring) og det er på dette tidspunktet det er størst sannsyn

[Skriv her]

for større skade. Med klimaendringar vil flaumtoppane auke i omfang og det er derfor viktig å tilpasse seg. Dette kan gjørast ved sikringstiltak, dimensjonering og god arealplanlegging.

Sikring

Sikringstiltak er tiltak som reduserer eksponeringsgrad og sårbarheit. Eksempel på sikringstiltak er:

- Bygging av flaumvollar som sikrar arealet bak seg mot eventuelle vassmengder.
- Utviding og forsterking av elve- og bekkeløp for å auke kapasiteten deira til å leie vatn og lausmassar.
- Tersklar og sedimentasjonsbasseng som fangar opp sediment på ein kontrollert måte og som reduserer vassmengdenes hastigheit.
- Fordrøyningsanlegg som «bremsar» flaumtoppen.
- Utvide kulvertar og bruers lysopning slik at dei klarer å ta unna vassmengdene ved ein flaum

Dimensjonering

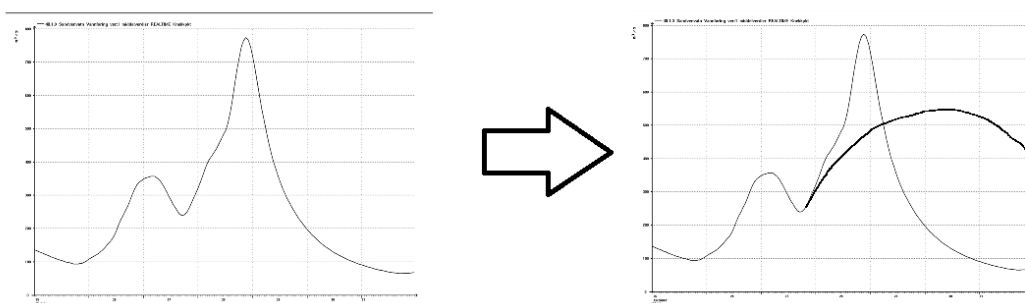
Dimensjonering er ei i hovudsak ei løysing på vassproblematikk og ikkje skredproblematikk. Det er ei løysing der tiltak vert tilpassa til å motstå naturkreftene. Likevel er det inga perfekt løysing då det er vanskeleg å ta omsyn til alle moglege scenario ein bør dimensjonere ut frå.

Tiltak i arealplanlegging

Tiltak i arealplanlegginga kan redusere eksponeringsgrad og sårbarhet. Det mest effektive tiltaket i framtida for å unngå klimarelatert risiko er å la være å bygge i område som er eksponert / vil bli eksponert for klimarelatert naturfare. Det er dessutan viktig å forsøke å redusere risikoen så mykje som råd nær eksisterande infrastruktur og busetnad. Her kan god arealplanlegging brukast for eksempel for å redusere flaumtoppen sitt omfang.

Arealplanlegginga kan føre til at ein går frå ein situasjon med ekstremt høg vassføring på kort tid til høg vassføring over lengre tid. Dette kan under ei flaumhending redusere skadeomfanget i stor grad.

Modellen under visar vassføring under ein flaum i Odda i oktober 2014 til venstre og til høgre visar den tjukke linja korleis vassføringa kan sjå ut om ein fokusera på å «bremse» flaumtoppen (dette er ei prinsippskisse).

[Skriv her]

Dette kan gjennomførast for eksempel ved blågrøne løysingar (løysingar som omhandlar vatn og vegetasjon) eller fordrøyningsanlegg.

Vegetasjon tar opp i seg og held på vatn og vil dermed redusere faregraden ved flaum. Dessutan kan vegetasjon fungere som ein stabiliserande faktor i skråningar og på den måten motverke skred (røter aukar skråningas styrke til å motstå utgliding) og erosjon langs elvar. Grønstruktur langs elvar og i urbane område kan dermed minke klimarelatert risikoen i eit område. I eit naturfareperspektiv bør derfor grønstruktur bevarast og opparbeidast for å gjere kommunen så robust mot klimaendringar som mogleg. Omsyn til grønstruktur og moglegheit for å auke mengda grønstruktur bør derfor vurderast og vektleggast ved arealendringar i område som er utsatt for skred og flaum. Hensikta med dei blå løysningane er på same måte som dei grønne å halde tilbake vatn. Dette gjørast ved å tenke magasinering under utabeiding av areal. Målet er å helde tilbake vatn der det er mogleg. Tiltak kan for eksempel vere å legge ein idrettsbane 2 meter ned i bakken, ha fall inn mot midten av nokre vegar i staden for ut mot sida slik at vegane vert flaumavlastningsvegar ved ei ekstremnedbørhending eller bygge tersklar i grøntområde kvar ein veit det drenerar vatn. Felles for dei blågrøne løysingane er at dei kan utformast som positive landskapselement som utover å vere eit flaumvern gjev ein landskapsverdi eller bruksverdi.

Fordrøyningsanlegg er større anlegg som på same måte som tiltaka over bremsar vatnet. Dette kan gjerast for eksempel ved bruk av underjordiske fordrøyningsbasseng eller ein kan gjere det ved å legge 60 cm røyr i staden for 30 cm røyr når ein legg dreneringsleidningar, disse leidningane vil ha ein ventil i botnen som definerer kor mykje vatn som renn gjennom. Under ei flaumhending vil røyra fyllast opp og sleppe ut vatn med kontrollert vassføring.

Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i høve skred

I vestlandslandskapet med høge fjell og djupe fjordar er det mange skråningar kvar det legg til rette for skredaktivitet. Etter istida var det høg skredaktivitet på Vestlandet, men ettersom tilgjengeleg materiale raste ned minka også skredaktiviteten. Med klimaendringar vil dei ytre påkjenningane på skråningane våre auke. Dette kan føre til at materiale som i dag ligg på vippepunktet for ei utgliding glir ut. Sjølv om risikoen for at nokre typar skråningshendingar vil auke i hyppigheit vil ikkje dette påverke aktsomhetskarta for S2 (1/1000). Dette er fordi at nå ein kartlegg område kvar det årlege sannsynet for skred er 1/1000 så er usikkerheita allereie så høg at klimaendringar vil ha lita påverknad på utfallet (vedlegg 2 s. 15). Dersom ein fylgjer retningslinjene i TEK10 og i kap. 7 i vedlegg 2 vil ein oppnå god nok sikkerheit mot skred for nye utbyggingsareal, bygningar og anlegg.

Om risikoreduserande tiltak skal utførast vil vurderast opp mot risiko og økonomisk omfang. Her er eksempel på risikoreduserande tiltak:

- Unngå å bygge i risikoutsette område
- Vurdere skredsikring med fangnett, armering og boltar for å stabilisere skråningar og for å fange opp rasmateriale
- Bygge vollar som hindarar skredmasse å nå område der dei kan gjere skade
- Anlegge motfyllingar i botnen av skråningar, utslakking av skrentar og andre terrengmessige endringar.
- Flytte allereie eksisterande infrastruktur til område med lågare risiko

[Skriv her]

- Innføre restriksjonar på skogbruk og bygging av skogsvegar i rasutsette område

Tiltak i arealplanlegginga for å redusere klimarelatert risiko i arealplan i høve havnivåstigning

Med havnivåstigning er stormflo eit aukande problem i Noreg. Stormflohendingar som påverkar eksisterande busetnad som for eksempel i Bergen og Stavanger aukar i hyppigheit og omfang og det er ein problematikk som vil verte meir aktuell i Volda når me nærmar oss år 2100. Eksempel på risikoreduserande tiltak er:

- Unngå å bygge i område utsatt for stormflo
- Eksisterande busetnad kan beskyttast med hjelp av diker
- Dimensjonere for stormflo
- Fylle på med masse før bygging i område utsett for stormflo slik at tiltaket vert lokalisert i område kvar sikkerheitsklasse for tiltaket er tilstrekkeleg.

Prinsipp for arealplanlegging i Volda kommune

I arealplanlegginga Volda kommune skal det arbeidast for å redusere klimarelatert risiko innanfor rammene satt av økonomi. Dette skal gjørast ved å fylgje følgande prinsipp:

- Unngå bygging av tiltak i område med høg klimarelatert risiko.
- Sette krav om at fylkesmannens ROS-sjekkliste brukast ved ROS-analyse.
- Ta vare på og utvikle blågrøne løysingar som positive element i Volda.
- Vurdere moglegheitene for fordrøyningsanlegg i arbeid med arealplanlegging og sette krav om dette dersom endringar førar til stor overflateavrenning.
- Utføre risikoreduserande tiltak der dette er nødvendig og kan forsvarast økonomisk.
- Så langt det lyt seg gjere bevare elvar og bekkar i sin eksisterande form og unngå at gjere vassvegar leggst i røyr og kulvertar.

Usikkerheit i plansituasjonen

Tema klimarelatert risiko i høve arealplan inneheld store usikkerheiter kopla til klimaframskrivingar og kartleggingsarbeid av risikoområde. Kunnskapsgrunnlaget om klimarisiko vil aldri vere komplett i det ei avgjersle skal takast og dette kan sette planleggaren i ein vanskeleg situasjon.

Når ein arbeider i eit felt med usikkerheit er det viktig å fylgje føre var prinsippet som tilseier at ein skal komme dei negative konsekvensane klimaendringar i forkant og utføre tilstrekkelege tiltak før hendingar med større negative konsekvensar inntreff.

Forslag til retningslinjer og føresegner

Skred

- Sikkerheit i høve til skred skal dokumenterast i samband med utarbeiding av reguleringsplan. NVE sine gjeldande retningslinjer skal leggjast til grunn i plan- og byggesakshandsaminga.

Forslag til tekst til omsynssone:

Faresone (H_300)

Skredfare – omsynssone H_310_#

Innanfor omsynssone H_310_# skal det i samband med område-/og detaljreguleringsplanar og tiltak etter plan- og bygningslova § 20-1 (byggesak), gjennomførast kartlegging og vurdering av ras- og skredfare. Resultat at slik kartlegging kan føre til at heile eller delar av området ikkje kan oppretthaldast som utbyggingsføre mål i kommuneplanen.

Flaum og erosjon

- Bygningar og anlegg skal utformast på ein slik måte at naturlege flaumvegar vert ivaretekne og slik at ein oppnår tilstrekkeleg sikkerheit mot flaumskadar.
- I 100-metersbeltet langs sjøen, og for område langs vassdrag og større elvar inntil 50 m frå strandlinje målt i horisontalplanet ved høgste vanlege flaumvasstand, skal det takast særlege omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser, jf. pbl. § 1-8. Langs mindre elvar og bekkar gjeld ei grense på 20 meter.

Forslag til tekst til omsynssone:

Faresone H_300

Flaumfare – omsynssone H_320_#

Innanfor omsynssone H_320_# skal det i samband med område-/og detaljregulering og tiltak etter plan- og bygningslova § 20-1 (byggesak), gjennomførast kartlegging og vurdering av flaum og erosjon. Resultat at slik kartlegging kan føre til at heile eller delar av området ikkje kan oppretthaldast som utbyggingsføre mål i kommuneplanen.

Reguleringsplanar og tiltak etter plan- og bygningslova § 20-1 (byggesak)

Nye bygg skal liggje over nivået for 200-årsflaum, og vassvegar og overvatnsystem skal dimensjonerast for dette, jf. pbl. § 11-9 nr. 5.

[Skriv her]

Overvatn

- For alle planforslag med busetnad og anlegg skal det som hovudregel utarbeidast eigen VA-rammeplan (overordna vass og avløpsplan).
- Handsaming av overvatn skal vere utgreiingstema ved alle planar for utbygging. Ny utbygging skal ikkje medføre auka utslepp til vassdrag i form av forureining.
- Ved berekning av overvatn skal ein legge til grunn 200-års flaum med 40 % klimapåslag som dimensjonerande faktor.
- Overvatn skal hovudsakleg takast hand om lokalt og ope, dvs. gjennom infiltrasjon og fordrøyning i grunnen og opne vassvegar, utslepp til resipient, eller på annan måte utnytta som ressurs, slik at vatnet sitt naturlege kretsløp vert ivareteke og naturen si sjølvreinsingsevne vert utnytta. Ein skal strebe etter fleirfunksjonelle løysingar.
- Ved regulering og seinast ved søknad om tiltak, skal det gjennomførast ROS-analyse som dokumenterer at avrenninga og avrenningshastigheita ikkje aukar som følge av tiltaket.

Havnivåstigning og stormflo (bølgepåverknad)

- Reguleringsplanar og tiltak etter plan- og bygningslova § 20-1 (byggesak) som rører ved sone for havnivåstigning, skal planleggast og utformast slik at ein oppnår tilstrekkeleg sikkerheit. Behov for risikoreduserande tiltak skal alltid vurderast.
- Vurderingar knytt til havnivåstigning, stormflo og bølgepåverknad skal utførast etter rapporten «Håndtering av havnivåstigning i kommunal planlegging» frå Direktoratet for samfunnssikkerheit og beredskap.
- Ved tiltak i strandsona skal det takast omsyn til nivået for 200-års stormflo.

Energi

- Ved regulering av nye byggjeområde skal ein leggja vekt på tiltak som kan redusera samla energibruk. Bruk av nye fornybare energikjelder skal prioriterast, jf. pbl. § 11-9 nr. 6 og 8.
- Det skal takast omsyn til klimatiske tilhøve, inkl. sol, vind, kaldras o.l. på ein slik måte at ein reduserer energiforbruket mest mogleg, jf. pbl. § 11-9 nr. 6.

[Skriv her]

Kjelder

Byggteknisk forskrift (TEK 10). Direktoratet for byggkvalitet 2010. Byggteknisk forskrift (TEK10)

Byggteknisk forskrift (TEK 17). Direktoratet for byggkvalitet 2017. [Byggteknisk forskrift \(TEK17\)](#)

Klima i Norge 2100. Norsk klimaservicesenter (2015). [Klima i Norge 2100](#)

Klimaprofil Møre og Romsdal. Norsk klimaservicesenter (2017). [Klimaprofil Møre og Romsdal](#)

Nasjonale og vesentlige regionale interesser knyttet til NVE`s saksområder i arealplanlegging. Norges vassdrags- og energidirektorat (2017). [NVE - rettleiar](#)

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene. Klima- og miljødepartementet (2017). Høyringsnotat. [Høyringsnotat - planretningslinjer](#)

Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen. Faktaark 3-2015 NVE.

http://publikasjoner.nve.no/faktaark/2015/faktaark2015_03.pdf

Internett

Miljødirektoratet si heimeside, <http://www.miljodirektoratet.no/no>

Miljøkommune, <http://www.miljokommune.no/>

Norges vassdrags- og energidirektorat, <https://www.nve.no/>

Norsk klimaservicesenter, <https://klimaservicesenter.no/>

Volda 11.5.2018.

[Skriv her]

Oppsummering alternativ etter møte 8. juni

Jørgen Amdam 8.6.2018

A1. BOM BERRE I TUNNEL – ETTER OPNING

- KOSTNAD TUNNEL – 1171 MILL. KR.
- TUNNEL – 1600 BILAR I DØGNET
- GAMAL E39 – 7400 BILAR I DØGNET

- GIR IKKJE STOR NOK INNTEKT TIL Å FINANSIERE TUNNEL
- SVÆRT STOR TRAFIKK PÅ GAMAL E39

- IKKJE AKSEPTABEL LØYSING – STERKT FRÅRÅDD AV VEGVESENET

A2 – Strengvis tiltak (Etterskot - Berre tunnelen)

- Kostnad tunell – 1172 mill. kr.
- Bomstasjon ny og gamal E39 blir etablert når tunell er ferdig – ingen forhandsinnkrevjing
- BOM TUNNEL +
 - A2a – Klippa el Egset
 - A2b – Furene (rundkøyning)
- Lite/ingen midlar til andre tiltak og truleg start etter 2024.
- Inntekt – truleg ca. 200 mill. kr. lavare enn ved forhandsinnkrevjing – rentetap m.m. :
- 25 kr. Takst – ca. 1,15 mill kr.
- Må ha takst på 25 kr (20 med brikke) for å dekke kostnad.
- **Alternativ A2b – bom berre i rundkøyinga – mest akseptabel**

A3. Bompengepakke Volda – Furene eller Gamle E39

Inntekt inkl. 650 mill. frå staten:

- **25 kr. (20) – 1,35 mill. kr.**

2 bommar – tunnel og:

- A3a – Klippa/Egset
- A3b – Furene - rundkøyning

1 timer passasjefri

Ca. 7000 betalande – 4700 tunnel – 2100

Gamle E39 – ved begge alternativ

Vegvesen – tilrår Egset/Klippa

Bør ha tiltak i både Volda og Ørsta for å vere pakke

A3b – mest sannsynleg politisk

Politisk – heve statleg tilskot pga 2 løp?

Basispakke: 1350 mill. kr

Tunnel: 1171 mill. kr

– disp. inn til 180 mill. kr.

Tiltak – Døme:

- Flyplasskryss (30?)
- Furene – rundkøyning (20?)
- Kollektivtiltak (30?)
- Gang- og sykkelveggar (34) – (130)
- Øyra bru
- Sentrumstiltak Volda
- Sum: ca. 1.500 mill kr. – gap 150

A4. TRE BOMMAR I FURENE – OGSÅ ØRSTA

Inntekt inkl. 650 mill. frå staten:

- **25 kr. (20) – 1,45 mill. kr.**

3 bommar – tunnel og:

Furene begge retningar gamal E39
– i rundkøyringa eller nær

Ca. 8000 betalande – 1000 ekstra
som følgje av bom mot Ørsta –
meirinntekt ca. 100 mill. kr.

- Tiltak Ørsta for 100 mill. kr. i tillegg til alt. A3.
- Vegvesen tilrår bommar i tunnel, Egset/Klippa og Hovden for å kunne forsvare investeringar i sentera for å vere i samsvar med reglar.
- **Kanskje politisk akseptabelt: tre bommar i/nær rundkøyringa.**

Statens vegvesen

Referat

Dato: 08.06.2018
Tid: 12.00–14.00
Referent: Cathrine Helle–Tautra

Sakshandsamar/telefon:
Cathrine Helle–Tautra
Vår dato: 12.06.2018
Vår referanse:

Referat frå møte nr. 9/2018 i utvida styringsgruppe til Felles samferdselspakke for Volda og Ørsta.

Møte nr: 9/2018
Stad: Ålesund kontorsted, Borgund
Møteleiar: Jørgen Amdam
Til stades: Kjetil Strand, Ole Jan Tønnesen, Per Ove Nydal, Stein Aam, Eldar Øye, Sølvi Dimmen, Arild Iversen, Cathrine Helle–Tautra
Forfall: Wenche Solheim, Rune Sjurgard/Asbjørn Moltudal
Kopi til: Karen Høydal

	Ansvar / frist
1. Godkjenning av referat frå førre møte. Referatet vart godkjent.	
2. Gjennomgang av nye berekningar med endra plassering av bomsnitt og finansieringsanalyse. Dei nye berekningane vart gjennomgått. Alle berekningane er gjort med ein ny versjon av modellverktøyet og denne er meir nøyaktig i forhold til timesregel. Ådt–tala er difor litt lågare enn førre berekning. Alle alternativa med to bomsnitt i Volda er berekna å gi 7000 betalande, medan alternativet som og har eit bomsnitt på Aasen i Ørsta er berekna å gi 8000 betalande kvar dag.	
3. Vidare diskusjon. Vegvesenet anbefaler å plassere bomsnittet i Ørsta i Hovdebakken, dette ønskjer ikkje Ørsta kommune. Vegvesenet anbefaler og at bomsnittet på eksisterande veg i Volda bør stå i Klippa området, medan Volda kommune ønskjer plassering nær Furene eller Ekset. Dei nemnte plasseringane	

	Ansvar / frist
er lettare å få aksept på i kommunane. Plasseringa av bomsnitta kan verte vanskeleg å få aksept for i Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet, men kommunane ønskjer å gå vidare med plasseringane i Aasen og nær Furene/Ekset. Plasseringa av bomsnitt vil og ha betydning for om bompengeprojektet kan nytte parallell eller etterskotsinnkrevjing. Vegvesenet har kontakta Vegdirektoratet for nærare avklaring omkring dette, men dei kan berre svare når bompengesøknaden er sendt inn til dei. Volda og Ørsta kommune tar sikte på å avklare om dei skal gå vidare saman eller aleine før sommaren, med vedtak i august/september. Statens vegvesen har satt i verk tiltak for å kome ned på styringsmålet på kostnaden for E39 Volda–Furene. Dette kan få konsekvensar for tunnelloysinga. 4. Neste møte. Dette vil ein kome tilbake til i haust når en veit om begge kommunane eller berre Volda skal gå vidare med samferdselspakken/bompengeprojektet.	

Statens vegvesen

Referat

Dato: 12.04.2018
Tid: 12.00–14.00
Referent: Cathrine Helle–Tautra

Sakshandsamar/telefon:
Cathrine Helle–Tautra
Vår dato: 17.04.2018
Vår referanse:

Referat frå møte nr. 8/2018 i utvida styringsgruppe til Felles samferdselspakke for Volda og Ørsta.

Møte nr: 8/2018
Stad: Volda rådhus
Møteleiar: Jørgen Amdam
Til stades: Kjetil Strand, Stein Aam, Wenche Solheim, Karen Høydal, Per–Are Sørheim, Asbjørn Moltudal, Arild Iversen, Fride Sortehaug, Cathrine Helle–Tautra
Forfall: Ole Jan Tønnesen, Per Ove Nydal
Kopi til: Fyll inn.

	Ansvar / frist
1. Spørsmål frå Volda og Ørsta. - Andre midlar til finansiering ut over dei 650 millionane i NTP og HP? Ved oversending av søknad må ein legge til grunn det som står i NTP/HP (Vegvesenet). - Bør ein vente på godkjent plan for E39 Volda–Furene før ein går vidare? Det er ikkje spesielle forhold som tilseier at plana ikkje vert godkjent slik den ligg føre i dag (Volda kommune). - Kan ein setje av planleggingsmidlar til Voldsfjorden på lik linje med Ørsta fjordkryssing i bompengeprojektet? Samferdselspakken handlar om avlasting av sentrum. Ørsta fjordkryssing kan forsvarast sidan dette projektet vil avlaste Ørsta sentrum medan Voldsfjorden er ein anna type projekt og passer ikkje inn i samferdselspakken (Vegvesenet).	

	Ansvar / frist
Søke om fleire alternative bompengeløysingar? Ein kan berre sende inn ei løysing for godkjenning i Stortinget. Avklaringar må gjerast på førehand (Vegvesenet).	
2. Løysingar Etter diskusjon frem og tilbake vart det klart at ein står att med to ulike løysingar: Alternativ 1: Volda alternativet. Dette er eit prosjekt der alle bommane er plassert i Volda og som dei kan arbeide vidare med utan Ørsta kommune. Ein ser føre seg to bommar, på Klippa/Ekset, total ramme på 1,5 mrd. 2018-kr, tiltaka tek utgangspunkt i Volda sitt forslag til basispakke som er: - Tunnel 1171 mill. 2018-kr - Flyplasskrysset og rundkøyring i Furene 100 mill.? 2018-kr - Gang- og sykkelveg langs flyplassen 35 mill. 2018 kr - Kollektivtiltak 50 mill.? 2018-kr - Planleggingsmidlar til Ørstafjordkryssing Voldsfjordkryssing? Fordeling av overskytande midlar ut over kostnaden til basispakka må avklarast med politikarane i Volda. Ørsta ønskjer å dele desse midla med 50 % til kvar kommune. Alternativ 2: Tre bomsnitt (Ekset/Klippa, tunnel, Hovdeflata/Aasen). Same basispakke som alternativ 1. Overskytande inntekter frå bomsnitt Hovdebakken disponerast av Ørsta, overskytande inntekter frå bomsnitt i Volda disponerast av Volda.	
3. Vidare arbeid - Møte i dei politiske gruppene i kvar kommune og felles. - Statens vegvesen oppdaterer berekningane sine med følgande føresetnader: - Mogleg finansieringsevne med tre bomsnitt og takst på 25/20 kr og 22/18 kr - Finne ut kvar bompengane vert generert (fordeling mellom Volda og Ørsta) - Konsekvens for Ådt/inntekt ved å flytte Klippa-bomsnittet til Ekset (Voldasida).	

Statens vegvesen

Saksbehandler/telefon:

<Saksbehandlersnavn / tlf>

Vår dato: 11.05.2018

Vår referanse:

Notat

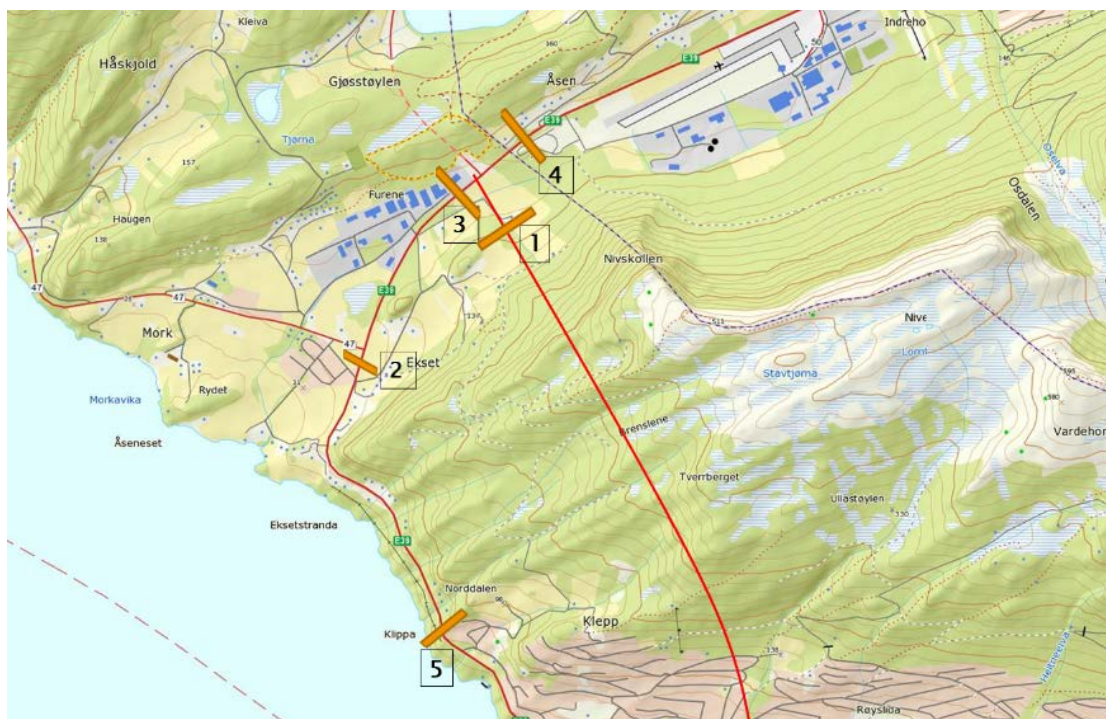
Til: Strategiseksjonen
Fra: Trafikkseksjonen
Kopi til:

Volda – Furene, bompengeberegninger

Det er gjort ny runde med beregninger med utklippt FFE39 modell og bompenger på 25 kr (timesregel). Modellen som er utklippt strekker seg fra Sognefjorden og nordover mot fylkesgrensa mot Sør Trøndelag og kalles for DOM MR. Beregningene er utført med versjon 3.12.1 av RTM, med revidert og forbedret modellering av timesinnkreving av bompenger.

Det er beregnet følgende alternativ:

1. Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Ekset (2) - Bomsnitt sør for fv. 47. Stenger lokalveier sørover mot Volda som kan gi lekkasje.
2. Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Furene (3) og Aasen i Ørsta (4).
3. Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1) og Furene (3).
4. Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Klippa (5) . *(Dette er det samme som beregning 1, da det ikke er noe sonetilknyttinger mellom snittene 2 og 5, så i praksis lik resultater i modellen.)*
5. Bomsnitt KUN på ny tunnelarm i Furene (1).

Det bør nevnes at trafikken i modellen ved Ørsta ligger under registrerte tellinger, delvis skyldes det at modellen ikke greier å simulere en del korte bilturer som oppstår lokalt i området, delvis skyldes det at sonen ved flyplassen er stor og er tilknyttet punkt på kommunal vegnett, dermed vil en del av trafikken gå på kommunal vegnett og ikke på E39. Men i forhold til disse beregningene for bom, påvirker det ikke resultatet. I timesberegninger beregnes effekten av bompenger i etterspørselsberegninger, dvs. i sone til sone matrisene som beregnes for turene.

Når turene skal fordeles på vegnettet er det ingen bombelastning på veglenkene, slik man har i tradisjonelle modellberegninger med snittinnkrevning. Effekten av bompenger med timesberegninger vises kun med etterspørselsmatrisene.

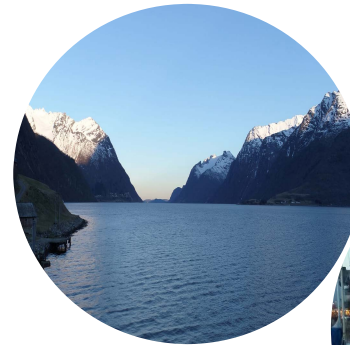
Alle ÅDT vist for 2016.

	Ny tunnel	Gammel E 39 (Klippa/Furene)	E 39 (Hovden)	Sum nye betalende	Sum betalende (1.gang)
Beregning 1 og 4	4700	2100			Ca. 7000
Beregning 2	4700	2700	6000	1000 nye ved Hovden	Ca. 8000
Beregning 3	4700	2650	6400		Ca. 7000
Beregning 5 *	1600	7400			1600

*beregning 5 er snittinnkrevning, ikke timesregel

Svar på spørsmål

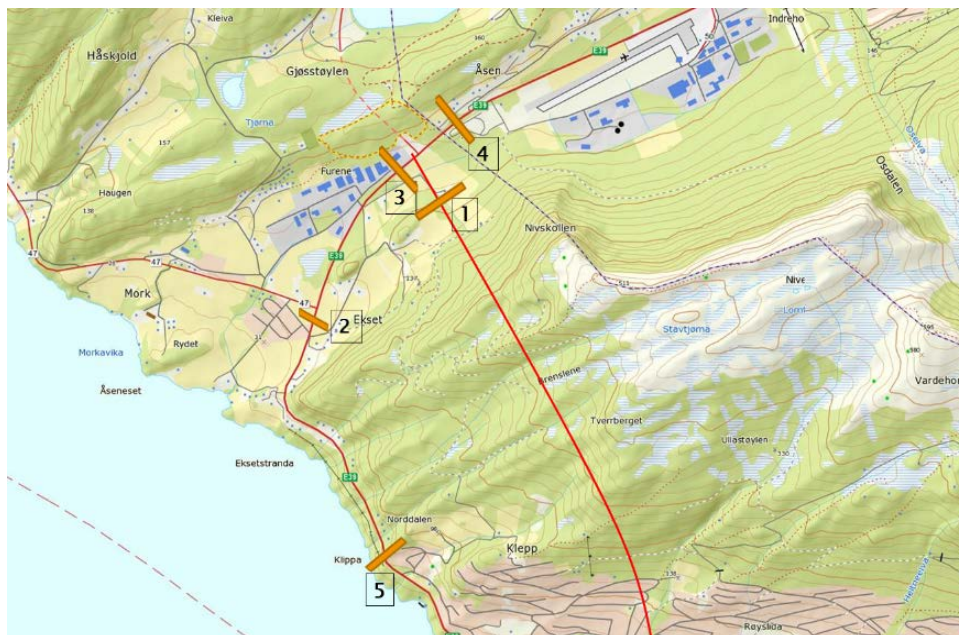
Berekingar etter oppdrag frå SG 12.04.18

- Bomsnitt mellom flyplassen og Ørsta sentrum
- Mogleg finansieringsevne med tre bomsnitt og takst på 25/20 kr og 22/18 kr:
 - Tre bomsnitt gir ÅDT på om lag 10 000 betalende

Takst (2018-kr)	Finansieringsevne (2018-kr) parallell	Finansieringsevne (2018-kr) etterskot
Kr 25 (20 med rabatt)	1,75 mrd. kr	1,45 mrd. kr
Kr 22 (18 med rabatt)	1,6 mrd. kr	1,35 mrd. kr

Nye berekningar med ny modell

- Ny modell bereknar betre effekt av timesregel, difor vert sum 1. gongs betalande litt lågare enn i førre modell/berekning

	Ny tunnel	Gammel E 39 (Klippe/Furune)	E 39 (Hovden)	Sum nye betalende	Sum betalende (1.gang)
Beregning 1 og 4	4700	2100			Ca. 7000
Beregning 2	4700	2700	6000	1000 nye ved Hovden	Ca. 8000
Beregning 3	4700	2650	6400		Ca. 7000
Beregning 5 *	1600	7400			1600

Berekning 1 og 4

- Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Ekset (2) – Bomsnitt sør for fv. 47. Stenger lokalveier sørover mot Volda som kan gi lekkasje
 - Sum 1. gongs betalende berekna til ca. 7000
- Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Klippa (5)
- Modellen klarer ikkje å berekne forskjell mellom desse to alternativa grunna manglande sonetilknyttingar mellom snitta
- Forskjellen er beregkna manuelt til ca. 130
 - Sum 1. gongs betalende berekna til ca. 7130

Berekning 2

- Bomsnitt på ny tunnelarm i Furene (1), Furene (3) og Aasen i Ørsta (4)
- Bomsnitt i Ørsta flytta etter ønskje frå Ørsta
 - Sum 1. gongs betalande ca. 8000

Berekning 3

- Bomsnitt på på ny tunnelarm i Furene (1) og Furene (3)
 - Sum 1. gongs betalande ca. 7000

Berekning 5

- Bomsnitt KUN på ny tunnelarm i Furene
 - Sum 1. gongs betalande ca. 1600

Finansieringsevne

- Inntekspotensial ved bompengesats 25 kr

Ådt	Parallell mrd. (2018)	Etterskot mrd. (2018)
7000 (Furene+Ekset, Furene+Klipa, Furene+Furene)	1,35	1,15
7500	1,40	1,20
8000 (Furene+Furene+Aasen)	1,45	1,25
9000	1,60	1,35
10000	1,75	1,45
12000	2,00	1,65

Svar på spørsmål frå Volda (april)

- 1) Basispakke 2018 kr
 - Tunnel 1171 mill. kr
 - Flyplasskrysset 75 mill. kr?
 - Rundkøyring Furene 10 mill. kr?
 - Gang- og sykkelveg Åsen–Hovdebygda 35
 - Kollektivtiltak 50?
 - Ørstafjordkryssing og Voldsfjorden 10

- Totalt 1351 mill. 2018-kr

- 2.a) Bomsnitt Klippa vs Furene
 - Berekna fyrste gongs passering Klippa/tunnel er 7000 ådt
 - Berekna fyrste gongs passering Furene/tunnel er 7000 ådt
 - Ikkje dei same trafikantane som betaler på Furene og Klippa
 - Større resttrafikk på gamle E39 dersom bom i Furene vs Klippa
- 2.b) Samanheng nytte/betaling
 - Ved å flytte bomsnitt Voldatunnelen til sørenden genereres inntektene frå dei same trafikantane. For å forsvare nytten i Volda sentrum må inntektene genererast frå trafikantane i sentrum
 - Største usikkerheit er alle dei som har nytte som ikkje betaler

- 3.a) Berre innkrevjing i Furene og på tunnelarm
 - Ja, dette er mogleg.
 - Om lag 7000 betalande
 - Takst 25 kr (20 med rabatt)
 - Det kan verte vanskeleg å argumentere for samanheng mellom nytte og betaling i pakken
 - Trafikantar på eksist. E39 og Volda i sentrum har god nytte utan å måtte betale
 - Vanskeleg å argumentere for pakkeløysing grunna innkrevjing på to vegar i samme område og relativt liten andel andre prosjekt enn tunnelen
 - Sannsynlegvis etterskotsinnkrevjing
 - Finansieringsevne om lag 1,15 mrd. 2018-kr derav 0 kr til andre tiltak
 - Hovudregel: Ikkje timesregel utan pakkeløysing.

- 3.b) Betalingsfritak og reduserte takstar
 - Det er ikkje heimel i takstretningslinjene for å gi fritak for bompengebetaling for å kome til lokalt servicesenter (butikk, kommuneadministrasjon m.m.).
 - Rammene for fritaks- og rabattordningar er no innskjerpa i forhold til lokale særordningar.
 - Bompengeplasseringa i samferdselspakken bør ikkje basere seg på betalingsfritak
- Mogleg å kombinere differensierte takstar og timesregel?
 - Ja det er mogleg, men utgangspunktet er at dyraste passering innan ein time vert belasta dersom ein passerar bomsnitt med ulike takstar

VOLDA KOMMUNE Servicekontoret

NOTAT

Til: Ordfører
Frå: Inger-Johanne Johnsen
Sak: Samansetjing av fellesnemnda

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2018/1065	7901/2018	033	SVK/INGJOH	11.06.2018

SAMANSETJING AV FELLESNEMNDA FOR NYE VOLDA KOMMUNE

Fellesnemnda for Nye Volda kommune er sett saman av fem kommunestyrerepresentantar frå Hornindal kommune og fem frå Volda kommune, vald av kommunestyra i dei to kommunane.

Samansetjing basert på innbyggjartal eller partimessig fordeling?

Kommunestyregruppene for Volda Kristeleg Folkeparti, Volda Høgre og Volda Framstegsparti stiller spørsmål ved om val av nytt medlem til Fellesnemnda (KST sak 66/18) er i samsvar med inndelingsloven, i og med at den partimessige fordelinga ikkje er vektlagt ved val av ny representant. Etter vedtaket i KST sak 66/18 har Senterpartiet totalt fire av 10 representantar i fellesnemnda (to frå Volda og to frå Hornindal).

Kommunestyregruppene for KrF, H og FrP viser til § 26 i inndelingslova der det at «Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane eller fylkeskommunane...», og hevder at «det må kunne reisast sterk tvil om 40 % Senterparti-representasjon speglar innbyggjartalet i Volda (eller Nye Volda)».

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har stadfesta at inndelingslova refererer til *innbyggjartal* og ikkje den *partimessige* fordelinga av representantar i fellesnemnda. Det er fleirtalet i kommunestyret som avgjer kven som blir valt som Volda sine representantar i fellesnemnda.

Er valet av nytt medlem til fellesnemnda gjennomført i samsvar med kommunelova (KL § 16 nr 3)?

Det har blitt stilt spørsmål ved om det er korrekt at når Fride Sortehaug som representerer Venstre, fekk fritak, så blei det valt eit medlem frå samarbeidskoalisjonen Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet, Partiet dei Grøne og Sosialistisk Venstreparti. Skal ein Venstre-representant erstattast med ein annan frå same parti, eller er det samarbeidskoalisjonen som skal sette fram forslag om nytt medlem frå si gruppe?

Kommunelova §16 nr 3 omtaler opprykk og nyval:

Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomité og fylkestingskomité trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. (...)

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Fylkesmannen stadfester at KommuneLOVEN §16 nr 3 refererer til «gruppe» og at dette skal tolkast slik at dersom fleire grupper har samarbeidd ved det opprinnelege valet, så skal desse definerast som gruppe i heile valperioda. Dette betyr at gruppa kan vere ein samarbeidskoalisjon og ikkje nødvendigvis berre det parti den som fekk fritak, tilhørde.

Manglande møteinnkalling til møte nr 2 i valnemnda 26. april 2018

Valnemnda hadde to møte på same dag som det var kommunestyremøte, begge møta var «i» kommunestyremøtet/før kommunestyremøtet blei avslutta. Møta i valnemnda var i samband med kommunestyret si handsaming av saka om fritak frå politiske verv for Fride Sortehaug og val av ny medlemmer til div. utval i hennar stad.

Det vart imidlertid berre sendt ut innkalling til det første valnemndsmøtet (kl. 14.00) og ikkje til det siste valnemndsmøtet (kl. 16.00).

Fylkesmannen i Møre og Romsdal påpeiker at den manglande møteinnkallinga til møte nr 2 er ein sakshandsamingsfeil, men at det likevel ikkje får direkte betydning for vedtaket. Fylkesmannen seier at dett gjeld i endå større grad dersom feilen ligg i ei rådgevande nemnd (slik som valnemnda er).

Fylkesmannen stadfester med andre ord med at

1. Inndelingslova refererer til *innbyggjartal* og ikkje den *partimessige* fordelinga av representantar i fellesnemnda, jf. § 26 i Inndelingsloven.
2. Det er korrekt at det er samarbeidskoalisjonen (dei rød/grøne) som skal få erstatta sitt medlem i fellesnemnda, og ikkje nødvendigvis eit medlem med same partitilhøyrrighet som den som trer ut av nemnda.
3. Sakshandsamingsfeilen som blei gjort ved at det ikkje var sendt ut møteinnkalling til valnemndsmøte nr 2 (26. april 2018), får ikkje direkte betydning for det materielle innhaldet i kommunestyret sitt vedtak om val av nytt medlem til fellesnemnda.

Styremøte, Volda Næringsforum (032018)

Protokoll

Dato: Måndag 28. mai 2018

Tid: kl. 08.30 – 12.00

Stad: Spinneriet (i lokala der Skattekontoret tidlegare var, inngang utanfor der Sport 1 låg)

Program:

- Temamøte fra 08.30 – 10.30: Handelsutvikling i Volda. Deltakande er styret samt Jon Heltne (Spinneriet), Magne Aarseth (Møre konfeksjon/More Woman).
- Styremøte 032018, Volda Næringsforum (10.30 – 12.00)

Innkalla:

- Hallvard Bjørneset (HB, styreleiar)
- Mette Ryste (MR, nestleiar)
- Lilli Røv (LR, styremedlem)
- Roar Vikene (RV, styremedlem)
- Eiliv P. Halkjelsvik (EH, styremedlem)
- Sølvi Dimmen (varaordfører, Volda kommune, møte- og talerett) (vara for ordførar)
- Asbjørn Moltudal (assisterende rådmann, Volda kommune, møte- og talerett) (vara for rådmann, gikk kl. 09.55)
- Stefan N. Halck (SNH, dagleg leiar VNF, referent)

Meldt forfall:

- Eldor Skeide (ES, styremedlem)
- Jan Heltne (JH, styremedlem)
- Jørgen Amdam (ordførar Volda kommune, møte- og talerett)
- Rune Sjurgard (rådmann Volda kommune, møte- og talerett)

Sakliste:

Sak nr	Beskriving	Ansvarleg
1	Val av ordstyrar og referent - Ordstyrar: Hallvard Bjørneset - Referent: Stefan N. Halck	HB
2	Godkjenning av innkalling og sakliste - Godkjent utan merknader	HB
3	Godkjenning av protokoll frå styremøte 022018 (lagt ved) - Godkjent utan merknader	HB
4	Styreleiar orienterer (munnleg orientering) - Godkjent utan merknader	HB
5	Dagleg leiar orienterer (munnleg orientering) - Godkjent utan merknader	SNH
6	Status, undergruppene i Volda Næringsforum - Orientering om status - innspel til strategi/handlingsplan og aktiviteter - Tatt til vitande, med følgende punkt til oppfølging: - AP: Innhente stemningsrapport frå næringslivsgruppe som møttes på Porse (John Abraham) - AP: Ad "Volda-prospekt". Utfordre Nettverk & Kompetanse-gruppa til å jobbe vidare med konseptet,	SNH + medlemmer i undergruppene SNH N&K

	samt samsnalking mellom N&K og N&P om arbeidsdeling - AP: Legge opp møteplan/årshjul for intern aktivitet (styremøte, undergruppemøte, frukostmøte, mv.) - AP: Legge opp årshjul for VNF Handel (involvere gruppa i arbeidet) - Skiltplan: Avholde møte HB, SNH få med fra VNF Handel (Karl Erik Rønnestad, m.fl.)	SNH (S0418) P&M (S0418) SNH (1506)
7	Tettstadsutvikling (Mellom bygningane i Volda, funksjonsfordeling, mv.) - AP: Innkalle til og gjennomføre møte med partane innan 15. Juni. Koordinere med MRF og Sølvi Dimmen/Volda kommune. Det er sentralt at partane får ei god dialog knytt til MBV og vidare sentrumsutvikling	SNH (0106)
8	Drøfting: Strategiplan med handlings- og tiltaksdel - AP: Involvere undergruppene i det vidare arbeidet (sette opp konkrete handlingspunkt) - AP: Sende ut til alle medlemmane med ønske om tilbakemelding - Til årshjul: Evaluering (anonym) av arbeidet i gruppene (sette inn i årshjul, som del av evalueringsopplegg) - AP: Komme i dialog med Volda formannskap i formannskapsmøte, om ny strategi og handlingsplan	SNH SNH (juni 18) SNH Sølvi Dimmen
9	Framlegg til vedtak: Budsjett for 2018 AP: SNH sende ut budsjett med kommentarar, for elektronisk behandling AP: Sette opp forslag til tidspunkt for frukostmøte, juni 2018	SNH (5. Juni) SNH
10	Eventuelt - Styremøte 042018, 3. September 2018: Jobbe fram mot å møte i Josy-buda, med tema Hornindal (invitere sentrale aktører), samt aktører fra småkraftbransjen (kontakt via Trond Ryslett)	SNH

Referent

Stefan N. Halck

Notater, handelsdel

Notater fra orientering om handel og handelsutvikling

Jon Heltne og Magne Aarseth, samt innspel frå andre drivarar.

Viktige moment:

- Kjedetilknytning
 - o Nødt til å etablere tidsriktige og store nok lokaliteter
 - o Nisjekonsepter/mindre konsepter er utfordrende å få på plass
- Forutsigbarhet
 - o Planverk og det å holde seg til vedtatte planer
- Utfordrende med Furene og sentrum
 - o Kapitaltilgang
 - o Eksterne aktører kommer inn og spør "hvor skal vi etablere oss"
 - o Skaper usikkerhet når man skal ha inn etablering, at det er uklart hvor det er ønskelig med utvikling
 - o Utfordrende å overbevise kjedekonsept ute at Volda er et godt sted å etablere seg (nå om dagen)
- Mulighet
 - o Etablere flere nye store konsepter i sentrum
 - o Få inn fortetting med boliger, mv.
 - o Så kan nisjekonsept komme inn som et resultat av økning i aktivitet
- Utfordringsbildene
 - o En av de store utfordringene er forutsigbarhet, eller mangel på dette
 - o Langsiktig perspektiv er nødvendig
 - o Den trafikale situasjonen er også utfordrende
 - Vanskelig å finne fram i Volda sentrum
 - o Vi er nødt til å ha rette varer til rett pris, samt god service
 - o Også mange muligheter framover for Volda
- Arealpolitikk
 - o Flytte plasskrevende virksomhet ut av sentrum (bilverksted, industri/manufaktur, mv.) til Øvre Rotset og Furene
 - o Ha en aktiv politikk som sier noe om funksjonsfordeling, og holde seg til denne på lengre sikt
- Pågående
 - o Søstrene Greene
 - o Jernia
 - o Klesbutikker
 - Outlet-type butikkonsept
 - o Få inn bærekraftige konsept (ikke noen med sparepenger som ønsker å realisere en drøm)
- Noen tall
 - o Omsetning NOK 180 – 190 millioner på Spinneriet i 2017
 - o Kundebesøk: Ca 600.000
 - o Snittomsetning: NOK 344 per person (som er meget bra sammenlignet med mange andre steder)

- Grunnmuren er god (apotek, vinmonopol), samt god omsetning på sport og Rema 1000
- Har gode dialoger med kjedene om videreføring og utvikling
- Jobber med felles markedsføring
 - Både av butikker, parkering, fellesområder, mv.
 - Guide, veilede, "lære opp" i kjøremønstre, osv.
- Ikke "Amfi-ambisjoner", men skal få det til godt her i Volda
- Komfort og drift i fokus (investere i oppgradering av eksisterende lokaliteter, mv.)
- Historikk:
 - Oppstart i begynnelsen av 2000-tallet (2003)
 - Realisert som et samarbeid mellom mange aktører
 - Volda ble solgt inn som en plass "for framtida"
 - Det lå en klar plan til grunn for utviklingen
 - Ble alene som eiere etter hvert
 - Flyttet bankforbindelse til DnB (ble såpass store)
 - Refinansiert nylig, har godt rom for videre satsning
 - Satser millioner av kroner på utvikling
 - Viktig med forutsigbarhet
- Ledige lokaler:
 - Spinneriet: 14,9% av totalarealet
 - Sentrum for øvrig: Ca 40% ledig areal på gateplan (ledig eller ukurante aktører)
 - Muligheter, men en stor utfordring (krisestemning)
- Viktig å selge Volda, hele Volda
- Det er veldig store endringer i varehandel
- Holdnings- og kompetanseendring pga både indre og ytre påvirkning

Til Volda Næringsforum

- Rammevilkår (forutsigbarhet)
- Kompetanse og kunnskap
- Sentrumsutvikling
 - Det må bo flere i sentrum enn det gjør
 - Det må være flere moderne butikklokaler av en viss størrelse i sentrum (må bygges)
 - Offentlige tjenester må ligge i sentrum
- Snakke høyt og tydelig om alle alternativer (Furene, Øvre Rotset, sentrum), men tenke og holde seg til funksjonsfordeling
- Samle aktører (møteplasser), fasilitere dette

Tre viktige punkt:

- Arealdelen, kommuneplan
- Skiltplan
- Partnerskapsavtalen for MBV

Samarbeid i fokus. Det er vilje både fra Volda kommune og næringslivet til å få til noe.

Til kommunen ved

- ordfører
- rådmann
- ansvarlig for natur og friluftsliv

Oslo, 28. mai 2018

Vannscooter – hvilke muligheter har kommunene til å regulere/diskriminere

Vannscootere ble likestilt med fritidsbåter i mai 2017, og vil derfor i utgangspunktet kunne brukes på lik linje med disse hvis ikke annet er bestemt av kommune eller stat. Norsk Friluftsliv sendte 2. juni 2017 et brev til alle kommunene der vi skisserte hvilke muligheter kommunene har til å regulere bruken av vannscooter. Innholdet i dette brevet står i hovedsak ved lag, men det er skapt en del usikkerhet rundt dette, blant annet fra Kystverket og Vannscooterforbundet.

Med bakgrunn i denne usikkerheten, ba Norsk Friluftsliv om et møte med Samferdselsdepartementet for å avklare hvilke regler som gjelder. I møtet, som ble avholdt 11. mai 2018, var departementet tydelige på følgende:

- At opphevelsen av vannscooterforskriften i utgangspunktet likestiller vannscooter med andre fritidsbåter, men at det samtidig var regjeringen og Stortingets intensjon å gi kommunene full myndighet til å regulere vannscootertrafikken i sitt sjøområde, ut ifra lokale forhold og behov.
- At dagens regelverk gir kommunene muligheter til å regulere bruken av vannscooter eksklusivt, både når det gjelder fart og forbud, men at dette må begrunnes saklig, som et hvert annet offentlig vedtak.

På møtet med departementet ble det diskutert saklige argumenter som kan brukes som begrunnelse for å behandle vannscooter særskilt. Ved endring/innføring av en lokal ordensforskrift må kommunen foreta en avveining av hvilke hensyn og interesser som skal ivaretas, gjennom eventuelle begrensninger i den tillatte bruken av farvann og havner.

Kommunen har myndighet til å vurdere verdien av blant annet følgende interesser høyere enn for eksempel bruk av vannskuter, hvis kommunen finner det formålstjenlig etter en konkret vurdering:

- Hensyn til sikkerhet og støy
- Hensyn til friluftsliv og rekreasjon
- Hensynet til dyre- og fuglelivet

Hva bør og kan kommunene gjøre:

I behandlingen av stortingsmeldingen om friluftsliv er regjeringen og Stortinget tydelige på at bruk av vannscooter kan medføre ulemper for blant annet naturmangfold og friluftsliv. I meldingen påpekes det også at vannscooterkjøring utgjør en sikkerhetsrisiko for de som padler, seiler, ror eller bader.

Det påhviler derfor kommunene et stort ansvar for å ivareta hensynet til sikkerhet, friluftsliv og rekreasjon og dyre- og fuglelivet. Kommunene kan og bør derfor regulere bruken av vannscooter ut fra lokale forhold og behov. Dette kan gjøres etter følgende bestemmelser:

1. Kommunen har hjemmel i **motorferdselloven** til å fastsette lokale forskrifter om bruk av vannscootere i vassdrag og innsjøer der det ikke allerede er forbudt. Kommunen kan forby vannscooter på hele eller deler av arealet og/eller sette fartsbegrensninger på hele eller deler av arealet.
2. Kommunen har i **den sentrale fartsforskriften** hjemmel til å gi lokale forskrifter med fartsgrenser. Fartsgrensen i den lokale forskriften vil gjelde alle typer fritidsfartøyer og kan ikke gjelde spesifikt for vannscooter.

Den sentrale fartsforskriften har også generelle krav om aktsomhet, sikkerhet og hensyn til badende. Fartsforskriften er hjemlet etter havne- og farvannsloven.

3. Kommunen har med hjemmel i **havne- og farvannsloven** mulighet til å begrense bruk av fartøy på sjøen, av hensyn til friluftsliv, miljø, fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk.

Dette kan gjøres med en **ordensforskrift** som blant annet kan regulere bruk av vannscooter på hele eller deler av kommunes sjøområde, for å ivareta hensyn til trygg ferdsel, forsvarlig forvaltning av farvannet, miljø eller friluftsliv. Reguleringene kan gjelde både fart og forbud. Det er utarbeidet en forskriftsmal som kommunen må bruke.

I enkelte verneområder er bruk av vannscooter forbudt gjennom verneforskriftene. Disse reguleringene blir videreført.

Veileder:

Samferdselsdepartementet har utarbeidet en veileder for kommunene som vil utarbeide egne forskrifter. Denne finnes her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ff990b59c1384984bf6130517d6299a8/veiledning-til-kommunene-6.-juni-2017.pdf>

Kystverket har også sendt ut en «veileder» til Samferdselsdepartementets veileder. Den finnes her: <http://www.kystverket.no/Regelverk/Havne--og-farvannsloven/kommuners-adgang-til-a-regulere-bruk-av-vannscooter-gjennom-lokale-forskrifter-i-medhold-av-havne--og-farvannsloven/>

Hvis veilederene fra Samferdselsdepartementet og Kystverket oppleves forskjellige, er det Samferdselsdepartementets veileder som gjelder.

Kartlegging og verdsetting av kommunens friluftslivsområder:

For at kommunene skal kunne ivareta friluftslivsinteressene er det viktig at kommunene foretar kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, også i kommunens sjøområder, jf Miljødirektoratets veileder M98-2013.

Ny havne- og farvannslov på høring:

Vi gjør oppmerksom på at Samferdselsdepartementet har sendt ut forslag til ny havne- og farvannslov på høring: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-nou-2018-4-sjoveien-videre--forslag-til-ny-havne--og-farvannslov/id2593300/>

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Hans Erik Lerkelund
Fagsjef naturforvaltning

Siri Meland
Fagsjef samfunnskontakt

Kopi:

- Samferdselsdepartementet
- Klima- og miljødepartementet
- Kystverket
- Fylkesmenn
- Fylkeskommuner
- Miljødirektoratet
- Forum for natur og friluftsliv

NORSK

FRILUFTSLIV

155